

Emil Proșcan

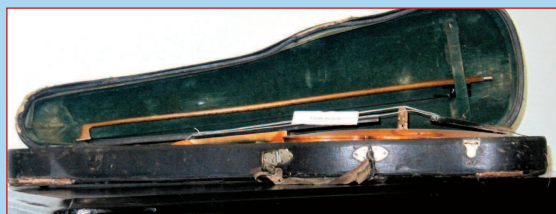
Cai albi

*Adun amintiri
precum ziua și noaptea
calc peste ele...
Cele ciobite mi-au însângerat urmele.
Le unesc lacrimă cu lacrimă
ca atunci când învățam să scriu
bastonașe, cerculețe, linii.
Vine ziua neprihănită și tandră
când toate se scurg spre locul
de unde au venit,
precum părinții mei căutând
un loc ferit de alte urme de pași
să le-n-groape în mine.
Pe țărmul mării valul aduce adâncul
și eu calc cu sfială.*

Lumea literară în imagini

Toamna bacoviană

La sfârșitul lunii septembrie, la Bacău, s-a desfășurat Festivalul „Toamna bacoviană”, generic sub care au fost reunite Colocviile anuale ale revistei Ateneu, înmânarea premiilor Filialei Bacău a Uniunii Scriitorilor, lansări de carte și recitaluri de poezie.

Au fost două zile în care am auzit *materia plângând*, cu ploaie, cu un măr înlăcrimat în curtea Casei Memoriale „George Bacovia”, cu tăcerea de plumb a viorii poetului, și cu versurile frumoasei Doamne a poeziei românești, *Ileana Mălăncioiu*.

Concursul Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia”, ediția a VI-a

Literatura ca singurătate

Scriam, în numărul trecut, că *a șasea ediție a Concursului Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia”* a fost, din nou, o reușită din punct de vedere al valorii participanților și al calității textelor.

Deciziile finale au fost, credem, echitabile (departajările, la valori apropiate, sunt totuși dificile, ca să nu mai spunem că cei 5 membri ai juriului au citit peste 2000 de pagini de manuscris și au făcut-o... gratis).

Numai că, o doamnă profesoară, supărată că elevii dânsiei, ale căror texte le-a *selectat personal* și care au luat premii la alte concursuri, „au fost descurajați” de notele obținute și că, vezi Doamne, asta le afectează dragostea pentru literatură. I-am cerut doamnei o adresă (fie și de e-mail) la care să-i trimit fișele de jurizare, dar a închis telefonul, cu o apostrofă pe care n-are rost să o reproducem.

Credem, stimată și anonimă doamnă, că acest gen de dialog nu folosește nimănui. Iar literatura e ca viața, trebuie să o trăiești singur, nu să ți-o aranjeze profesorii de zbor...

Să ne întoarcem la concurs și să spunem câteva lucruri despre premianții și nepremianții noștri de valoare (reală). S-au înscris 231 de concurenți (printre aceștia au fost 5 din Republica Moldova, 3 din SUA, 2 din Olanda și câte unul din Canada, Noua Zeelandă, Franța, Italia și Spania). Din CV-urile ce au conținut aceste informații, am extras câteva date statistice care ni s-au părut interesante. Printre participanți s-au numărat: 11 membri ai Uniunii Scriitorilor, cel puțin 23 de concurenți au cărți publicate, 5 sunt elevi la cursurile gimnaziale, 6 sunt liceeni, 9 studenți, 15 profesori, 9 lucrează în presă, 6 sunt ingineri, 4 medici, 3 informaticieni, 2 matematicieni, un muzeograf etc.

Iată clasamentul final (din juriu au făcut parte scriitorii: *Florentin Popescu, Valeria Manta Tăicuțu, Nicolae Pogonaru, Emil Niculescu* și primarul orașului Mizil, *Emil Proșcanu*), cu mici comentarii pentru câțiva dintre cei mai originali și talentați participanți la concurs.

Marele premiu a fost obținut de poeta Adela Naghiu

Absolventa Universității de Nord Baia Mare, Facultatea de Litere, în prezent profesoară de limba română la Colegiul Tehnic „C. D. Nenițescu” - Baia Mare, filigraează în cuvânt o melancolie delicată, definind un fel fabulos de a fi, cum spunea Carl Sandburg: „*vietate marină care trăiește pe uscat și visează să zboare.*” („*ritualuri de trecere*”/ *la naștere/ femeia iese și ea / dintr-un trup / între viață și moarte/ se trece-ntotdeauna prin carne/ și cineva se uită repede la ceas/ și cineva e spălat*

de toate drumurile/ și coborât cu grijă/ până în vârful oaselor// femeia când naște/ naște totul/ și strigătul și-l naște-nspăimântată/ decupând cu pietre/ goluri de aer/ unde respirația poate să-nceapă// bărbatul rămâne în urmă/ și inelele lui se-nmulțesc/ pe trupul femeii/ ea strânge din dinți/ și rămâne frumoasă/ ca o inimă oprită/ la jumătatea bății”)

Premiul I poezie - Andri Velea

S-a născut la 3 februarie 1980, în Galați. A absolvit Facultatea de Studii Economice Galați (Informatică economică). Lucrează ca informatician pentru Wind River Systems România. Cărți de poezie publicate: **Gimnastul fără plămâni** (Ed. Centrului Cultural Dunărea de Jos, Galați, 2010) și **Hotel în Atlantida** (Ed. Fundației Antares, Galați, 2011). A primit mai multe premii pentru debut și pentru proză, dintre care cele mai importante sunt: „Porni Luceafărul” (debut, 2011), Premiul Uniunii Scriitorilor Filiala Sud-Est (debut, 2011), Marele Premiu „Eusebiu Camilar”, secțiunea proză.

Existențialismul lucid - un *defect* al matematicienilor de formație, care sunt tandri cu melcii și triști pentru „nătângii” de ei (vezi Ion Barbu) - lasă poezia lui A. Velea să planeze în sufletele cititorilor, prevestind, fără menajamente, un loc pustiit: „*sufletul românului construiește o biserică lângă fiecare birt,/ o biserică lângă fiecare școală,/ o biserică lângă fiecare instituție a statului;/ sufletul românului compensează laicitatea fiecărei pietre de pe stradă/ cu o cărămidă la temelia unui locaș sfânt.*” (*Sufletul românului*)

Premiul II poezie - Rodian Drăgoi

Rodian Drăgoi s-a născut la 1 februarie 1951, în comuna Segarcea Vale, județul Teleorman. Poet, eseist, jurnalist, redactor, șef de secție, secretar general de redacție, redactor-șef la mai multe publicații; în prezent, redactor asociat la revista **Meandre** din Alexandria. Este membru titular al Uniunii Scriitorilor din România.

A publicat volumele de poezie: **Turbure ninsoare** (1981), **Către iarnă** (1984), **Fotografia absenței mele** (2001), **Poeme de trecere** (2006), **Lumină de mircasă** (2007).

Iată ce scria în România literară, în 2006, Doamna Constanța Buzea, despre poetul acesta ca un abur de pâine caldă, ce se iluzionează că poate încălzi lumea: „*Rodian Drăgoi a apărut pe firmament într-un context de forțe lirice divers și tenace, chiar dacă el, prin*

(Continuare în pag. 2)

dicteul sorții s-a ales un singuratic și în unele privințe pe care le trece cu vederea, un păgubos. Au scris despre aparițiile lui tinerii pe atunci **Ana Blandiana, Nicolae Manolescu, Ovidiu Genaru, Dan Cristea**, la care se adaugă cei care semnează referințele critice din acest volum (**Poeme de trecere** - n.r.), **Cezar Ivănescu, Alexandru Condeescu, Constantin Stan ș.a.** **Poeme de trecere** este o carte deosebită, un act curajos din partea unui poet din lumea bună a poezilor, care a găsit de cuviință să-și așeze la locul cuvenit poeziile de început, care au fost până acum lipsite de o soartă pe măsura vibrației lor. Să citim această carte a lui Rodian Drăgoi, cu sentimentul că uneori suntem imperios datori să recunoaștem ce e de recunoscut sublim din biografiile și din creația poezilor care au străbătut infernul...”

Premiul III poezie - Neagu Leontina

Neagu Raluca Leontina, din județul Călărași, la cei 19 ani ai săi, pășește pe deasupra satului natal, ce pare să rămână mai mic, tot mai mic, undeva la marginea cerului. Se simte în poeziile sale, *departele*, închis într-o sticlă adusă de valuri. Mesajul nu vine însă dintr-un naufragiu; poate cel mult dintr-o singurătate luxuriantă: „o să iau visul acesta împachetat ca un cadou de Crăciun/ și o să îl înec în mare/ sub greutatea tălpilor mele va scoate doar un țipăt de pescăruș/ apoi gata/ fără muștrări de conștiință fără mâini pătate cu sânge / doar un coșmar ocazional în care/ se făcea că sunt o sticlă goală izbită de țarm.” (**Cădere liberă**).

Premiile revistei Fereastră pentru poezie

Florina Isache (Roșiorii de Vede - Călărași), și **Bitere Silvia** (Constanța). Fidelele prietene și colaboratoare ale revistei noastre, au fost răsplătite cu acest premiu simbolic, datorită valorii și talentului lor. Oricum... juriile sunt... juri! Iată două citate din poezia admirabilă pe care o scriu cele două: „Noi ne prindeam în hora amețitoare a fluturilor de noapte, în jurul becului./ Diodor aducea apă de la râu, cu găleata./ Camera se umplea de apă, lucrurile pluteau deasupra și nimeni nu îndrăznește să întrerupă jocul./ Până când Diodor rupea o scândură și apa se scurgea în beci, peste rochia de mirea-să a bunicii./ Mirosea a tămâie./ Nu ne vom mai întâlni cu apele acestea, a zis.” (Florina Isache - fragment din **Poem viu**)

„până mâine o să adunăm toate cărțile din oraș/ nu mai plânge ca o proastă mușuroiul/ amintește-ți/ ești o pasăre din rasa oamenilor înaripați/ dacă nu sparge un pepene cu pumnul până-i dă sângele din coajă/ apoi mergi la biserică/ amintește-ți/ ești o pasăre eliberată din oameni pe cauțiune” (Silvia Bitere - **O pasăre, nimic mai mult**).

Premiul pentru debut Bardan Iulian Claudiu (elev în clasa a IV-a la Școala cu cl. I-VIII „Miron Costin” din Suceava.

Iulian se joacă de-a poezia atât de fi-

resc, încât gândul urcă înspre Mălinii lui Labiș: „Stau lângă un piersic tăiat și putred/ Cu viața șifonată./ Cu piroane xeroxate/ Înfipte cu putere./ Parcă-aș călca pe uleiuri încinse/ Și aș desena o pictură cu un om/ Fără gene./ Simt că ceva din mine își este propria cheie/ Cufundată într-o gaură neagră/ Ce stă în picioare la fiecare trei zile.../ N-aș mai respira păcat,/ Ci doar bunătate./ Mi-ar rămâne în gând/ O imagine fotografiată/ Cu cel mai bun aparat foto./ sufletul.” (**Al treilea răsărit venit cu balsamul Învierii**)

Mentuni poezie

◆ **Grosu Delia Marilena** (Delia Sumer) - comuna Comișani - Dâmbovița.

Studentă la Universitatea București, facultatea de Limbi și Literaturi Străine, anul I Poezia sa se structurează într-un impresionism cu evoluții la „trapez”, molipsite de destructurări post-moderniste, ingenios temperate (ca să-l parafrăzăm pe Mircea Horia Simionescu): „oamenii înalți simt altfel cerul / zicea mama când eram mică iar tata mă pune pe umerii lui/ și mă simțeam înaltă și cerul părea aproape/ și lumina îmi inunda fiecare celulă a pielii/ celulele se măreau pe zi ce trecea / până când într-o zi în fiecare celulă mi-a apărut/ o cutie în care puteam să pun toți oamenii / pe care am vrut vreodată să-i păstrez în mine/ ca pe niște vânătași pe care le faci/ când dormi și te trezești fără să ai măcar vreo idee/ de unde sunt și ce e cu ele” (**Pierde-te**)

◆ **Bianca Dan** – Hunedoara

Ultima carte de întuneric, volumul în curs de apariție semnat de Bianca Dan, va fi, probabil, nu o surpriză ci o confirmare pentru lirica românească. Grupajul apărut în acest număr al revistei Fereastră, este - credem noi - edificator pentru valoarea și sensibilitatea unei poete de mare perspectivă.

◆ **Ioana (Janette) Carp** – Assen (Olanda)

Prezentarea din C.V. a distinsei doamne este doar un reper pentru intuiție: „Mă consider o persoană care simte nevoia să citească, simte nevoia să scrie creativ și este capabilă să traducă o carte. Totuși, uneori percep și traducerea unui text literar mai degrabă ca pe o nevoie decât ca pe-o abilitate.”

În schimb poezia domniei sale dezvăluie un labirint presărat cu cioburi de oglinzi, ce însângerează pașii. Drumul înapoi, prin vis, către sine, va fi astfel ușor, dureros de ușor de regăsit: „Ai muncit, fată./ nu ca o negresă./ ca un ocnaș./ Ți-s palmele numai grunțuri și sânge./ Printre degetele tale raze albe/ conduc la salină./ Alb orbitor/ ființa ta.”

◆ **Victoria Mărginean (Borta Victoria)** – Costești/ Ialoveni, Republica Moldova

Studenta (anul II la Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării) din Chișinău demonstrează, ca mulți alți tineri din... străinătatea noastră cea de toate zilele și veacurile, că cea mai adevărată reformă din învățământ este cea pe care o face sufletul dascălilor.

Adolescenții aceștia miraculoși din Republica Moldova vorbesc o limbă română impecabilă, citesc enorm, scriu fără prejudecăți și fără orgolii stupide: „uneori aștept un om care să-mi deschidă frigiderul/ și să toarne cuburile/ de gheață în mine/ când intru în lume e mai bine să fiu rece/ și să trăiesc într-un ocean// omul pe care-l aștept mă ține de mână/

spunându-mi/ singurătatea e un aisberg/ care nu poate înota după delfini dimineața” (**Briza**)

◆ **Nuță Ana Mihaela** – Chișinău

Studentă (anul I) la Facultatea de Medicină din Chișinău. Nu credeți că și asta e uimitor? Studenți la medicină care își operează sufletul pe viu, fără anestezie? Poate că și domnul Marga, devenit „activist” cultural ar trebui să știe că adevărata căldură, cea umană, nu vine de la calorifer (chiar dacă l-or fi inventat românii): „marea va fi cerul/ cerul va fi poezia/ poezia va fi fluturile/ fluturile vei fi tu / și ziua se va strânge/ ca un corset/ expirând libertatea/ să nu/ mă întrebi cine voi fi/ pentru că n-am cum/ să-ți aduc aminte/ că ai uitat marea în părul meu/ n-am cum (**n-am cum**)

◆ **Marilena Apostu** – Galați

Doamna profesoară (**Școala Gimnazială nr. 41 „Sf. Grigore Teologul”** din Galați) a publicat destul de puțin, ceea ce înseamnă uneori, în poezie, puterea de a-ți șlefui gândul și lacrima, până a le face pietre prețioase: „Aici între aceste ziduri am fost fericiți/ zidurile sunt tot aici tu ești foarte departe// ziua a murit de mult în zarzărul din dreptul ferestrei/ mă ghemuiesc în pat și mă tot gândesc la tine// aerul din încăperea crapă de dor/ și în jurul meu risipite pe jos/ numai nopți nedormite/ dimineața deschid larg fereastra/ respirația mi se umple de frezii/ chipul tău mă dezleagă/ de albele nopți// ca să pot trăi ai apropiat soarele” (**Numai nopți nedormite**)

◆ **Maria Doina Leonte** – Suceava

Studentă în anul III la Facultatea de Psihologie și Pedagogie Brașov, specializarea psihologie, ale cărei poezii apărute în acest număr al revistei vă invităm să la citiți, are și meritul de a fi un mentor spiritual pentru foarte tinerele talente.

În continuare clasamentul la **secțiunea Poezie** poezie se prezintă astfel:

Gheorghe Pașa – 8,75 (Puchenii Mari - Prahova); **Geo Galetaru** – 8,75 (Dudeștii noi - Timiș); **Linca Kucsinschi** – 8,62 (Blaj); **Lidia Grindeanu** – 8,31 (Chicago - SUA); **Maria Postu** – 8,25 (București); **Alexoaea Mara Diana** – 8,25 (Suceava); **Bălan Pop Cornelia** – 8,25 (Satu Mare); **Emilia Dănescu** – 8,25 (București); **Ingrid Stoleru** – 8,12 (Iași - elevă); **Traian Vasilcău** – 8 (Chișinău); **Simona Poraicu** – 7,87 (Orăștie); **Ștefan Ciobanu** – 7,5 (București); **Otilia Ardeleanu** – 7,37 (Năvodari); **Becheru Eglantina** – 7,37 (București); **Mirela Aldea** – 7,31 (Dumbrăveni - Sibiu), pe care am „botezat-o” în numărul precedent... Mihai, greșeală, sperăm, reparată parțial prin grupajul ce apare în acest număr; **Gheorghe Filip** – 7,12 (Montreal - Canada); **Florentina Loredana Dănilă** – 7,12 (Slobozia); **Doru Dăncuș** – 7,12 (Târgoviște); **Ion Barb** – 7,06 (Călan); **Mirela Bălan** – 7,06 (Bacău)

Secțiunea Proză

Premiul I a fost adjudecat de doamna profesoară **Mihaela Simona Chiș**, din Botoșani. Paradoxal, în proza doamnei frigul iernii și al vieții degajă un fel de căldură metafizică, o ninsoare cu aripi de bucurie obosită:

„Respirația iernii trece prin mine, scurgându-se în pământ. O durere nevăzută îmi săgetează palmele, lăsând vântul să treacă

(Continuare în pag. 3)

prin răni. Sângele bate cadențat în timpane, ca soldații la manevră. Fac bulgări de zăpadă și îi clădesc să-mi fie la îndemână. Îi arunc unul după altul. Fac o altă piramidă din bulgări de zăpadă. Îi arunc unul după altul. N-am nimerit nimic, i-a înghițit ninsoarea. Iată iar-na aceasta, cu mersul ei cunoscut, cu mirosul ei cunoscut, cu fulgii de zăpadă agățați de lungile lor fire, iat-o răsărind din valurile de ninsoare, dintre franjurii de zahăr pe care îi ating cu limba, plină de sevă e savoarea lor dulce, de zahăr...”

Premiul II proză – Maria Postu (București)

Doamna **Maria Postu** este profesoară de limba și literatura română (gr.I, Doctor în Filologie și membru al U. S. R). Dacă juriul a acordat premiul prozatoarei noi îi acordăm și poetei o mică revanșă: „Nu mai răsună pași pe caldarâmul strazii noastre/ ca și cum nu ar trece și nu ar pleca nimeni de acolo,/ dar mâine voi prefăce un munte în pietre și-ți voi reconstrui / strada pierdută în galaxia altor sentimente // Azi am trecut pe acolo,/ lovit de ploaie, copleșit de mirosuri ostile, / auzul meu biciuit de răsunetul pașilor pe trotuar,/ și trupul meu se lipea de zidurile ostile așteptându-te/ ca un grafiti pe care mâine ploaia îl va șterge...” (**Peisaj de sinteză**)

Premiul III proză – Otilia Ardeleanu (Năvodari)

Autoarea, cunoscută mai ales ca poetă, a experimentat, în proză, scurte texte gen afiș liric, mesaje pentru imprevizibilele alegeri (ne)electorale din noi înșine. O experiență reușită, ce îmbogățește valențele scrisului domniei sale: „Pe străzi, fulgii manifestează, s-au adunat cu miile, se vânzolesc, strigă, șuieră printre dinți, s-au înmulțit în fața gardurilor de protecție. Se dezlănțuie, în rafale trag în stânga, apoi în dreapta și la centru, în toți. Se năpustesc pe mansarde, de-acolo își trâmbițează disperarea, nemulțumirile, disprețul. Au devastat vitrine, bănci, monumente, s-au încolonat și mărșăluiesc. Nu mai vor să fie călcați în picioare. Nu! Azi, aproape inspirați, au învărtit hora unirii!”

Premiul revistei Fereastră – Adelina Cristina Bălan (Focșani)

Din proza Adelinei Bălan (elevă în clasa a VIII-a la Școala Duiliu Zamfirescu din Focșani) vă propunem un mic fragment, cu promisiunea că o vom publica, din nou, foarte curând: „Cerulea fusese arhiplin de copii anonimi... Iar eu îmi caut propria renaștere spirituală în orașul pe care n-am mai avut când să-l educ în anii studenției. Acolo m-am molipsit cu euri improprii, cu suflute ridate, contagioase, iar acum îmi caut redefinirea, întoarsă acasă, reîntoarsă la mine. Numai că orașul fluid, ale cărui palpitații mi se transmit, cu felinare care-mi iluminează și-mi ard țesuturile, drept pedeapsă, nu-mi mai aparține. Orașul pe care-l scriam în slove albastre, furate de la norii ce păcătuiesc astăzi, și-a găsit atâtea amante cărora le-a dedicat – și le dedică și acum, sub privirile mele – serenade compuse de mine. În fața iubirii n-avem drepturi de autor.”

Mențiuni la secțiunea Proză

◆ **Luminița Petru** (Bruxelles)

Medicul psihiatru Luminița Petru are în spate și o prodigioasă activitate literară, din păcate puțin cunoscută în România. A publicat, printre altele, volumele de proză: **Totul și încă ceva** în 1972 (Ed. Cartea Românească); **Garda de noapte** în 1982 (Ed. Cartea Românească); **Ultimul Mușatin** în 1987 (Ed. Eminescu); **Permis de conducere** în 1997 (Ed. Eminescu).

A tradus: **Eseurile lui Elia de Ch. Lamb** în 1974 (Ed. Univers); **Tăranul ajuns de Marivaux** în 1976 (Ed. Univers); **Execuția de J. Wambaugh**, în 1994 (Ed. RAO); **Norocul lui McNally de Sanders** în 1995 (Ed. RAO).

O eseistă și o prozatoare minunată, cu o vastă cultură și o profunzime pe măsură. Iată un scurt fragment din proza trimisă la concurs (Frontiera) care va fi publicată integral în Almanahul cultural:

„Dar ce ironie! Trebuie să aibă cetățenie străină pentru a putea trece fără dificultate granița, pentru a putea intra și ieși, cum vroia, în țara ei. În fond, nu pașaportul îi dăduse libertatea, anulase barierele, ci curajul ei de a cere ce i se părea necesar. (...)

Își strânse bagajele risipite pe banda rulantă. Păstră o clipă în mână lampa de buzunar pe care i-o dăduse Ioan. În fond, relația dintre ei era acest mod al lui de a marca scrâșnind o graniță pe care ea o spulbera. Izbucni în hohote de râs. Ea vorbea? Nu era ea cea care pleca?! ”

◆ **Nicolescu Tania** (Tulcea)

De profesie psiholog, doamna Nicolescu are de partea sa, ca prozatoare, avantajul profesiei, adică posibilitatea de a-și analiza personajele cu finețe, transpunându-le în complexitatea întâmplărilor lumii: „Ceașca cu model albastru - zâmbi gândului, amintindu-și că a considerat dintotdeauna culoarea albastră ca fiind preferata mamei, doar pentru că ea avea ochii albaștri - era, de câți ani? Câți ani trecuseră oare, de când fusese cumpărată? Cele ale Elizei, cu același model, demult se spărseseră toate, dar ale mamei, uite că rezistaseră. (...)

De la un timp, observase că îi făcea bine sporovăiala asta a mamei. Uite, stătea acolo, o adevărată istorie de viață chiar în fața ei și asta începea să îi dea o liniște și o siguranță aparte. Sau poate doar ceaiul... Mai luă o înghițitură. Se simțea puțin somnolentă. Ceaiul cald...sunetul vocii...

Și amintirea aceea de demult, când se simțise atât de ocrotită așa cum stătea, ghemuindu-se în lichidul cald și ascultând vocea aceea puternică și tânără, ce părea că vine de departe și care cânta așa cum doar ea știa să o facă, chiar și atunci când îi era greu, sau mai ales atunci, răzbătea încet la suprafață. Începea să înțeleagă. Surâse și cuprinse între palme ceașca cu acel model albastru; ca ochii mamei. ”

◆ **Mihaela Becali** (București)

Profesoară de franceză la Școala Centrală din București și doctorand în filologie, cu multiple preocupări culturale, dedicate mai ales „efortului didactic de a-i stimula pe elevi spre creativitate, mai ales spre poezie”

Proza doamnei Becali - cea trimisă la concurs - este una existențialistă și, implicit,

interogativă, foarte apropiată de eseu:

„Labirintul este în mine. O ramificație uriașă în care trebuie să mă regăsesc. Pe mine, eul meu nepieritor. Stropul meu de absolut. Trecutul e îngropat în mine. Un puzzle multicolor. Clipe trăite, clipe visate, clipe imaginate. Un amalgam de clipe. Amintiri, frânturi din experiențe trecute, ce se opresc una câte una pe ecranul nevăzut al conștiinței. O înșiruire de sfere mici, purtând în ele chipuri, priveliști, fragmente de viață. Clipe dintr-un trecut ce pare atât de îndepărtat, atât de inactual, se așează frumos la coadă, așteptându-și rândul. Flash-back-uri: un moment, o amintire vagă sau intensă, un chip, un gest. Reverberație.” (**Culoare de timp**)

◆ **Monica Rădulescu** (București)

De profesie inginer software și, în „particular”, una dintre cele mai bune autoare de proză scurtă (părerea noastră), Monica Rădulescu pare să nu aibă complexe, dar nici orgolii. Mărturisea, în urmă cu ceva timp, că o interesează literatura în sine, nu un statut oficial, de membru al U.S.R. Iar să scrii, în primul rând pentru a te defini, pentru a-ți descifra iubirea, tristețea, disperarea etc., este un lucru extraordinar. Mai ales când o faci privind în ceilalți, care - obsesia unui citat din Sartre - **sunt infernul**: „Tragi după tine o sacoșă de pânză, aproape goală. Lumea te bodogăne că ocupi spațiul în autobuz pentru o pâine. Ce, nu puteai să stai acasă? Mureai fără pâinea aia? Poate că da. Și-așa restul îți face rău la stomac. Cu pâinea ce te mai descurci. Ei nu știu ce gust rău au medicamentele alea colorate de le iei cu pumnul și cât ai da să poți lua niște zahăr după ele. Dar nu ai voie și oricum ți-ar face rău. Mai furi uneori de tine însuși înjurându-te în gând că asta nu e viață. Poate următoarea. Dar ei nu știu. Cu muzica lor și hainele lor colorate, ocolite de molii și fără iz de mușce, cu ochii lor buni acoperiți de bretoane la modă și frunte fără riduri și mâini sigure și piele netedă. Nu știu. Încă.” (Despre bătrânețe).

În continuare mediile obținute de concurenți a fost următoarea: **Laza Neculai** (Cernavodă) – 8,75; **Nina Elena Ploeanu** (Focșani) – 8,75; **Maria Doina Leunte** (Suceava) – 8,68; **Loredana Dalian** (Slobozia) – 8,37; **Irinela Vișan** (Satu Mare) – 8,37, **Jianu Liviu Florian** (Craiova) – 8,25; **Cristina Bîndiu** (Vatra Moldoviței) – 8,21; **Ciobanu Ștefan** (București) – 8,18; **Raluca Leontina Neagu** (Ciocănești) - 8; **Tincuța Bernevic** (Bacău) - 8; **Șiman Augustina** (Chișinău) - 8; **Florinel Agafiței** (Focșani) – 7,81; **Becheru Eglantina** (București) – 7,62; **Elena Gornățeanu** (Gura Teghii, Buzău) – 7,5; **Mihai Batog Bujești** – (Iași) – 7,75; **Cristi Georgi** (Galați) – 7,5; **Mihai Știrbu** (Roman) – 7,5; **Toader Roznoveanu** (Bacău) – 7,43, **Ioan Barb** (Călan) – 7,43; **Janette Carp** (Olanda) – 7,37; **Geo Galetar** (Timiș) – 7,37; **Andrei Velea** – 7,37; **Tucan Mihaela** (Focșani) – 7,25; **Cosmina Cosma** (Cluj) – 7,25; **Lică Pavel** (București) – 7,25; **Vasile Popovici** (Iași) – 7,25; **Paul Mihalache** (București) – 7,18; **Mihaela Suciu** (Bacău) – 7,18; **Mircea Robert Ruzz** (București) – 7,12; **Oncioiu Gheorghe** (Buzău) – 7,06; **Mara Paraschiv** (Bacău) - 7; **Emil Iliescu** (București) – 7; **Iulian Dămăcuș** (Gherla) – 7.

Bianca DAN

În fiecare retină, se deschide un fluture

m-am pierdut, mă declar nulă
e o chestie de consecvență
m-am înrolat în viață acum douăzecișinouă de ani
și de atunci îmi mănânc fulgii
în fiecare dimineață
îmi beau cafeaua și apoi distribui absențele
acum nu-mi găsesc locul la geam
să privesc cum trec pe lângă mine distanțele
luna se apropie cel mai mult
sunt spectator al propriei execuții interstelare
port un rucsac în care am strâns
lucruri neimportante
puncte și virgule, suspensiile de la bicicletă
fursecurile cu plumb de la masa de seară
niște poeme invazive despre moarte
pe care le-am transcris în timp ce-mi mângâiai
părul
cu aceeași rutină de acum câteva secole
acum dansez în burta unei necunoscute
îmi ard tălpile și nu găsesc drumul spre lift
mă lepăd de haina de carne și scriu
singurul cuvânt de legătură pe care
nu l-am împărțit cu nimeni.

Înainte de toate

și iubirea e tot o formă de sinucidere
unii mor mai greu alții mai ușor
unii rămân până târziu și mor la marginea verii
cu buzunarele pline de inimi și pâine
mai sunt aceia care se trezesc
dimineața devreme
și rămân netrăiți până la apus
atunci apar ultimii eliberați
ce au învățat că e imposibil să iubești cadavre
și zeii sunt reci în primele ore ale eternității.
nu te-am iubit a fost o chestie neconvențională
de care ne-am agățat și n-ai spus niciodată nu
oricât de târziu îți treceam prin minte
puțin deghizată
îți defrișam gândurile cu indulgență
răsturnând stejarii rămași să-ți
păzească sfârșitul
am stins lumina în nopțile când voiai să mori
și n-am lăsat nici o stea să te atingă
te-am ucis dinainte să te naști
cu mâinile goale.

pledoarie pentru viață

m-au schimbat la naștere, aveam
un zâmbet caucazian
lipit de peretele celălalt o lună plină
ascundea focuri de armă și păpuși sugrumate
am fost prea aproape și nu m-au recunoscut
meritam cel puțin o identitate, dar
nu s-au implicat

în detonarea unui început similar cu agonia
plus sau minus crimele lui Jack
remarcam siluete prinse pe tavan
fără să pun la socoteală antrenul
nu era nimeni vinovat că s-a născut un mort
și mai era somnul care nu ma lăsa să plec
decat atunci când dispăreai și lumea
era mai mică cu fiecare ceas,
mă mai caută și acum prin cimitire
în nopțile de Sabat
cu câini și arme de foc,
dar de fiecare dată dau peste altcineva
căruia să-i smulgă inima și să spună
c-au învățat să iubească.

Poemul fără picioare

sărută-mi palmele și abține-te să mori
sunt vremuri grele, iubire,
mi-am întors pe dos sufletul și-mi trăiesc viața
pe apucate
ca un partipris cu Dumnezeu
mi-au înverzit gândurile
casingul unui cer îmbrăcat în ploaie
îmi îneacă puii de vrabie din colțul luminii.
e tot mai greu să te găsesc acasă
nu mă ascuți când mă întorc să-ți scriu
singurul poem fără picioare,
dar cu mâinile lungi
atât de lungi încât au înghețat tăcerea.

Lumina din fiecare

am ezitat când stelele s-au izbit de pământ
spălăm morții și îi așezam în vitrine,
mai ții minte cum li se potriveau hainele
apoi deschideau ochii și ne fixau cu milă
ca pe niște eunuci bătrâni într-o eră
de matriarhat
până și copiii se jucau de-a sicriile,
îngropau păpuși de la brâu în jos
scotocind în nisip după găze și alte
chestii lumești
pe care alții le pun la păstrat în borcane
și mai erau acele scări peste care treceau licuricii
și nu mai vedeam decât șerpi încolăcindu-se
de lună
copaci negri dansând deasupra ferestrelor
ca și cum ar vrea să înghită lumina din fiecare

e cineva care să alunge întunericul din noi
fără să-l doară palmele de atâtea stele?

Deșert

nu te mai desenez demult
ai rămas singurul deșert pe care-l traversez
spre Mecca
fără să port cu mine bidonașul cu apă
îmi ajunge doar cămașa ta
pe care o îmbrac dimineața când mi-e sete
nu-mi pasă de soare, de moarte, de lagăre
de nisipul fierbinte pe tălpi, de împărați,
ești tot ce mi-a mai rămas dintr-o secundă
asfixiată de timp.

Iubirea, o formă a pustiiului

sunt pustie ca un ecou în Groapa Marianelor
sau un clișeu personalizat
între tonele de însemnări apocaliptice
opui rezistență în tot acest strigăt
pe care l-am ascuns în semiobscuritatea
unui sens
am intrat prin efracție în inima ta
iar acum alerg după hoți de lumină
sătul de atâtea nopți petrecute în palma mea
ca un implant catatonie
îți port ADN-ul tuburile cu oxigen
diminețile când privești în gol
întotdeauna vii nechemat
și e prea frig să te invit înăuntru
am ajuns într-un loc unde iubirea
e cea mai odioasă stare.

Sunt zile...

sunt zile în care nu plâng, nu sap fântâni
nu deschid ușa nimănui,
mă târasc prin pereți în sala de așteptare
îmi acopăr urechile
moartea are un limbaj bifurcat
stăm de vorbă până târziu, tragem sforile
ascultăm cum bate ploaia în coșul pieptului
neliniștea propriei liniști

sunt zile când nimeni nu mă caută
și învăț arta izolării, prețul vorbelor fără rost
în mintea mea stau deschise toate cercurile
de ieri, de azi, de pretutindeni
ne ținem de mână și construim pentagrame
din propriile oase.

Jurnalul unei umbre

închid ușa, iau cu mine ploaia
îmi sting țigara, am uitat că nu fumez
las acasă mirosul de om.

îmi place cum visezi,
cum aranjezi cearșafurile
mâinile tale mă strigă, când răsfoiesc timpul
primăvara asta vreau să adorm,
să nu mai fim singuri în această lumină
împărțită
în nopți și zile,
vino, să te învăț să plângi,
când îmi îmbarc umbra în rochie de seară.

Dincolo de ploaie

nu-ți aparțin, nu-mi aparțin nici măcar mie,
singurata e contagioasă, microbul
care suprimă tăcerea
nu e nimic după ziduri, poate firele de nisip
prin care am lăsat lumina să zburde
iartă-mă, mă ierți? te-am pus pe gânduri
și erai atât de limpede, încât mă vedeam
prin tine
acum nu mai văd decât nisipuri mișcătoare,
iubirea asta s-a revărsat în fântânile arteziene
astăzi, toate femeile se îmbracă în roșu,
îmi pun masca de ploaie și ies la cafea,
palmele tale ude îmi aleargă prin păr
încă de dimineață.

Mihaela Becali

Culoare de timp

FRAGMENTE

(file dintr-un pseudo-jurnal)

Mă cufund în trecutul meu, intru în labirint. Culoare întretăiate, unghere de taină pe care le redescopăr cu greu, dar care sunt acolo, îndărătul meu, fac parte din mine. Urmând firul Ariadnei, cel al memoriei, dezgrop imagini, chipuri, întâmplări, mă întorc în tainele trecutului, intrând în fiecare „cămăruță”, pentru a afla miezul, centrul. Cămara de taină.

Labirintul este în mine. O ramificație uriașă în care trebuie să mă regăsesc. Pe mine, eul meu nepieritor. Stropul meu de absolut. Trecutul e îngropat în mine. Un puzzle multicolor. Clipe trăite, clipe visate, clipe imaginate. Un amalgam de clipe. Amintiri, frânturi din experiențe trecute, ce se opresc una câte una pe ecranul nevăzut al conștiinței. O înșiruire de sfere mici, purtând în ele chipuri, priveliști, fragmente de viață. Clipe dintr-un trecut ce pare atât de îndepărtat, atât de inactual... Flash-back-uri: un moment, o amintire vagă sau intensă, un chip, un gest. Reverberație.

...Mă uit înapoi și încerc să măsoar distanța uriașă ce mă separă de ființa care am fost. Eram tot eu? Mai sunt încă eu? Oare nu am visat totul?! Ce este existența dacă nu un vis continuu, amestecat cu alte vise, ramificat la infinit? O succesiune de vise, ale noastre, ale altora, un *bouillon* de vise, intrând unele în altele, desfășcându-se în coridoare întretăiate. Unde începe visul meu? Și unde e capătul lui? Eu sunt, poate, visul părinților mei care, la rândul lor, sunt visul părinților lor... Și cine ne visează pe toți? Oare nu suntem toți visul *Lui*?

Cine sunt eu de fapt? Ființa aceasta supusă tuturor tribulațiilor, degradării fizice, un chip mereu în schimbare, mereu mai tras, cu linii tot mai ascuțite, cu privirea tot mai întoarsă către înlăuntrul, sau cealaltă, sâmburele meu de nemurire? Dacă mă uit în urmă – cât din ceea ce am trăit mă reprezintă? Să-mi asum toate „păcatele tinereților”?

Eul actual – o suită, o succesiune de eu-ri, pe care nu le mai recunosc. Au dispărut din mine și totuși, paradoxal, sunt acolo, îndărătul meu. Cât din ce am trăit mai face parte din ființa mea actuală? Cine sunt de fapt? Călator, căutând scânteia de nemurire din mine. Cineva care a poposit pentru o clipă în noaptea acestei lumi, dar năzuind mereu către Lumină. Mirajul acesta, trupul acesta de fum, îmbrăcat în carne, dar cu auzul încordat, căutând un *dincolo* îndepărtat uneori, alteori apropiat. Mă privesc parcă din afară, dar și din lăuntrul meu.

Mă înalț mereu către cer, dar mă regăsesc mereu, cu aripile frânte, pe pământ. Cine sunt? Taina aceasta pe care numai Cel de Sus o cunoaște. Trupul acesta fragil, atât de fragil, „trestia aceasta gânditoare”. Cât de aproape și cât de departe îmi sunt. Un șir infinit de euri ca niște păpuși rusești imbricate unele în altele. Eul meu, cel de azi, cel de ieri, cel de mâine. *Eu*, ființa aceasta trecătoare prin lume, prin viață, prin univers, înaintând către un Capăt aflat undeva *departe* – *aproape*. Regăsesc în fiecare din aceste euri, chiar dacă ele sunt tre-cătoare, dorința de înălțare, de transgresare a fizicului. Dar, cu fiecare salt spre cer, o nouă cădere. Pământul care mă

așteaptă jos, la ca-pătul scării. O scară imensă care este în mine și pe care trebuie să o urc.

Ce caut în lumea asta? De ce m-am ivit din neant tocmai *acum*, *aici*? Uneori strig către Cer. Atâtea taine... Chipuri, locuri, priveliști, imagini se rotesc în jurul meu într-un carusel legănat.

Tot ce mă înconjoară este în exteriorul meu, dar și în mine. Totul este de fapt în mine. Timpul... Totul este în mine. Ei toți sunt în mine, îi simt în mine pe toți, se ascund în mine, în vulturile minții mele. Sunt parcă o sumă a existențelor celorlalți. Eu sunt de fapt *ceilalți*, cei din jurul meu...

Cercul, rotirea, meandrele, spirala. Clipele ce alunecă, una îndărătul celeilalte – picături translucide ce închid în ele fărâme de viață, fărâme de existență.

Secunda aceasta fugace. De ce e atât de efemer totul? De ce totul se scurge, se topește, se volatilizează? De ce nu mai rămâne nimic din noi? De ce „toate trec”, lăsând doar fragile urme? Și dacă rămân totuși depozitate undeva? Sau pier odată cu noi...

Timpul

Timpul, această noțiune atât de inefabilă, de impalpabilă, acest cuvânt frumos pe care l-am inventat ca să ne acceptăm ne-desăvârșirea, această neputință de a fi veșnici, această pagină albă care se umple cu scrisul mărunț, ordonat al vieții.

Timpul, oamenii pe care i-am cunoscut și pe care i-am iubit o clipă, locurile pe care le-am străbătut și au rămas în noi. Tot ceea ce trăim se depune în noi. *Sertărașele memoriei* sunt pline, și uneori *Cineva*, neștiut, le deschide.

Timpul, această irealitate.

Ceea ce au trăit părinții se prelungește în noi. Ne purtăm o viață întreagă, cu greu, bagajul existențial. Uneori îl ducem singuri, alteori mai lăsăm din greutatea lui pe umerii altora. Viața, o eternă înaintare, dar și o continuă întoarcere. Tot ceea ce ni se întâmplă s-a mai întâmplat cândva sub o altă formă, într-un alt timp.

Suntem responsabili pentru tot ceea ce se întâmplă în univers. Când greșim, natura întreagă se resimte. Cerul se *întunecă*. Cerul...

E în mine o tainică suprapunere de timpuri. Prezentul, pe care îl trăiesc cu fervoare, cu pasiune, plenar, arzând ca o flacără. Trecutul, un spațiu pe care l-am traversat, ale cărui urme își fac simțită prezența, acum, în acest prezent efemer. Viitorul, un text pe care urmează să-l scriu, cu cerneala albastră a viselor. Uneori e ca și cum aș fi murit deja. Sunt *dincolo* și tot ceea ce trăiesc mi se pare că

trăiesc. Sunt într-un fel de zonă de „trecere”, un fel de Purgatoriu unde îmi ispășesc păcatele din viețile trecute și din aceasta.

În lumină

De ce ne naștem? Cineva a vrut să trăim. Cineva a hotărât să ne naștem aici, acum, în acest spațiu și timp. Cineva a sădit în trupul părinților noștri acele particule de dragoste care unindu-se au ajuns să fie *una*. Și acest embrion – entitate difuză, infimă – iată-l gata să înfrunte lumea, viața. Începe să crească ușor, aproape imperceptibil. Dintr-o celulă infimă el va ajunge într-o zi o ființă umană. O ființă umană! Cu trup de carne, cu oase, cu mâini cu picioare. Și în plus, cu ceva nevăzut, neauzit, ceva ce nu se supune legilor fizicii. Ceva tainic. Matricea. Trupul de lumină.

Ești în găoacea protectoare a mamei. E cald și bine *acolo*. Ai tot ce-ți trebuie: hrană, căldură, iubire. De acolo, dinlăuntru, totul se aude estompat. Zgomotele, zarva lumii, vocile celor apropiați, toate sunt într-un *departe-aproape* liniștitor, fără vârstă. Secunde, clipele, orele, se scurg încet, fără grabă. E puțin cam întuneric însă. Ai vrea să ieși la lumină, să vezi, să simți, să vorbești.

Și într-o zi, gata. Să părăsești un loc unde ți-a fost bine... Nu e prea ușor. Nu e deloc ușor. E chiar cumplit de greu. Doare foarte tare. Doare... Doare...

Acum ai ieșit la lumină. Teama de lumea cea nouă. Ce va fi acum? Ceva s-a rupt, a fost rupt. Și e lumină. E prea multă lumină.

Primul țipăt.

Dar o regăsești pe ea, căldura trupului ei. Substanța aceea albă pe care o simți în gură e atât de bună. Și vine de la ea. Din trupul ei, e albă ca lumina...

Copilăria

Mă întorc mereu cu gândul acolo, ca să mă scald în lumina aurie, blândă, a începutului de viață. Dimineți nesfârșite, timpul care se răsucește lent în meandre, senzația că totul este posibil, că totul face parte dintr-un joc în care eu sunt actorul principal, că totul se învârtă în jurul meu. Că eu sunt Centrul...

Stau în mijlocul paradisului acestuia și clipele se scurg pe lângă mine cu lentoare, liniștitor. Timpul nu mă poate atinge, mi-e încă prieten. Mă uimesc în fața lumii, a minunilor ei, pe care le descopăr în fiecare moment. Mă îmbăt de lumina intensă a fiecărei zile, mă cufund în vise cu Feți-Frumoși și Ilene Cosânzene, vise nesfârșite care uneori se amestecă cu realitatea și totul devine un mozaic multicolor, ca imaginea dintr-un ocean de sticlă...

Iernile copilăriei... Albul zăpezii îmi umple sufletul de o puritate îngerească. Ninge, și zborul fulgilor e în mine, încep să mă rotesc amețitor prin aer, să mă las legănată în balansoarul nesfârșit al clipelor, devenite aproape solide. Alcătuite dintr-un material incert, lipsit de duritate, gata oricând să devină fluid și să intre în miraculosul circuit al naturii.

Eu cea de atunci... Eram tare mică și prăpădită. Și, pe deasupra, eram foarte timidă.

(Continuare în pag. 6)

„E pădureață”, spuneau părinții, încercând să-mi scuze astfel purtarea față de mulțimea de musafiri care soseau mereu și de care fugeam, ascunzându-mă prin tot felul de unghere. Mi se părea că privirile lor cercetătoare mă urmăresc peste tot. Privirile lor albe de mirare... Încă de pe atunci, cred, mă simțeam *altfel*. Mă închiseseam în coconul acela luminos și îi vedeam pe ei, restul lumii, de după un zid subțire, aproape transparent, ca pielea unui ou înainte să devină coajă. Era bine înăuntru. Și eram numai eu și cu mine...

Și azi am senzația aceea, deseori. Că sunt departe de ei. Le par „ciudată” pentru că sunt diferită... Privirile lor încă mă mai caută, la pândă... Acel spațiu pe care îl găsisem în copilărie, numai al meu, este în mine. Acolo, înlăuntrul ființei mele rătăcitoare prin atâtea lumi. E un spațiu alb, o găoace în care sufletul se ghemuiește ca un fetus. Răsucit astfel, în el însuși. Acolo sunt singură. Nimeni și nimic din exterior nu mă poate atinge. E o liniște de început de lume acolo. Și multă lumină...

Cuvintele.

O vreme ai scris poezii. Nu te-ai gândit niciodată să le publici pentru că nu erau scrise pentru alții. Le scriai pentru că ele erau în tine. Ca un cânt, ca un refren pe care mintea îl repetă, obsedant. Cuvintele – mici „mărgele de sticlă” colorate, translucide, cu care îți plăcea să te joci în copilărie. Să le treci printre degete, să le lovești una de alta, ca să vezi ce zgomot au. Să le rostogolești și să alergi apoi după ele. Cuvintele...

La început ele erau „o durere”, o sfâșiere, o căutare... Cel mai adesea simțeai că nu reușesc să exprime cu adevărat realitățile adânci ale sufletului. Că era o distanță între ele și tine, uneori aproape o prăpastie.

Simțeai instinctiv că va trebui să aflu de fapt „ne-cuvintele”. Că limba, așa cum e ea organizată, cu reguli, scheme, coduri nu poate fi poezie. Că trebuie să le tai, decupezi, să le pui în pălărie, și apoi să le scoți, unul câte unul. Să le asculți sunetul de mărgică. Și să le combini după alte „ne-reguli”.

Și mai simțeai că poezia e de fapt tăcere, că ea e mai mult un spațiu alb „o pagină albă”, pe care cineva va scrie odată textul.

Spirala

Urc de mult. O scară în spirală, din lemn, ce scârțâie la fiecare pas... Ziduri vechi, din cărămidă, mărginesc spațiul acesta. Mă împresoară... Mă strâng parcă. Nu mă mai pot întoarce. Nu am dreptul. Undeva, departe, aproape neverosimilă, o lumină... Dar mai sunt multe trepte până acolo. De când urc astfel? Timpul... Ce amăgire uriașă! Sunt poate secole, milenii, sunt la fel de bine clipe, infime clipe. Când am început să urc, știam că nu există cale de întoarcere. De altfel, unde m-aș fi putut întoarce? Mă zbat printre atâtea fantasmе – cioburi de lumină, de întuneric. Fragmente din alte timpuri mi se perindă prin

memorie, îmi ocupă o clipă ecranul invizibil al conștiinței.

Urc. Și scara se rotește la nesfârșit. Mă opresc o clipă. Picioarele mi-au devenit grele, imens de grele. Mă așez pe o treaptă și îmi sprijin ușor capul în mâini. Închid ochii și dincolo de pleoapele închise e un amalgam de culori ce se întrepătrund, se suprapun, alcătuind forme bizare. Una tinde să le înghită pe celelalte. Pe alocuri apare luminozitatea albului pur.

Mă desprind cu greu din substanța viiunii acesteia. Mă reintegrez în spațiul pe care l-am părăsit pentru o clipă. Ochii se obișnuiesc din nou cu starea de clar-obscur. Percep mai întâi zidul care mă înconjoară, apoi scările ce par să se înalțe spre cer, al căror capăt nu-l văd. Îl bănuiesc undeva, dincolo de bariera subtilă a clipelor. Într-un spațiu și un timp ce nu-mi aparțin. Îl voi afla după ce voi fi urcat, treaptă cu treaptă, rotindu-mă în vortele spiralei.

O lumină mă așteaptă sus. Cu fiecare treaptă mă apropiu. Urcând am traversat atâtea stări, am trăit experiențe, am visat, mi-a fost teamă, am sperat, am suferit... Acum Lumina, pe care o simt aproape, îmi picură în suflet o stare de pace infinită. Să ajung în sfârșit la liman... Atunci lupta cu beznele se va încheia.

Nu mai știu când am ajuns aici. Nu mai știu nici dacă visez sau dacă totul e real. Stau în mijlocul încăperii și mă las invadată de lumină. Și de tăcere. Devin eu însămi o tăcere albă, o creatură albă, plutind în lumină. Nu mai rămâne decât sentimentul acesta, aproape incredibil de frumos... E Trăire Pură. Dincolo de cuvinte, de fraze, de noțiuni. Tot ceea ce am învățat într-o viață devine lipsit de importanță. Totul se șterge. Lumea întreagă dispăre. Și știu acum că totul a fost un vis, tot ce am trăit până acum. Un personaj imaginat, imaginar, alături de alte personaje. La fel de imaginare. Imaginate de *Cine*? Cine se ascunde în spatele acestei lumi de fantome din care și eu am făcut sau mai fac încă parte? Cine ne visează?

Gândurile acestea trec ușoare pe lângă mine, fără să-mi tulbure liniștea de taină care m-a cuprins. Simt cum totul se șterge. Și nu mai rămâne decât această *liniște* mare, această Pace imensă. De unde îmi vine sentimentul acesta? Ce am făcut pentru a-l merita? Credeam că nu sunt altceva decât un biet Sisif, condamnat să-și poarte la nesfârșit povara. De atâtea ori am ridicat glasul, dar în pustiu. De atâtea ori am încercat să-mi rup înrobotoarele lanțuri. Dar ele erau mai tari decât munții. De atâtea ori am crezut că voi ajunge pe culme. Dar de fiecare dată mă prăbușeam în hăul din care cu greu reușeam să răzbat. Iarăși și iarăși, către Lumina.

Suișuri, coborâșuri, o neconținută luptă cu Timpul. Și acum iubirea aceasta care mă umple până în străfundurile ființei mele. Acolo unde până acum era un foc aprins, mistuitor, acum e Lumina - o lumină albă, pură, ireală.

...Și simt cum încet ființa mea mate-

rială se topește, contururile ei colțuroase se lasă mângâiate de această neasemuită lumină ce vine din interior, care le dizolvă unul câte unul. E un moment de liniște intensă. Eu nu mai sunt eu. Sunt Lumina

Sfârșit

Poate că nu acesta este sfârșitul. E doar un posibil sfârșit. Unul din infinitatea de sfârșituri posibile, ca în *Grădina potecilor care se bifurcă*. Un sfârșit este întotdeauna un început. O *re-naștere*. O *învier*. Linearitatea timpului, o iluzie; că timpul e unul singur, o alta. Trăim în mai multe lumi. Paralel. Nici măcar acolo, în punctul aparent final, ele nu se întâlnesc. Rămân tot paralele. Existențe paralele.

Viața – o carte. Spațiul alb dintre două coperti, un spațiu ce trebuie scris, *re-scris*... La nesfârșit... Având mereu în urmă Începutul și înainte Sfârșitul. Cele două limite.

O carte cu pagini albe, noi, lucitoare, cu o copertă colorată pe care se zăresc volute, forme ciudate, întortocheate. Litere mari – hăuri încercând să înghită o realitate fugace, mișcătoare, vagă. O carte cu coperti frumoase. Înăuntru e o lume întreagă. *Personaje-oameni* mișcându-se aievea cu iluzia că trăiesc, cu ochii ațintiți către un Dincolo *imaginat, imaginar*. Măinile lor, căutând tăcute, îmbrățișând aerul, picioarele lor alergând dintr-un loc în altul, fără răgaz. Și între ei, unindu-i fără ca ei să știe, o rețea imensă de fire. Nevăzute, fuioare subțiri de fum, argintii.

Viața – lunecare printre clipe: trecut, prezent, viitor... Spaime, iubiri, tăceri, îngeri... *Ieri, azi, mâine*... Copilăria, cu jocurile ei, cu inocența ei... Adolescența – revoltele, întrebările, căutările... Tinerețea – cu iubirile ei trecătoare... Maturitatea – deja simți că ai trecut de partea cealaltă a culmii, începi să cobori. Ușor, pe nesimțite. Și cu toate astea, trebuie să te și înalți.

Căderi, înălțări... O viață... Și dincolo de nori, lumina intensă pe care trebuie s-o atingi... Cu mâinile, cu tot trupul...

61

Lucian MĂNĂILESCU
☆

Descuț, printre stelele căzute
în iarba înaltă,

mă jucam de-a tristețea cu nukul bătrân,
cu amarul lui înverzit de cântecul cucului.
Nu știam, nici acum nu știu, altă singurătate
și mă joc mai departe de-a iarba, de-a

vântul,
de-a copacii și de-a tata, care râde de mine
că nu știu să zbor, în timp ce, de sus,
de pe dealul albastru, bătrân și singur,
Dumnezeu îmi face cu mâna...

☆

Am învățat greu să trăiesc în oglindă,
să mă trăiesc doar pe mine, să fiu câinele
meu comunitar ce traversează strada
imprudent, printre roți, vapoare
și tristeți indifferente...

Dar a fost o epidemie după aceea, lucrurile
au început să se topească în oameni,
păsările au schimbat cerul cu unul străin
și prietenii mei au murit în fotografii la
minut...

Acum numai singurătatea mă mai desparte
de întâmplările zilei de mâine...

☆

Doamne, azi îl înmormântează pe bunicul,
sau pe tatăl meu Gheorghe
și pe mine au uitat să mă cheme...
Mă uit la istorie prin gard...
Mare lucru uitarea!

„DISPUTE PARLAMENTARE” în «ȚIGANIADA»

Cu toate că a doua variantă a **Țiganiadei** a fost terminată pe la 1812 și tipărită abia în 1925 de către *Gh. Car-daș*, aceasta e o lucrare ce dovedește cunoașterea de către **Budai-Deleanu** a realităților din vremea lui, unele aspecte legate de viața politică, reliefate în epopee, fiind valabile și în zilele noastre. Este vorba despre disputa țiganilor asupra formei de guvernământ, care transpare din *Cântul al X-lea*.

După ce Vlad-vodă dă țiganilor „*slobozie, / Arme ș-o laturi de moșie*”, aceștia se strâng și poartă discuții înfocate în privința formei lor de guvernământ. Asemenea dispute nu sunt departe de cele din CPUN-ul din 1990, când „oamenii politici” de atunci, ca și cei din epopeea lui Budai-Deleanu, își descoperă vocea oratorică.

În **Țiganiada**, un mucalit este de părere că „rânduiala” asupra căreia vor să se hotărască țiganii contravine vieții lor de nomazi, în sensul că și-ar pierde libertatea: „*Unul zicea că nu-i trebuință / De-a face vreo rânduială în jară, / Căci, după dreapta socotință, / Toată rânduiala-i o povară / Și nu s-ar cădea să se supună / Ei la nimene de voie bună.*” „Parlamentarii” din **Țiganiada** se grupează în două tabere: una, avându-l în frunte pe Baroreu, susține monarhia, cealaltă, cu Slobozan la timonă, este adepta republicii. Rând pe rând, *purtătorul de cuvânt* al fiecărei tabere face apologia formei de guvernământ preferate, arătând totodată și dezavantajele celei pe care nu o agreează.

Bunăoară, dând exemple din istorie precum și din Sf. Scriptură și considerând că monarhul este unsul lui Dumnezeu pe pământ,

Baroreu consiliază adunarea să se orienteze spre monarhie: „*Un monarh vă sfătuiesc, / Ori sub ce numire și poreclă, / Să puneți pe tronul țigănesc*”. Spre a fi mai convingător, apologetul monarhiei dezvăluie ce-i va aștepta pe cetățeni dacă se vor orienta spre republică. O atare formă de guvernământ nu poate asigura drepturile și libertățile cetățenești, pentru că cei rapace vor spolia fără jenă, la adăpostul legilor: „*Republica-i țarină pustie; / (...) Cel puternic răpește în țarie, / Că nu-l contenește nici o lege; / Așa venitul deobște piere / Între mei multe răpace ghier.*”

Ca un parlamentar al zilelor noastre, Slobozan își începe discursul pe un ton vădit negativist. El pune la îndoială monarhia ereditară. Rar s-a întâmplat ca un monarh luminat să aibă urmași demni: „*Dar cum vor fi a lui fii și nepoți? / Oare fi-vor ca și-al lor părinte / Așa buni, drepti, așa cu minte?*” Pericolul cel mai mare este acela că monarhia poate degenera în despotism: „*Din monarhia cea mai deplină / Despoția în urmă fu născută.*” Republicanii – precizează Slobozan – indiferent de avere se bucură de aceleași drepturi și libertăți: „*În republică omul să ridice / La vrednicia sa cea deplină, / Fie de viță mare sau mică, / Aibă avuție multă sau puțină, / Totuși asemenea drepturi are.*” Dacă într-o republică toți cetățenii sunt egali în fața legii (un articol din **Constituția** votată în 1992 stipulează că „Nimeni nu-i mai presus de lege!”), în monarhia lăudată de Baroreu „*Cetățenii acolo-s gloată / (...) Ce-i hotărâtă numai să se șerbeze, / Pre dregătorii săi să îmbuibez.*” Observațiile sunt valabile și astăzi.

La un moment dat, discursul lui Slobozan schimbă accentele polemice (perfect îndreptățite pentru un bun orator) în ironie și chiar batjocură. Emblemele monarhiei sunt turma și păstorul: „*Împărăția monarhicească / Să poate asemănare cu o turmă / De oi care într-un*

imaș să pască, / Iar monarhul ca un păcurariu”. Însă un asemenea „păcurariu” nu se sfiște să-și mulgă oile: „*Păcurariul mulge oile sale / În toate zilele și cea mai bună / Hrană a mieilor ia...*” Asemenea vorbe parcă ar fi rostite cu mânie proletară de către liderul PRM, dezlănțuit împotriva „păcurarilor” (baronilor) din PSD.

Pozând în *raisonneu*, Janalău își declină neutralitatea (într-o notă subpaginală): „*...eu nu voi lăuda nice pe o stăpânie, nice o voi defăima, ci numai voi arăta cele bune și rele ce să află în stăpânia monarhicească și democraticească.*” Remarcăm conservatorismul personajului – un Trahanache *avant la lettre*. Ideile lui Janalău sunt formulate în spiritul ideologiei iluministe, al cărei adept era însuși Budai-Deleanu. Spre pildă, el cere ca reforma instituțiilor statului, indiferent de forma de guvernământ, să înceapă mai întâi cu instrucția tinerilor: „*...unul care va să așeze vreo stăpânie în norod trebuie mai întâi să aducă întru norodul acela obiceiuri bune, adică (...) să înceapă de la creșterea tinerilor, să rânduiască școale și învățători de norod...*” Adept al teoriei dreptului natural, Janalău optează pentru „*legi bune și drepte*”, iar dregătorii să nu-și mai cumpere funcțiile și să fie aleși pe un termen limitat, spre a se împiedica abuzul de putere: „*...prin alegerea deobște să fac / Toți dregătorii și pân' la vreme / Hotărâtă, apoi iar să desfac*”. Să ne amintim disputele din Parlamentul postdecembrist, care mai de care mai înfierbântate, referitoare la limitarea mandatului președintelui doar la două legislaturi, după ce mai înainte toată lumea cunoscuse cir-cul realegerii „celui mai iubit fiu al poporului”.

Iată că și la 200 de ani de când **Țiganiada** a fost compusă, politichia surprinsă de autor își găsește destule corespondențe în cea din zilele noastre.

Cuțită UȘURELĂ

Așteptarea românilor

MOTO: „*Nimic nu slăbește energia ca așteptarea*” (Nicolae Titulescu)

În general vorbind, mare parte din români se conduce după celebra expresie latinească „*Festina lente*” (Grăbește-te încet). Atât de puțin se grăbesc, că de multe ori, în loc să meargă înainte, merg înapoi. Ei așteaptă totul de la alții, încât cu greu mai poți să-i miști din loc. Există o lene tipic orientală pe care strămoșii noștri, dar și mulți dintre noi, au

exersat-o așa de mult, încât s-au cufundat în ea și le-a devenit singura stare a existenței. Ni se pare absurd ca o ființă umană să fie lipsită de vlagă, lipsită de caracteristica primordială a viului: mișcarea. De fapt, istoria și literatura sunt pline de exemple ale „activității” boierilor români. Prin secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, aceștia reușeau să atingă culmea așteptării, răbdării, lenei; nu făceau absolut nimic. În straiile lor orientale, stăteau în vârful patului nemișcându-se 48 de ore sau chiar mai mult.

Din nefericire se încearcă și astăzi o astfel de înghețare a inițiativei. Parcă s-ar aștepta o rezolvare a treburilor românești de undeva, din exterior. Dar cine doarește să ne salveze? Dacă n-o vom face noi, n-o va face nimeni! Deși sunt evidente unele trăsături ale românilor, nu putem crede ce-

le afirmate de Dumitru Drăghicescu în **Din psihologia poporului român** apărută în 1907: românii - după acest autor - ar fi niște „neisprăviți” pentru că s-au lăsat la cheremul istoriei. Suntem o „*rasă occidentală cu obiceiuri orientale*”. Iar ortodoxismul este superficial și nu-i înțeles de țărani. Motivația lui Drăghicescu ar fi că suntem latini cu suflet slav, deoarece, după ce-am fost părăsiți de romani, am fost adoptați de slavii care ne-au dat și religia.

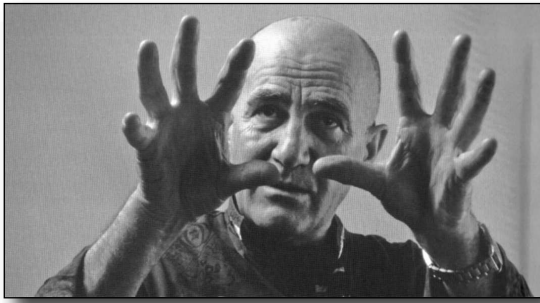
Și totuși, mai ales acum, poporul român este credincios. Numai cine n-a intrat în biserici și mănăstiri îl poate acuza de necredință. Dar că suntem inactivi și dedați la plăcerile trupesti mai mult decât se cade, de la **Constantin Mavrocordat** (care lăsa să moară prostituatele de foame) și până astăzi (când „fetele” noastre au „cucerit” lumea), s-a adev-

rit cu vârf și îndesat. Ca să nu mai vorbim despre celebra definiție dată românilor de către un oarecare Purișchievici (strănepot al apro-dului Purice), ajuns deputat în Duma rusească: „*Românii nu sunt o nație, ci o meserie*”.

Poate n-ar fi rău să analizăm mai des și mai profund tot ce s-a spus sau se va spune despre noi. Și să învățăm din toate acestea...

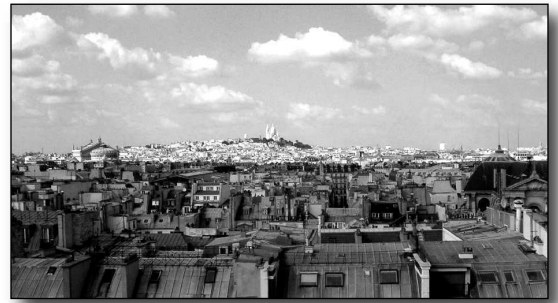
Orice român întâlnit îți va vorbi ca și cum ar aștepta el pe cineva - din ceruri sau din Occident - care, într-un final, va rezolva treburile românești. Dar n-am așteptat destul? De la așteptarea revenirii romanilor până la așa-zisa venire a americanilor să tot fi trecut vreo două mii de ani! Cât mai așteptăm „salvatorii”? Nu ne-am convins nici acum că salvarea este în noi?

Alexandru Jurcan

Lumini de miere arsă la Paris

Anul acesta am preferat un Paris al toamnei filtrate prin lumini de miere arsă. Ca să ajung acolo a trebuit să îndur două zile de autocar, dar – mai ales – umiliința de la vamă. Patru ore de așteptare! Nu se mai face niciun progres în acest sens. Renumele românilor se confundă cu tot ce poate fi mai negativ. În spatele meu călătorește o țigancă ce se dă mare intelectuală. Strigă din când în când: „Na-tașa, lasă-mă tranchilă!” Fetița habar n-are de nimic și aruncă spre noi valuri de pufuleți. „A-jungem noi la baia noastră din Parisul nostru!” – spune femeia. „Ajungi tu la dracu, poate la boscheți!” – șoptește un călător învrăjbit.

La Metz, a doua zi, autocarul nu poate străbate o stradă îngustă. Coborâm și mutăm cu mâinile mașinile mici de pe trotuare. Noi ne descurcăm, avem balcanismul în sânge!

După odihna necesară, atac Parisul. Ca de obicei, ies din metrou în fața fântânii Saint-Michel, acolo unde se dau toate întâlnirile. Niște adolescenți agitați intră în apă, fac poze, se zbenguie. Ai senzația că problemele planetei au dispărut. Totuși, nivelul de viață al francezilor a scăzut. Se spune că 8,6 milioane de locuitori câștigă doar 781 de euro. Tarifele de energie și gaz urcă progresiv. Ziarele scriu despre o altă bacterie (chlamydia), despre altă infecție sexuală.

Mi se confundă Parisurile. Se topesc în aceeași identitate a Marelui Oraș. Trebuie să revăd Turnul Saint-Jacques, înconjurat de gazonul calm, unde lumea doarme, citește, printre porumbeii săltăreți. La Beaubourg iau „tem-

peratura orașului”. Acolo e sinteza, la Centrul Pompidou. Pe povârnișul artistic de asfalt se întâlnesc tineri, pictori, cântăreți. Bere și porumbei. Speranțe. Cineva afirmă că noul „*mal du siècle*” ar fi celebritatea cu orice preț. Aici stă un băiat plin cu tatuaje, înconjurat de câini. Ce scrie pe brațul lui? „Enervez justiția.” Solidaritatea lui incognito. Vărsat în oceanul lumii. Un bătrân inundat de porumbei. Căldură divină. Ca într-un basm. Acum știu: basmul e refuzul realității.

A apărut **Bois sauvage** de **Jesmyn Ward** la Editura Belfond, 340 de pagini. Pentru toamna aceasta, Parisul a pregătit 646 de romane noi. Cine este Jesmyn? O universitară de 35 de ani, crescută în Mississippi, într-o familie săracă. Moartea fratelui, strivit de o mașină condusă de un șofer iresponsabil, a împins-o spre literatură. După un prim roman, respins de editori, iată că acum a primit **National Book Award**. Recentul roman are ceva din vânturile puternice care au stat la originea scrierii. Un univers dur, cu metamorfoze ale corpurilor, cu mângâieri și arderi.

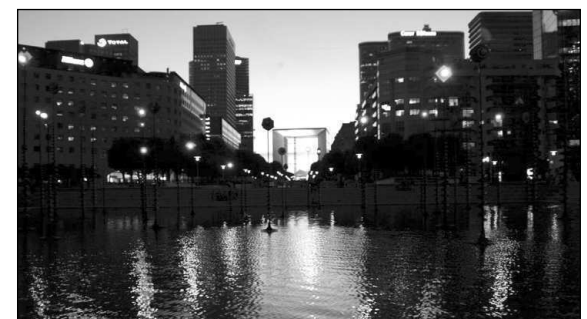

Nu puteam rata un **Pirandello** pus în scenă de **Stéphane Braunschweig** la **Teatrul La Colline**. Formele scenice non-narative se multiplică pe scenă în **Șase personaje în căutarea unui autor**. Scena e încadrată de oglinzi sumbre. Ce răspuns vor obține spectatori de la actorii care nu cred în personaje?

Intru la Crêperie Beaubourg. Un țigan, dorind recompense, cântă jalnic acolo, pe pavaj „*Noi suntem români!*”. Nimeni nu-l bagă

în seamă. Mai încolo stă pe un scaun un tânăr și bate la o mașină de scris scorjită... Ce bate? În dreptul lui scrie Poète public. Intru în vorbă cu el și aflu că scrie la comandă, pe o temă dată.

Din nou Pont des Arts și sutele de la-câte atârinate de cei îndrăgostiți. Mulțime de turiști chinezi și japonezi. Peisajul uman se schimbă tot la cinci minute. În față la Notre-Dame începe un spectacol stradal. Se întunecă. Un spectacol al focului, cu flăcări sime-

trice, magice, rotunde.

Oamenii dau de mâncare porumbeilor. Fiecare face ce vrea. În anumite limite! La Carroussel, pe iarbă, simt o eternitate crâncenă, la doi pași de Luvru. Impresia de țarm al vieții. Să fie Parisul expresia unei libertăți paradisiace?

Cobor cheiul Bourbon în Île St. Louis. Apele Senei derutate și poetice. Mă duc din nou la Panthéon, urcând pe strada Carnes. Citesc din nou „*aux grands hommes la patrie reconnaissante*”. E ceva ireal... Miroase a glorie și a moarte... Mai apoi Facultatea de drept, Biblioteca Sainte-Geneviève.

Revăd Teatrul Huchette, unde **Cântăreața cheală** se joacă de 55 de ani. Trec podul Louis Philippe și ajung pe Allée des Justes. Scrie pe clădire: „*în omagiul celor care i-au salvat pe evrei în timpul Ocupației*”. Mă opresc pe o bancă în square René Viviani. Respir vibrațiile toamnei. Porumbeii ciugulesc ultimele petale. Lumini de miere arsă poposesc pe băncile solitare.

Cornelia Bogdan Pop

POEME

Singur

Zbor fără aripi,
Ocean fără imensitate,
Pădure fără ploi și fără
Nicio pală de vânt,
Ierni fără zăpezi și
Drum fără cale...

Pasărea nu mai cântă,
Sania rămâne împotmolită,
Iar gândul își caută culori
Pe care cu greu le va găsi
Dacă
Le va (mai) găsi...
Altarul amintirilor ia foc,
Oglinda se sparge în cioburi
Multe, dureroase, inutile...

Noi ne luăm adio
Și nu vrem
Să plecăm.

Azi

În umerii pierduți,
Zdrobiți de singurătate,
Nu se mai împlântă aroma
dimineții.

Doruri se-nghesuie
Usturătoare,
Zăbrelile nu le mai poți rupe,
Sunt încă în termen de garanție.

Împletești zile cu amintiri:
O noapte pe față, o zi pe dos.

Colivia se împotrivește plecării
Deși ușa rămâne întredeschisă.

Iată, dincolo de ea,
Rânjește, nătâng, o ghilotină.

Poem

Raza care
Arde sau măcar
Pâlpâie
Chiar și după ce
Toate luminile
S-au stins...

Un pumn de
Stele albe...

Semne

Un val
Mi-a lăsat picioarele scăldate
de nisip

Nori fioresi în sălbatic vârtej
Îmi strigă cu furie adevărul :
lumea aceasta poate exista
fără mine
fără tine
Dumnezeu a înfipt cuțitul
în trupul meu
Am rămas împietrită
Cu lecția neînvățată
pentru viața care va veni.
Pescărușii țipă descătușați
De semnele mele de întrebare
Două mâini au rămas
A mirare
A rugă.

Tania NICOLESCU

Ceașca de ceai

Căldura venise pe neașteptate, după ce vremea ploioasă prelungită, reușise să creeze impresia că soarele ieșise cumva de pe traiectoria sa și probabil că se pierduse pe undeva dincolo de nori, așa că a mai aștepta vremuri însorite, părea că ar fi doar o inutilă și iluzorie pierdere de timp. Și oamenii, surprinși nepregătiți de caniculă, cu fețele înroșite de zăduful neașteptat și încă timpuriu, alergau pe străzi sub soarele dogoritor, cu priviri ce păreau să se împăienjenească treptat de o ușoară ceață hipnotică, care le dădea un aer derutat. Ca și cum fără vorbe, se întrebau unde, sau spre ce se îndreaptă. Eliza începea să aibă pe pielea dezgolită a brațelor senzația neplăcută de arsură. Razele soarelui deveniseră atât de fierbinți, cum numai pe plajă, în plină lună iulie se mai puteau simți. Gâtul i se uscăse, dar n-ar fi băut pentru nimic în lume din sticlele cu băuturi răcoritoare, pline așa cum știa, de tot felul de chimicale.

Și apoi nici nu i-ar fi potolit setea. Apa carbogazoasă nu îi plăcea, iar gustul fad al apei plate îmbuteliată în sticle de plastic, cu toată „puritatea” pe care o susțineau reclamele, o făcea să se gândească la ceea ce în poveștile copilăriei purta denumirea de „apă moartă”. Uneori, era nevoită să bea și astfel de apă, dar setea revenea foarte repede. Acum însă, era în apropiere de locuința mamei și se gândi că ar face mai bine să se oprească puțin pe la ea, ca să-și mai potolească setea.

Traversă grăbită strada. Pe aleea din parcul aflat în apropierea blocului, era o ciușmea. Dar un țigănuș tocmai își spăla mâinile în ea. Grăbi pasul și curând suna la ușa atât de cunoscută. Ca de obicei suna cu nerăbdare și aproape că năvălea pe ușa care se deschidea de la o vreme, cu o întârziere tot mai mare, pentru că mamei îi lua tot mai mult timp deplasarea până la ușă. Mișcărilor păreau că-i sunt filmate cu încetinitorul și Eliza încerca să nu ia în seamă neliniștea pe care i-o stârnea situația. Și cât i se mai micșorase mamei statura, de parcă intrase la apă... Ca de obicei, când Eliza intra pe ușă mama se grăbea să întrebe:

– Ți-e foame? Uite, am gătit mazăre, sau ciorbă sau... continua ea, dar Eliza refuza de multe ori. Trebuia să o fi răzbit bine foamea tot umblând, ca să accepte ceva de mâncat, pentru că observase cum de o bună bucată de timp, tot ceea ce gătea odinioară mama atât de gustos, acum nu mai avea nici un gust. Un timp, crezuse că este o pură întâmplare, dar curând înțelesese că nu lucrurile nu stăteau deloc așa. Că nu era aproape deloc sărată mâncarea, înțelegea, dar chiar fără gust... După o vreme, trebuise să admită în sinea sa, ceea ce cândva aflase de la o specialistă în nutriție și anume că gătitul nu este doar o tehnică pe care o aplici și că gătind, nu faci doar să tai, să speli, să prăjești, să fierbi sau să amesteci. Și mai aflase de la reputata specialistă în medicină alternativă, nu numai că focul, căldura, reprezintă energia masculină iar recele, energia feminină, dar și că, atunci când gătești, influențezi energetic și că este mai bine să nu fii bolnav sau trist atunci când o faci, pentru că această energie se va transmite celorlalți.

O ascultase atunci destul de neîncrezătoare, la fel cum ar fi ascultat, dacă ar fi avut

ocazia, din curiozitate, un șaman și trăsesese concluzia că și medicii alopați dar și ceilalți exagerează. Apoi, când ajunsese să se convingă că mâncarea făcută de mama își pierduse parca pentru totdeauna gustul, începuse să se gândească dacă nu cumva există totuși o legătură între secătuirea energetică a organismului și acea lipsă de gust. Privi spre aragazul de pe care nu lipsea niciodată la ora prânzului crăticioara cu mâncare încălzită, căutând din ochi un ceainic. Prin fereastra dinspre balcon, cu geamul cam prăfuit, așa cum altădată nu se întâmpla, lumina se cernea în mica bucătărie lunecând peste mobila învechită, încremenită într-un timp demult trecut. Să fi avut dulapul de bucătărie făcut din lemn masiv, o jumătate de secol? Dealtfel și mama știa să își păstreze cu grijă lucrurile.

– Mi-e sete - spuse Eliza, cuprinsă de o ciudată oboseală. Mai este ceai?

– Nu, nici n-am făcut, răspunse mama. Uite, am suc de portocale, nu vrei?

– Ei, suc de portocale! Parcă nu știi mamă, că doar chimicale sunt în el. De ce bei așa ceva?... Acum când ești bolnavă, exact asta îți lipsea.

Știa că față de chimicalele din pastilele prescrise de oncolog pe care ea le lua și care îi otrăveau ficatul, chimicalele din suc nu prea mai contau, dar prea o iritase răspunsul și nu știa de ce. Tăcu, încercând să își dea seama ce anume o irita. Privi spre aragazul de pe care lipsea ceainicul. Nu era... ceai... nu era... și brusc, avu senzația că acea lipsă, golul, era doar începutul unui mai mare. Ca și cum mama, cea la care obișnuia să apeleze mai ales în clipele ce îi păreau arzătoare, ar fi dispărut brusc. Liniștea se dilata ca un balon uriaș de săpun, până când umplu spațiul mic al bucătăriei, părând că apasă pereții.

Între timp, mama pusese deja ibricul pe foc și apa clocotea. Refuză zahărul și după ce ceaiul se mai răci puțin, începu să bea din el, ascultând sporăvăiala pe care mama o reluase. Îi povestea cu însuflețire despre toți și despre toate, despre vecina x și vecina y, nora ei și nora verișoarei decedate, instalatorul cu apometrele buclucașe și funcționara de la CAR-ul pensionarilor, unde își depunea lunar cotizația pentru înmormântare, ca să le fie ei și fratelui ei mai ușor când... Străduindu-se să asculte avalanșa de întâmplări lipsite de importanță pentru ea, Eliza se întreba când și unde mai reușea mama să le afle pe toate și oare de ce le dădea atâta importanță.

Ceaiul era cald și setea se potolise. Și privindu-i chipul ce se anima, parcă întinerind cu câțiva ani pe măsură ce povestea, începea să înțeleagă că toate acele personaje despre care vorbea, erau firele ei nevăzute care o legau de viață.

Uneori, privindu-i mișcărilor ce deveniseră ușor tremurătoare și dificultatea deja vizibilă cu care își coordona mișcărilor, care curios, nu erau greoaie așa cum s-ar fi așteptat să fie, ci aveau ceva din ușurința unei plutiri, de parcă s-ar fi dematerializat, se gândea la perseverența și siguranța cu care un gândăcel continuă să escaladeze un fir de iarbă chiar și atunci când vântul suflă cu putere.

Ceașca cu model albastru – zâmbi gândului, amintindu-și că a considerat dintot-

deauna culoarea albastră ca fiind preferata mamei, doar pentru că ea avea ochii albaștri - era, de câți ani? Câți ani trecuseră oare, de când fusese cumpărată? Cele ale Elizei, cu același model, demult se spărseseră toate, dar ale mamei, uite că rezistaseră. Își aruncă privirea pe ceas. Nu trebuia să întârzie. Totuși, parcă îi venea greu să se ridice și să plece. Și în timp ce privirea îi luneca peste dulapul de bucătărie, se gândi cât de diferit trece timpul peste oameni și peste lucruri...

– Știi că a murit și Catife? Parcă nici nu-mi vine să cred; avea doar vreo șaptezeciși șase de ani, spuse mama dusă pe gânduri.

De la un timp, observase că îi făcea bine sporovăiala asta a mamei. Uite, stătea acolo, o adevărată istorie de viață chiar în fața ei și asta începea să îi dea o liniște și o siguranță aparte. Sau poate doar ceaiul... Mai luă o înghițitură. Se simțea puțin somnolentă. Ceaiul cald... sunetul vocii...

Și amintirea aceea de demult, când se simțise atât de ocrotită așa cum stătea, ghemuindu-se în lichidul cald și ascultând vocea aceea puternică și tânără, ce părea că vine de departe și care cânta așa cum doar ea știa să o facă, chiar și atunci când îi era greu, sau mai ales atunci, răzbătea încet la suprafață. Începea să înțeleagă. Surâse și cuprinse între palme ceașca cu acel model albastru; ca ochii mamei.

Emilia Dănescu

P
O
E
M
E

C
U

M
I
A
N

poem cu o fată de iarbă

strânge-mă în brațe mian
să mă fac mică și să încap
în palmele tale făcute căuș

ia-mă cu tine
hai să fugim într-o floare
și să ne ascundem sărutul acolo

spui că buzele mele au gustul
lui Dumnezeu

fată de iarbă îți voi fi
cu trupul risipit în icoane

poem de la marginea lumii

în poemele de la marginea lumii
te-am căutat mian și-n lumina lunii
cu pleoape uitate în tăcere

m-am preumblat desculță printre cuvinte
și te-am aflat pe un câmp întunecat

într-un poem care mă chema
vino! acum aici oricând...

poem cu albastru

am adormit aseară mian
într-un răsărit de lună târzie
și nu erai lângă mine

umblai desculț printre cuvinte
m-ai sărutat în zori
cu toate poemele tale

fată de iarbă mi-ai spus
zămisliță din partea albastră
a sufletului

Mirela Aldea

Câmpul cu maci

Pe câmpul cu maci
copiii se-mbată cu soare
oricine și-ar zări visurile aproape
unii se-ntind să le prindă
ca după niște pădăii suflate
în vânt
norii s-au fardat cu siclam
și au ieșit la plimbare
nu obosesc niciodată
nu știu câți se întreabă unde e capătul lor
spre ce se îndreaptă
și de unde vin.

Suprimare

Mi-am auzit numele strigat
aș fi lăsat toate nimicurile înghesuite
în geanta de pe umăr
să pot grăbi pasul
un clește intern îmi strângea stomacul,
iar gâtul...
de gât mă țineau cu mâinile aspre
ca un fular legat prea tare
nebunii ar ieși cărând în spinare
vâlva și vina
aș plânge infinit
cu inima stoarsă m-aș ghemui să respir,
dar pe strada asta nu se plânge
cei ca mine și-au pansat sufletul
și-l țin acasă
eu merg mai departe.

Bunica mea

Bunica mea are valize în care ține vise
le scoate uneori să le ștergă de praf
și-a închis sufletul într-o casă bântuită
de voci interne
și așteaptă ar face de toate
când trec pe acolo dă viață
gogoșilor din tigaie
să mă îmbie
mă întreb uneori
ce se ascunde sub pielea creponată
de-atâția ani
descopăr târziu că sufletul ei nu s-a șifonat
bunica mea își răsfață copilul intern
și se bucură-n sine
se simte inferioară tinereții
crede în Dumnezeu mai mult decât mine
și nu poartă ochelari
bunica mea e un cântec de iarnă
când o ascuși e sărbătoare în noi și dansăm.

Iulian Dămacuș

Poarta

Se-ntorc părinții de la târg
și bat la poarta nopților mele
Fug să deschid, și parcă ograda aleargă
sub pașii mei/ și poarta-i tot mai departe!...
Mamei i-s grei desagii
iar tata de-abia mai ține calul de căpăstru!
În traistă stau cumiți bomboane umplute
cu miere,

și turte cu chipuri mirate...
Mama îl privește: – N-am greșit, măi omule,
casa?

Obosiți cum suntem, și cum îi noapte...
– Nici vorbă, calul a venit singur/
i-e foame, și mai ales, sete
– Om fi stat așa mult la târg,
o fi fost drumul prea lung!...
- Se poate, se poate...

În rouă, urmele căruței care-a întors
urmele adânci ale calului, pașii grăbiți ai tatei
și cei obosiți ai mamei
În fața porții, două turte de la târg
se privesc mirate....

Mara Diana
Alexoaea

moartea evei

mamă spinii mi-au crescut în cap ca o coroană
iar rănilor din frunte nasc fildeși ce se
pierd prin părul blond

din rochia mea crează de voal alb
rămân în urmă râuri de sânge
păsări mari și însetate se îneacă în mine
și-mi mănâncă picioarele din iarbă

o lebadă însângerață îmi ține buzele vineții
în ciocul negru și-mi mângâie pomeții
cu penele trandafirii

carnea fierbe în mine mamă
simt durerea cum iese din corp ca un zeu
și se înfinge iar și iar
în tălpi
în coapse
în sâni

lebăda îmi umple trupul cu mângâieri fine
ce-mi trezesc fiori repezi. închid ochii și

intru într-o stare orgastică. o prind
de gât și o sărut cu pasiune
cu înflăcărare
ciocul îmi sfarmă dinții
îmi sfășie buzele

din genunchi îmi cresc aripi iar mâinile
mi se risipesc în cădere

cu ghearele ascuțite de lebadă
apuc rochia plină de sânge.

îmi iau zborul mamă

Maria Doina
LEONTE

Țin telefonul în palme ca pe o piersică

Azi toate drumurile se
desfac în Y

ca o limbă de șarpe
Își iau rămășița de pruni înfloriți
și-o răsfiră de o parte și de alta a gardului
ridicat brusc între noi și străinii aceia...

Am împrumutat papucii în care ai plâns
ca să văd și să simt
cum e să stai lângă linia ferată
până trece marfarul peste miezul lubeniței
din care ți-ai sculptat oamenii sfinți
cei cu care ți-ai cinat firimiturile pline de saț...
Și-am murit geamăt în răstignirea rotundă
Și-am înviat plâns în gara fără peron
lângă o grădină cu răsaduri de vinete
Am desființat creozotul și

toate regionalele cfr
am coborât în bernă toate barierele
Am făcut din trenuri puf de pădăii
și din liniile ferate mânere pentru stropitorile
de tablă

iar din oasele sternului meu
fașă pentru nou născuți
Am lăsat o fereastră mică, mică
asemeni sicriilor cu morții aduși din vest
ca să le pot da liniște și iubire
necontaminată de egoisme malefice

Mi-e rău de mine când
nu știu a iubi fără măsură
fără condiții, fără El

Până se recunosc încheieturile subțiri

Poate suntem doi orbi...
deseori cinăm online din pâine și sare
din cuvinte caligrafiate neglijent.
Luăm aburul lor și-l împletim în trei,
apoi rotim o apă de tei în podul palmei
și ne spălăm ochii vinovați.
Primăvara dintre noi își dă la o parte
ceața de cerneluri.
Ni se ating degetele,
se descoperă se bucură apoi
se încleștează în secundă...
O sferă de aer miruit cât o nucă verde
respiră între liniile vieții.
Cu moliciune brațele devin iederă
unul după altul până la cot
Strângerea tandră ca la salutul orbilor
ne deschide vederea

tu liliac alb lipit de obrazul meu
eu pasăre colibri cu cântec mut

pe aceeași parte a drumului

nu era nicio cruce pe drumul de întoarcere
care să îmi amintească de ghimpii
din fruntea lui Iisus
doar flori de măceș cu un singur pețiol distins
și un pâlc de copii cu ochii albaștri care își
împărțeau stropii de lapte până li se umplea
căușul palmei cu soare
peste vestonul tău era everestul lor și un
concert

la care biletele s-au vândut pe blide cu linte
e ceva trist în ce a fost până azi
fiindcă nu am știut
gustul sângeriului al zarzărelor crescute la umbra
gardului de sârmă ghimpată
acum simt cum în pumnul tău crește un munte
de sare pe care nu-l voi putea escalada
decât respirând flori de mușetel și rodii coapte

Stau pe malul unui râu trist

nu știu cum e să ai copiii plecați la război
nici cum e să le faci parastas
doar bănuind că au mormintele prin tranșee
poate e ca atunci când îl vezi pe Dumnezeu
și pe ai lui că pleacă departe
El tace ei tac și crezi că au murit cuvintele
aerul acoperă mistere
completează înadins cu obuze care

îți explodează
în visul cel mai firav rupe cortine și decoruri
spulberă păpuși de cârpe și leagăne de lemn
am impresia că toamna asta este din altă viață
dintr-un trecut în care aveam pe cineva
lângă urechea mea știindu-mi gândurile
și rugăciunile fără să le strig în piețe
mi-e dor de nu știu ce de-un râu vesel
de o stare de bine ca la o masă cu trei scaune
sau poate de un început de iulie
aș vrea să culeg margarete târzii
să le împart fetelor cumiți fiindcă ele știu
să nu smulgă petalele
apoi aș aștepta un plic timbrat

Vavila Popovici
(Raleigh, Carolina de Nord)

RAVAGIILE URAGANULUI SANDY

„Peste zvârcolirile vieții, vremea vine nepăsătoare, ștergând toate urmele. Suferințele, patimile, năzuințele, mari sau mici, se pierd într-o taină dureros de necuprinsă, ca niște tremurări plâpânde într-un uragan uriaș.”

Liviu Rebreanu

Uraganele - furtuni tropicale de mare intensitate - iau naștere atunci când o furtună se deplasează deasupra oceanului. În contact cu apa mai caldă, energia furtunii crește, ia naștere un vânt rotativ care, dacă depășește 119 km/h este considerat uragan. Uraganele apar în oceanele Atlantic, Pacific și Indian, la latitudini de 10-30 de grade și au denumiri diferite, în funcție de regiune. De exemplu, în Asia de est uraganul se numește taifun. Uraganele pot dura de la o zi la cca. o lună, după cantitatea de energie înmagazinată. În afara temperaturii apei, un rol important îl are și forța care conferă furtunii mișcarea de rotație specifică.

În funcție de intensitate, uraganele sunt clasificate pe cinci trepte. Un uragan de categoria 1 are o viteză a vântului cuprinsă între 119 și 153 km/h, unul de nivelul 5 depășește 251 km/h, iar efectele sunt devastatoare: copaci smulși din rădăcină, vehicule și alte corpuri grele ridicate în aer, valuri marine foarte înalte, inundații puternice etc. În momentul în care atinge țărmul, uraganul poate provoca pagube uriașe, afectând suprafețe de ordinul sutelor sau miilor de km pătrați, cum a fost cazul în anul 2005, când uraganul Katrina a afectat sudul SUA, cu un impact maxim asupra orașului New Orleans.

În Atlanticul de nord, sezonul uraganelor începe în luna iunie și durează până spre sfârșitul lunii noiembrie, când oceanul se răcește și nu mai poate beneficia de energie suficientă. Într-un sezon mediu, se pot produce aproximativ 6 uragane, din care două sunt de categoria a treia sau mai mari. În ultimii ani, în special după 1995, numărul uraganelor puternice s-a mărit. Oamenii de știință pun această

intensificare pe seama încălzirii globale. Experți din cadrul Agenției americane pentru studiul oceanelor și condițiilor atmosferice au anunțat din timp că vor fi între 12 și 17 furtuni tropicale în perioada 1 iunie - 30 noiembrie. Două au fost uragane, Chris în iunie și Ernesto, care au atins Peninsula Yucatan (în sud-estul Mexicului), unde au fost, din cauza ploilor și intensificării puternice ale rafalelor de vânt, importante pagube materiale. Peste 5 milioane de oameni din Statele Unite au rămas atunci fără curent electric și mai multe orașe au fost inundate.

Un proverb spune că „banii pe care îi aduc vânturile, îi iau apoi uraganele”. Cam așa a fost și acum, cu acest uragan Sandy, abătut asupra părții de N-E a Statelor Unite.

Au murit câteva zeci de persoane din cauza rafalelor violente de vânt și a inundațiilor provocate de către uragan. Localitățile afectate au fost cele din statele New York, New Jersey, Pennsylvania, Virginia și Carolina de Nord. Aproximativ 250.000 de locuințe au rămas fără electricitate în seara zilei de 29 octombrie, în Manhattan, dar și peste un milion de persoane la nivelul statului New York au rămas în beznă, din cauza unor pene de electricitate provocate de către uragan și remedierea va necesita timp. 29-30 octombrie 2012 a fost cea mai lungă noapte la New York. Incendiile provocate de scurtcircuite și penele masive de curent au agravat problemele create de inundațiile masive care au afectat coasta de nord-est a SUA. Au murit oameni, majoritatea loviți de copaci în cădere. Foarte mulți au fost salvați de la pieire datorită efortului celor care au avut menirea să salveze, să protejeze populația. La New York, spun unii, mirosul de fum era foarte puternic pe străzile inundate. Zeci de clădiri au ars din temelii în Queens din cauza incendiilor, pompierii luptându-se din greu cu flăcările. În New York generatoarele au fost distruse, iar apa a inundat subsolul unui spital făcând necesară evacuarea unui număr de pacienți. Vântul a bătut puternic, iar mijlocul Manhattan-ului arăta ca și cum ar fi fost străbătut de un râu. Orașul Atlantic City, din

statul New Jersey, părea o prelungire a Oceanului Atlantic, după cum scria CNN pe website-ul său. Algele și aluviunile pluteau în apa până la genunchi care acoperea străzile orașului. Milioane de americani au stat în întuneric (cartierul Manhattan fiind cufundat complet în întuneric) și în frig în casele lor din cauza lipsei de electricitate. Unele mașini erau complet în apă. Metroul din New York a fost inundat pentru prima oară de când a fost construit, în urmă cu 108 ani.

Efectele uraganului Sandy s-au făcut simțite nu numai pe întreaga coastă de est, dar și spre vest, până în zona Lacului Michigan. Ploi puternice au afectat statul New England și parte a Vestului Mijlociu, iar viscolul a adus zăpadă în munții din Virginia de Vest. Mii de curse aeriene au fost anulate. Un reactor nuclear (unele informații vorbesc de două reactoare) a fost scos din funcțiune în statul New Jersey situat în estul SUA.

Uraganul a provocat distrugerii pe scară largă pe coasta de est a SUA și Președintele Obama a decretat în data de 30 octombrie, stare de „catastrofă majoră” în statele New York și New Jersey, unde orașele au fost inundate și circa 8 milioane de oameni au rămas fără curent. Dar, întotdeauna, după furtună, vine vreme bună!

Și gândul mi-alunecă spre una din reflecțiile lui Gide: „Aveam nevoie de un plămân, mi-a spus copacul; atunci seva mi s-a prefăcut în frunză, ca să pot respira prin ea. Apoi, după ce am respirat, frunza mi-a căzut, iar eu n-am murit... Fructul meu cuprinde întreaga mea concepție despre viață.”

ZIDUL

Sunt de pretutindeni și de nicăieri...
N-am drumuri, nici aripi; n-am zâmbet, nici lacrimi.
Plutesc pe nori și vânt, coborând pe pământ odată cu ploaia.
Mă scurg spre rădăcini, murdară și rănită.
Și iar mă înalț, de dor, de drag, de frică, rătăcită în împărăția oglinzilor strâmbe.
Am ochi de mamă și de fiară rănită de-atatea false rugăcini.
Nu simt cerul iar pământul mă doare.
Am fost Eva și ceva mai departe fir de iarbă, zori de zi după noapte.
Am fost scâncet și bocet, pădure și mare, imensitate și nimienic.
Da, niciodată n-am fost, n-o să fiu numai Eu.
Sunt tot și sunt toate...
Am așteptat prea mult timp să mă maturizez.

Copilăria din mine s-a răzvrătit și-a luat-o razna.
Drumurile le-am străbătut dus-întors, într-o căutare neliniștită și grăbită.
Acum nu mai sunt, le-am rătăcit undeva pe toate.
Erau acolo, acolo... și acolo și... erau amestecate de multe.
Bunica Ioana se temea de ele.
Eu nu mă temeam, o iubeam pe bunica dar le iubeam și pe ele.
Uneori m-ascundeam într-un drum și ea nu mă găsea.
Dar mă întorceam și iar plecam și mă-ntorceam, într-un dute-vino doar de mine știut.
Mi-e dor de durerea bucuriei aflată într-o carte.
În vise de zi și vise de noapte, în povești și speranțe, în drumuri uitate.
Brăzdate pe frunte, pe mâini și pe pleoape au rămas doar frânturi din povești și din drumuri.
Nu mai pot să m-ascund nicăieri, nici măcar într-o carte, într-o apă, într-un castel sau într-o șatră.
În fața mea se înalță un zid fără poartă.

Aurora Bratosin

Dumnezeu va plânge și mâine pentru poporul român

A opta carte a lui **Cornel Diaconu (Drumul spre nicăieri, Ed. Editgraph, 2012)** impune, în peisajul prozei actuale buzoiene, un autor stăpân pe mijloacele sale literare și aflat într-un evident progres.

Cele două părți ale volumului (**Des-tine îndoielnice și Între „da” și „nu”**) ro-tunjesc demersuri din cărțile anterioare de pro-ză scurtă (**Nea Lambru**, respectiv **Biografii rurale**), conturând, în primul capitol, o lume „încremenită în proiect”, dar în egală măsură dinamizată de tensiuni, pentru că eroii suferă, speră, râd, se distrează, escaladează neantul sau se prăbușesc în hăurile clipei, la fel cum se întâmplă pretutindeni și dintotdeauna pe „scea” lumii.

Prospețimea multor texte se datorea-ză, credem noi, perseverenței de a „fotografia” realitatea cu „aparatură de fotografiat” de neînlocuit, al cărui obiectiv este un ochi de copil șlefuit de asperitățile amintirilor.

Iată o astfel de imagine dezvoltată: „Ninsese abundent, câteva zile. Sub sclipirea lunii, zăpada lumina tărâmul de basm al Aju-nului. Dintr-un capăt în altul al satului, trâm-bițele cocoșilor se amestecau cu zvon de co-linde. Încet, traista s-a umplut cu mere, co-vrigi, gutui și colaci aburind...”

Un cadru idilic în care întâlnirea cu nebunul satului transformă spectacolul de vi-cleim într-un joc de-a realitatea. Soldatul, cel care pe front ucisese, fără să vrea, un adoles-cent îmbrăcat în haina militară a inamicului, îi dăruiește colindătorului speriat propria sa me-morie și întrebările fundamentale ale exis-tenței („Cine suntem? De unde venim? Încotro ne îndreptăm?”) și, înainte de a muri, simbolul cel mai de preț al unei vieții irosite... eroic:

„Când m-am trezit, mama ținea în mână cutiuța, în care se afla crucea minunată dăruită de nea Codin.

– Ai fost pe front azi-noapte? Și te-ai și remarcat, din moment ce ai primit „Virtutea Militară”... Nu e la îndemâna oricui... Hai să ghicesc: nea Codin...”

Am dat afirmativ din cap. În imagi-nația mea un soldat stătea pe marginea tran-șeei, mușcând îngândurat dintr-o bucată de cozonac.”

Asemănarea dintre curiozitatea copi-lului și seninătatea bătrâneții, dintre devenire și moarte, este una aparte, pe care autorul o re-lievează și în **Singurătate**, „țata Marieta”, re-găsind în interlocutorul ei, un guguștiuc ră-tăcit, puterea de a crede, până la capăt, în pu-

ritatea iubirii. Bolnavă, părăsită de toți și de toate, în afară de pasărea miraculoasă, ea pre-gătește cozonacii pentru colindătorii ce ur-mează să sosească. Dar se stinge, ca o flacără de lumânare, risipindu-și lumina, chiar în dimineața Ajunului, în clipa când prima ceată de colindători ajunge la ușă: „Brusc, peste vocile cristaline s-a suprapus un fâlfâit sper-iat de aripi, care se pierdu apoi în nesfârșirea albă a zăpezii.”

Finalurile, spre care firul epic curge aparent fără meandre, sunt neașteptate, de mul-te ori, dar - paradoxal - tocmai asta le dă veri-dicitate, amintindu-ne că viața... bate filmul.

În **Poveste nedeslușită**, după moar-tea părinților într-un accident de circulație, adolescentul Mircea, care visa să devină, ca și tatăl său, inginer, renunță la studii și își dedică viața creșterii Ancuței, sora mai mică. Dar toa-tă munca, toată dragostea, toate sacrificiile se năruie într-o seară de discotecă, în urma inter-venției pătimase a lui Mircea, într-un conflict minor ce-i implica sora:

„– Ce ai mă, cu ea?/ Brațul i-a zvâc-nit scurt, cu forță. Lovitura l-a prins pe Dorin nepregătit. S-a dezechilibrat și, în cădere, s-a lovit cu tâmpla de colțul unei mese. Câteva cli-pe s-a zbatut în frisoanele morții; apoi s-a li-niștit brusc.

Mircea încremenise. Cu capul reze-mat de umărul lui, Ancuța plângea în hohote.”

În **Ploaie de octombrie** clipa fatală vine dintr-o negură a minții, nu foarte rară în lumea înstrăinări din satul românesc contem-poran: „Crâșma era plină de oameni și fum de țigări ieftine. Tot ieftină era și băutura din pahare. Bărbații coborâseră, care cum putu-se, de prin munte și se opriseră aici, îngră-mădiți la mesele șolcâiate de vreme. Se făcuse noapte și nimeni dintre cei prinși în mrejele alcoolului nu se grăbea să plece acasă. Așa fac mai toți din partea locului. Stau câte o săp-tămână în pădure, se cocoșează de muncă, iar când coboară își cheltuiesc bruma de bani la cârciuma din centru. Mulți beau pe datorie. Nu le rămâne mai nimic, când iau lefurile. Nevestele i-așteaptă până noaptea târziu cu străchinile de mâncare pe firida sobei. Frica le ține treze. Câte unele mai curajoase vin du-pă ei și, de cele mai multe ori, rămân și beau cot la cot cu bărbații...”

Pe fundalul unor cuvinte pe care, „nea Alexa” le băjbăie în căutarea unei țigări. Nae, colegul său de muncă, îi răspunde cu un pumn și pleacă spre casă. Dimineața: „S-a sculat mahmur, în dangătul clopotului care se tânguia, sfâșietor, a moarte./ – Cine-o fi mu-rit? se întrebă cu voce tare, încercând să-și

treacă mâna prin părul năclăit. Simți arsura din palmă sfredelindu-i durerea mocnită din cap./ – Sando, unde ești, fă? strigă el, încă ne-dumerit de ce i se întâmplase. Sanda intră tă-cută. Peste fața pământie lacrimile-i curgeau, îngânând ploaia de afară./ – Ce ai, fă, di-plângi? Cine-a murit? se răsti Nae, iritat de greutatea care-i stătea, ca un bolovan, pe cre-ier./ – Te-așteaptă afară, Nae; sunt afară.../ – Cine-i, fă, afară? Cine m-așteaptă?/ – Poli-ția, Nae... cică l-ai omorât pe nea Alexe./ Și plânsul femeii se transformă într-un bocet sfâșietor. „

În **Jocul hazardului** drama se produce pe fundalul încercării tatălui de a-și apăra fiica de un nemeritat destin întunecat.

Corina, o fată deosebită, este „trecu-tă” cu dragoste nețărmită peste prăpastia morții mamei sale de părintele care, rămas lân-gă ea, nu mai are nimic altceva pe lume. Că-sătoria nefericită cu Vlad și chinul Corinei par de nerezolvat. Și atunci tatăl găsește o soluție ce implică sacrificiul suprem, dar și crima. Va mărturisi totul într-o scrisoare pe care i-o lasă fiicei cu indicația „Nu păstra aceste rânduri după ce le vei citi, oricât de greu ți-ar fi și să nu împărtășești nimănui conținutul scrisorii. Nimănui... // Te iubesc mult! / Tata.”

După ce pregătește scrisoarea, își roagă ginerele să-l ducă cu mașina la oraș, su-portând cu stoicism obrăznicia acestuia și fă-cându-i plinul de benzină. Pe drum, bazân-du-se pe aroganța lui Vlad și pe psihologia sa agresivă, bătrânul își pune planul în aplicare:

„– Parcă prea mergi repede.../ – Zău! Uite-așa-mi place mie. Dacă nu-ți con-vine, dă-te jos! Și, ostentativ, apăsă și mai tare pedala de accelerație. Pâlcul de plopi... Se apropiau înalți și provocatori... Muzica... Ia-tă-i... Acum... O zvâcnire bruscă spre volan... L-a cuprins cu toată forța... Un zgomot infer-nal. Mașina s-a înfășurat ca o zdreanță pe co-pacul posomorât. Apoi liniște. Toată liniștea pe care și-a dorit-o bătrânul.”

Irina, eroina din **Aromă de portocale**, izgonită de părinți, alege tot soluția crimei (și ce crimă!) pentru a se salva de iadul în care ceilalți îi încarceraseră sufletul: „Soarele scăpătase dincolo de creasta dealului. Bătea în pârg seara. Copilul adormise. Din când în când își frământa buzele lipite de sfârșul fier-binte. Irina s-a ridicat încet, să nu-l trezească, apoi, trăgându-și sânul sub rochia ponosită, l-a așezat pe capătul ulucului. Privirea împie-trită i-a zăbovit o clipă pe adâncimea cerului.

– Iartă-mă, Doamne!

A ridicat bolovanul cu amândouă mâi-

(Continuare în pag. 13)

nile și a izbit sec, fără șovăială. Nici un scâncet, nimic. Sângele a tâșnit dintr-o dată și s-a cumișit în adâncitura craniului. (...) Poliștistul a fixat-o aspru, dar și cu un fel de milă amestecată cu indulgență: / – De ce l-ai omorât? / – Ca să nu ajungă ca mine, domnule poliștist. Ca să nu ajungă ca mine... ”

Partea a doua a cărții (**Între „da” și „nu”**) aduce în prim plan lumea (îndeosebi cea rurală) văzută cu ironie amară. Locotenentul Apolodor Păgubescu, din **Origine să-nătoasă**, ajunge să viseze cum îi cad „stelele” pe umăr, după ce primește carnetul de membru de partid. Dar totul se năruie, stupid și - cum constată chiar eroul povestirii - chiar cu un fel de beneficiu... mioritic. Iată-l așadar, pe Apolodor Păgubescu pregătind sala de festivități, fără să știe că trenul căruia urmează să-i fie acarul Păun se îndreaptă spre el: „Rămăsese în sală doar cu soldatul Iodache, pe care îl dirija să plaseze în cea mai bună poziție portretul impozant al «tovarășului»: «Mai la stânga! Prea mult, puțin mai la dreapta! Du-te 5 centimetri mai sus! Acolo... Bun... Perfect...» Soldatul încerca să bată primul cui, dar cuiul nu intra... Începură să sară așchii din peretele proaspăt vărui. Păgubescu s-a enervat... Greșeală fatală: n-a observat că în spatele lui apăruseră chiar secretarul de partid, însoțindu-l pe șeful lui de la eșalon și s-a adresat, cu năduf, soldatului: / – Lasă-l măi Iordache! Țsta nu merge bătut; trebuie împușcat... / Când s-a întors a înmărmurit. Doar atât a mai putut să îngaim: «Eu la cui mă refeream, tovarășe colonel!» A fost judecat de urgență în consiliul de onoare al ofițerilor. Revoluția l-a prins pe funcția de muncitor necalificat la o fabrică de

conserve. Se jură că de atunci n-a mai avut nici o premoniție și, admite că, poate e mai bine așa: copiii lui vor „beneficia” - și ei - de o origine sănătoasă!”

Trebuie să vorbim, abordând textele ce evocă lumea rurală, și despre limbajul folosită de personajele acesteia. Spre deosebire de mulți autori de la ai căror eroi rustici te aștepti, din clipă în clipă, să vorbească franțuzește sau să elaboreze eseuri academice, țărani lui Cornel Diaconu încercă vocalele și consoanele, elidează cuvintele, le „caricaturizează”, lăsându-le să circule prin straturile „geologice” ale Limbii.

Există o inocență a lumii arhaice, venind dinspre copilărie, ce forțează tiparele, într-o mișcare lingvistică browniană, dar care - paradoxal - ordonează haosul, la fel cum atomii (conținând, așa cum s-a demonstrat recent, mai mult „gol” decât substanță) prin mișcare, structurează materia, dându-i formele lucrurilor aparent nemișcate din jurul nostru: „Și-ajungem - dacă știi matala - pă colo, pă Valea Corbului. E niște corbi p-acolo, de-aia-i zice așa; cică ăștia trăiește 800 de ani, bre. Eu cred c-o fi leat cu Ștefan cel Mare, așa-i? Sengâna a noapte, de-acuma. Și când ajungem acoalea, când mă uit eu bine... un drac di urs înaintea mașinii. Ce m-am gândit? Ambalez și-o iau după el. Și dă-i, și dă-i... ca să-l prinz din urmă. Că doar și ursu’ fugea de-i scăpăra călcâi’li. Ai văzut vrodată un urs fugind? Ehei! e di tot râsu’, îți spui eu... Fuge, cum să îți esplic eu matala, așa, cu curu-ntr-o parte. E comic rău, bre, ce mai...”

Sincer, până la a deveni derutant, autorul nu explică ci doar constată transformarea satului într-un fel de mahala, dar și intuiția, ce

înlocuiește, de multe ori, judecățile de valoare ale țaranului român, devenit - și el - beneficiar al societății de consum, care îi transmite - prin infailibile canale TV - viața în direct: „Dacă trăia Ceaușescu... Cic-a fost rău... A fost rău, că nu i-a belit pă nenorociții-ăștia și nici n-avea cine să mai iasă pă stradă, ca să-l dea jos, adică. Da’ ei a ișit la furat, bre, nu că le era lor aminte di revoluție. Pi, una-i revoluția și alta-i debandada. Oleacă de istorie-oi mai ști și eu, că doar n-oi fi chiar așa-ncuiat, ca nici atâta lucru să nu pricep. Revoluția lu’ pește... Țiu minte că lucram și duminica. Cică nu era liberă. Pi-acuma, dacă sunt liber... Sunt liber să tai frunză la câini și să mor di foame. Asta da!...” (**Despre profit**). Sau: „Latră un câine. Și încă unul... Căinii tranziției. Mai trece câte o mașină. În rest... liniște. Liniștea nopții. Poate că primăvară n-o să mai fie. Poate că chiar acum se întâmplă ceva cumplit în partea cealaltă de planetă. Latră un câine. Alții îi răspund. Sigur, au ceva important să-și transmită. Apoi tac, toți odată. Mai trece o mașină. În rest... liniște. Liniștea neliniștită a nopții - liniștea noastră. Liniștea tranziției... (...) Se cântă imnul; românii dorm însă... Ei de fapt au cam dormit tot timpul. O istorie picotind. (...) Plouă cu lacrimi... Jegoșii, vagabonzii, puturoșii, indolenții, bișnițarii, escrocii, gheboșii trec, adăpostiți sub umbrela tranziției. Și la buletinul meteo se anunță că Dumnezeu va plânge, și mâine, pentru poporul român...” (**Inexactitudini**)

În concluzie ceea ce îi propune cititorului Cornel Diaconu este o insulă pentru fiecare, un refugiu în care nu există prea multă fericire, dar există iubire, tandrețe, zâmbet, patimă, uitare, neliniște... Adică viață!

Ligia Ana GRINDEANU
(Chicago - U.S.A.)

POEME

O lume digitală

Tristețe într-o rană deschisă,
Antibioticele generației noastre
Sunt depășite,
Rețetele succesului
Ne costă despărțiri,
Și timpul nu ne mai răspunde
Cu aceeași monedă,
Cumpărăm prea mult
Și zâmbim prea puțin,
Fotografiile nu mai ajung

pe hârtie,
Dar oare amintirile unde se duc?

Iowa City, 17 mai, 2006

Amintiri

Sunt amintiri în noi
Și m-aș întoarce
La timpul când iubeam
Să fiu iubit.

Sunt umbrele castelului în care
Ți-am pus cu grijă chipul
Adormit.

Să te privesc
Când soarele apune
Să te găsesc la asfințit de vis.

Îmi scrii acum
Cuvinte-ndurate
Venite de pe-același continent...

Dar lumi de lacrimi
Ne despart și teama

Să te iubesc din nou
Și să te pierd.

Iowa City, 27 iulie, 2006

Dans

Câțiva pași de dans
Peste timp,
Sentimentul acela de zbor
Fiorul îmbrățișării,
Contopirea cu ritmul
Pe care-l doream să continue
Dincolo de seara promisă.

Tu ascultai muzica
Eu ascultam cuvintele,
Împună eram o melodie
Și dansul ne-a adus
Până la marginea mării,
Unde tu mi-ai strigat numele,
Erai atât de adevărat
Și de liber...

Numele meu
Călătorește și acum peste valuri

Uneori ajunge la tine,
Alteori își continuă dansul
În brațele timpului...

Mai rămâi, colindă...

Colindă, colindă,
Pentru a câta oară
La vreme de seară
Te cânt și te plâng
Depart de țară...

Colindă, colindă,
Cu brazi încărcăți
Și luceferi frați
Amintiri arzânde
În pridvoare sfinte.

Colindă, colindă
Mai rămâi în tindă
Preț de o mângâiere
Ninsoarea se cerne
E încă devreme...

Iowa City, 8 ianuarie, 2004

Albastre chemări

Albastrul din albastru
Se întoarce
Lumina din lumină
Și-nceput.
S-atingă cerul
Gândul ți se naște
În cercuri largi
De astre și de cânt.
Mai poți ierta?
Mai poți să-ți iei povara
Iubirilor pierdute-n necuvânt?
Un zid cu depărtări
E azi chemarea
Albastrul din albastru
Și-nceput.

Octombrie

E încă Octombrie
Și raze de soare
Se plimbă nostalgic
Printre frunzele plânse...

În dansul culorilor,
Iubiri părăsite
Se încălzesc
La focul aducerii aminte.

Pe cerul inimii...
Între ramuri de dor,
Copacii își scriu
Caligrafic,
O nouă poveste

Iowa City, 20 octombrie, 2008

Un continent de piatră albă

Va trebui să mă duc departe
Pe un continent de piatră albă
Și visele să mi le pierd acolo
Să-mi plâng albastrul
Până când va incolți iarba.
Apoi să te uit
Împună cu povestea ta nescrisă-
Misterul nu-ți mai poate
Învălu chipul astăzi
Ți-am spus cuvintele de-nceput,
Ți-am cântat muzica visului meu,
Acum te las să-ți cauți dansul
Pe un continent de piatră albă.

Chicago, 6 iulie, 2006

Corneliu VASILE

Polivalența scriitorului

Cunoscutului scriitor român exilat la analiză, de către un alt scriitor: **Ștefan Vida Marinescu, Astaloș: spirit și creație**, București, Editura Global, 2011. Autorul lucrării este membru al USR, cu două doctorate, și a mai publicat exegeze dedicate scriitorilor și criticilor români Constant Tonegaru, Mihai Eminescu, I.L.Caragiale, Camil Petrescu, Lucian Blaga, Nichita Stănescu, Eugen Simion, precum și cărți de versuri, eseuri și antologii literare.

În deschiderea volumului, trecerea în revistă a operei literare d-lui Astaloș prilejuește observarea avantajului celui exilat, care este solitudinea, caracterul oral și autobiografic, paradoxul și causeria, spiritul deopotrivă pasional și lucid, ceea ce constituie argumente temeinice pentru imaginea unui „scriitor total”.

Sunt înregistrate, într-un ritm foarte alert, cu fulgurante paranteze personale ale criticului, legate, la modul ironic, de actualitatea socială și culturală, scrierile în proză dedicate carierei militare a lui George Astaloș, apoi boemei bucureștene, la care a participat cu asiduitate, condiției exilatului român, atitudinii față de fiscul necruțător, apoi versurile sub semnul acvaticului și argoticului, eseurile și piesele dramatice, publicistica, interviurile și dialogurile.

Interesante sunt paginile unde apar scriitori cunoscuți din București, susținători înfocați ai unei boeme care îmbrăca, de multe ori, forma unei fronde contra regimului totalitar, existând numeroase cazuri de plecare în lumea liberă. Și în Capitală, și la Paris, George Astaloș ține legătura cu mulți scriitori români, pe care îi cultivă, îi apreciază și, dacă poate, îi ajută în demersurile lor. Întâlnim, astfel, figurile scriitorilor, criticilor și artiștilor Teodor Păcă, Florin Pucă, Ion Caraion, Dumitru Furdul, Ben Corlaci, Aurora Cornu, Tudor George (Aho), Mircea Ciobanu, Eugen Schileru, Cornel Regman, Cornel Chiriac, Valeriu Stancu. Tangențial, sunt amintiți românii cu mai puține legături cu Astaloș sau exilații dispăruți: Vintilă Horia, Elena Văcărescu, Eugen Ionescu, Emil Cioran, Paul Goma, Virgil Ierunca, Monica Lovinescu. În schimb, apar mulți scriitori francezi și europeni, cu care autorul s-a întâlnit.

Boema bucureșteană avea grupul consacrat de artiști (Ghiță Mărgărit, Geo Martiniuc, Constantin Piliuță, Tașcu Gheorghiu, Nelu Winkler, George Antohi, Constantin Arovescu) prezentați în scrierile lui Astaloș cu mult umor și cu nostalgie, dar și localurile preferate, azi dispărute sau cu firmă schimbată: Singapore (devenit Peștera), Corso, Capșa, Cafe de la Paix.

Destinul lui George Astaloș este curios, el ajungând, din angajat ca ofițer român, să demisioneze din armată și să se dedice scrisului, plecând la Paris, unde luptă cu succes să se impună, în ciuda dezavantajului de a fi acolo numai un străin nou și necunoscut. „Câștigat sau pierdut, exilul a fost și va

rămâne un exercițiu de perpetuă umilință”, afirmă George Astaloș, citatul fiind înregistrat de Ștefan Vida Marinescu drept unul definitoriu pentru conștiința eforturilor și sacrificiilor pe care autorul român le-a făcut în Franța. Totuși, se pare că norocul i-a surâs, întrucât primește oferte de a publica de la Editura Gallimard, iar ulterior, două edituri românești îl publică în exclusivitate. Sunt prezentate și începuturile muncii în Hexagon, cu totul străine unui scriitor. St. Vida Marinescu remarcă solitudinea exilatului și traiectul neobișnuit al lui Astaloș în Occident: „*Reproducerea subiectivă a aventurii sale spirituale e echivalentă unui roman abracadabrant, senzațional, captivant.*”

Fiscul este văzut ca un dușman al creației, în spațiul românesc contabilul fiind personajul lipsit de căldură și imaginație, refractar la arta de orice fel. Agentul de la fisc fusese blamat și de Honore de Balzac, știut fiind conflictul dintre artele liberale și regimul taxelor și impozitelor, scriitorii și artiștii fiind priviți ca niște infractori și risipitori ce eludează legile și duc o viață de lux reținând bani cuveniți numai statului. „*Poetul cioplește insesizabilul, receptorul - impozabilul*”, afirmă Astaloș, aplecându-se asupra acestui subiect în scrierile sale.

Sub semnul nașterii perpetue, al apei, pune St.Vida Marinescu lirica lui Astaloș, trecând în revistă cărțile *Simetrii* (bilingvă), *Retorice*, *Șodron*, *Aqua Mater* (bilingvă), *Cântecele Thaliei*, *Pe multe de șuriu* (bala-de argotice). Visul, apa, orgoliul adolescenței, revolta, gustul pentru parodie sunt ilustrate de aceste versuri. Se precizează că unele creații ale sale ar fi circulat oral printre tinerii neaderenți la comunism și că un caiet de versuri ale lui Astaloș a fost ascuns, de către Ben Corlaci, unde s-au construit ulterior blocuri de locuințe, prilej de a afirma ironic că lirica sa stă la baza unor construcții socialiste! Parodiile și scrierile argotice îl îndreptătesc pe St. Vida Marinescu să constate filiații cu lirica lui Miron Radu Paraschivescu și François Villon. Și în creația teatrală, Astaloș este văzut ca poet, prin prezervarea motivului acvatic, motivului erotic, cosmogonic, fantast, preocupat de cuplul primordial și de miza morală a existenței umane. Piesele lui au fost jucate și publicate atât în România, cât și în lume: *Ceainărie de argint*, *Fântâna*, *Vin soldații*, *Gar-derobierele*, *Sarea exilului*, *Întoarcerea la matcă*, *Domnișoara Helsinki*, *Caviar, votka și Bye-bye*. Parabolele, comicul aspectele farsei, satira, folosirea efectelor sonore, aspectele stilistice și ideatice, toate sunt analizate cu minuțiozitate de St.Vida Marinescu, care este și un specialist calificat în teatru. Piesele *Robespiere*, *Napoleon*, *Eșafodul* sunt analizate separat, evidențiindu-se tratarea istoriei în raport cu mistica, puterea, libertatea și cu statutul militar și de lider.

Viziunile teatrale fantastice (*Adevăratul chip al lui Dracula*) și caracterul ludic (*Mărul*, *Apoteoza vidului*) și teatrul numit „al intruziunii” (*Ceaiul nostru cel de toate zilele* - piesă pe care o considerăm în tradiția lui Samuel Beckett și Eugen Ionescu) completează tabloul dramaturgiei, pe care autorul volumului o consideră la fel de atractivă ca și celelalte segmente ale creației astaloșiene.

Publicistica, dialogurile, interviurile și epistolarul încheie o carte cu un conținut interesant, despre un autor talentat, cu ținută morală, cu un periplu original.

Lumea între decadentă și aspirație:

Michel Houellebecq Particulele elementare

Apărută în 1998, la Editura Flammation, cartea a fost publicată în românește, în două ediții, 2006 și 2012, fiind prezentată de autor la Târgul internațional de carte de la București, unde Franța a fost invitatul de onoare.

Născut în anul 1958, în insula Réunion, autorul a studiat agronomia și cinematografia, însă s-a orientat spre literatură, obținând succesul de public cu romanele **Extinderea domeniului luptei, Posibilitatea unei insule sau Harta și teritoriul**.

Deși conținutul denotă un scriitor cu largi deschideri către viața modernă, prezentată cu stridențe chiar, structura volumului îl deconspiră a fi un adept al clasicului: un epilog, un prolog, între ele fiind trei capitole mari, intitulate *Regatul pierdut*, *Momente ciudate* și *Nemărginitul emoțional*, care sugerează inclusiv prin titluri paradisul copilăriei, vârtejul vieții și încercarea de echilibru între extreme, așadar păstrând ordinea firească, ordine cronologică în dezvoltarea evoluției personajelor.

Michel și Bruno, frați vitregi, fiii interesantului și complexului personaj Janine, prezintă două direcții antagonice ale senzorialului și spiritualității, ei fiind legați prin fire nevăzute atât de alte personaje, rude, colegi, prieteni, inclusiv cu apariții efemere, cât și de regulile, tabuurile, cutumele și „revoluțiile” de ordin social, religios, sexual sau științific. Firul ntrativ pare a justifica încrederea sau neîncrederea într-o societate invadată de produse culturale americane, de disoluția ideilor religioase, de rock, New Age, libertinajul instaurat după mișcările tineretului francez din anul 1968, de revenirea în conștiința publică a unor idei filozofice ale Antichității sau Evului Mediu, societatea schimbându-se și înviorându-se, numai în urma unor mutații metafizice, la nivelul chimiei și biologiei.

Romanul începe cu agapa organizată, la 1 iulie 1998, de către Michel Dzerjinski, cu ocazia părăsirii unității de cercetare la care lucrase. Firul narațiunii însă depășește durata vieții eroilor Bruno și Michel, până dincolo de anul 2029, când se creează, în laboratoare, prima ființă dintr-o rasă nouă, preconizată de Michel, o specie de clone eliberate de partea vie, sentimentală, sexuală, instabilă, imprevizibilă și, implicit, decăzută, de care face dovadă și abuzează omenirea existentă. Până la urmă, cititorul este stimulat să gândească la opțiuni: lumea existentă sau o lume purificată, artificială, robotizată? O paralelă cu creșterea și decăderea marilor civilizații, mai apropiată fiindu-ne Imperiul Roman: societatea ajunsă la un înalt nivel de bunuri materiale și explorări ale spiritului începe să coboare panta decăderii, până ce este sfâșiata și înlocuită cu alte principii și modalități de gândire. Este interesantă menționarea atitudinii puținilor oameni rămași din lumea omenească, naturală, a simțurilor, excelselor, căutărilor, care admiră noua lume, părându-li-se curată, perfectă, dar neputând să se adapteze la ea..

Multe pagini sunt dedicate dezechilibrelor celor doi frați vitregi, Michel fiind cu totul absorbit de știință și incapabil de sentiment, inadapabil la viața socială trepidantă, dinamică, iar Bruno cu totul subjugat senzorialului, sexului și alcoolului, după ce avusese o copilărie traumatizantă într-un internat unde

(Continuare în pag. 15)

O prințesă în regatul poeziei

DESCIFRAREA ANOTIMPURILOR

Nu voi cădea în capcana afirmației, devenită între timp clișeu lipsit de convergență cu realitatea, care postulează faptul că, acum, nu se mai citește. Aș putea spune că se citește, chiar mai mult, însă cu totul altfel decât în urmă cu, hai, să spunem, douăzeci de ani. Pe atunci, noțiuni precum citit e-mail-uri, reviste, studii sau chiar cărți pe internet, erau simple aberații, cât despre ziare, reviste sau publicații cu specific, să fim serioși! Unele dintre acestea erau, în bună parte, de necitit pentru omul de bun simț (a se vedea ziarele), iar celelalte aparțineau domeniului, singurul atât de permisiv, al science-fiction-ului, pentru societatea acelor vremuri.

Consider deci, că se citește, numai că, în aceste noi condiționări, cartea editată pe hârtie a cam pierdut teren și când spun asta mă refer în primul rând la proza de ficțiune și la poezie. Iar ce este mai rău, se adâncește fenomenul de enclavizare a literaturii în granițele arbitrare ale geografiei politice, din cauza, atât de nefericit firească, a dificultăților de circulație a cărților. Prin urmare, ce se scrie la Cluj, de exemplu, nu se citește la Iași iar ce se scrie aici, nu se citește la Constanța. Ca să nu mai vorbim de ceea ce se scrie în afara granițelor, scrieri pe care, de regulă, numai internații cu multă aplecare spre frumusețile slovei bine alcătuite le citesc. În consecință, puținii norocoși care mai fac schimburi de cărți, un fel de membri ai unei societăți oculte ce-și procură rafinate delicii prin explorarea universurilor create de cuvântul scris, se pot considera în același timp și un fel de spărgători ai unei greve, care nu s-a produs de fapt niciodată.

Acesta este contextul în care cu câțiva ani în urmă am „întâlnit-o” pe **Georgeta Resteman**. Lucra pe atunci la o revistă europeană de mare prestigiu și, recunosc, m-a fermecat pasiunea și dăruirea cu care făcea un lucru nu tocmai ușor dar care aducea în fața cititorilor revistei creații literare care, altfel, ar fi avut șanse minime de a fi cunoscute. Și, hai să fim sinceri, o creație literară, dacă nu este cunoscută, nu există!

Apoi cu acea generozitate specifică poezilor care-și risipesc, din dragostea pentru frumos, cărțile așa cum fac și cu propria lor ființă, mi-a trimis câteva din volumele ei de poezie. Ultimul dintre acestea **Rătăcite anotimpuri**, un volum al cărui cuprins cu multiple semnificații dezvoltă, folosind cu măiestrie arta poetică, nu numai tema fundamentală iubi-

rea sub nenumăratele ei forme de manifestare ci și teme adiacente precum uitarea, înstrăinarea, natura sau dorul de casă, toate folosind meșteșugul simbolurilor care nu se lasă dezvăluite la o primă lectură. Nici marea înspumată ca metaforă a neliniștilor permanente, nici cerul, chiar da-că senin, ca necuprins al eu-lui profund și nici un țărnc stâncos, un simbol al luptei în care oricât de puternic ești, chiar dacă aparent câștigi, ceva tot vei pierde. Vorbind despre anotimpuri rătăcite autoarea, ca orice poet autentic, se confesează cititorului arătându-i acestuia o posibilă cale ce ar putea fi urmată printre vitregiile inerente ale vieții, ale iubirii sau ale incertitudinilor rezultate ca o constantă a interogațiilor solilocviale. Nu este nici o trufie în această atitudine, poeta ne propunea doar cunoașterea unei experiențe de viață, restul urmând a-l decide, dacă vrea, cititorul.

O spun din capul locului: nu sunt nici un consumator predilect de poezie și, chiar dacă uneori mai intru cu timiditate în domeniul creației poetice, nu sunt în nici un fel mandatat, prin studii sau diplome, să mă exprim asupra creației poetice iar dacă o fac este numai în numele Măriei sale Cititorul, cel fără de care orice carte devine inutilă.

Așadar, lectura poeziilor Georgetei Resteman m-a captivat de la bun început, poate și pentru faptul că citeam poezie în dulcele stil clasic având rimă și ritm, prozodie, conținut, sensibilitate și multă trăire, sesizabil, autentică. În timp, am citit mai puțin dar cu mult mai mare atenție, pentru a intra mai bine în miezul fiecărei poezii, să încerc a-i devoala sensurile, subtilitățile și poate chiar starea de spirit a autoarei în momentul creației. Era cumva un joc între noi doi, neștiut decât de mine, dar cu atât mai incitant. Asta și pentru faptul că Georgeta Resteman este, firesc pentru o structură poetică naturală, o ființă rezonantă spațiului la care se raportează iar poezia ei reflectă fidel relația între cele două universuri aflate în contact direct și intercondiționalitate: universul interior și cel exterior. Ambele nemărginite! Poezia ei își schimbă „culoarea” nu numai după frământările interioare ci și în perfectă coordonare cu lumina soarelui sau, cine știe, cu vreo vibrație telurică pe care noi cei mai puțin sensibili nici nu o percepem. Una este poezia scrisă în Săcuieuul natal și o cu totul alta, în esență dar fără afectarea calității, în Köln sau în Cipru. În mod sigur contează și impactul specific emoțional sau afectiv dar lucrul este benefic operei deoarece citim, aproape în fiecare ciclu de poezii, un aparent alt poet. Interesant, poate puțin cam greu de admis dar voi încerca argumentarea printr-un exemplu: E primăvară-n muguri și-n cuvânt/ Curg slove lin și înfloresc pe ram/ Seve țâșnind din bulgări de pământ/ Cu pumni de ghiociei aruncă-n geam. (E primăvară-n muguri și-n cuvânt; Săcuieu). Apoi într-o poezie scrisă la Köln: De Paște-i gata totul, dar dorul o apasă/

Vitrina cu cărți

Și-așterne lin privirea spre zări, căci știe bine../ Suntem departe, mamă, mereu gândim la tine/ Noi te purtăm în inimi, venim la anu'-acasă!. (Ne-așteaptă iarăși mama de Învier-acasă) Se pare că nordul, mai întunecat, a impus drept compensație necesitatea invocării luminii ca sărbătoare, cu trăirile aferente celor despărțiți de tristețea miilor de kilometri dar purtând aceleași speranțe în suflet. Și iată o strofă scrisă sub un soare generos un cer albastru și probabil o perioadă marcată de speranțe: Sărută marea-n dans sălbatic țărncul/ Cu spuma-i albă-n sidefiu de perle/ Iar falduri de albastru-și sapă drumul/ Spre-abis, în murmur de iubiri eterne.(Sărută marea-n dans sălbatic țărncul: Limasol)

Efectul asupra cititorului este foarte interesant creându-se iluzia unei participări directe la actul creației poetice sub auspiciile inspiratoare pentru poetă. În orice context însă există o durere, chiar și o revoltă împotriva acelor evenimente care o fac să fie departe de țară, nu neapărat împotriva voinței ei dar nici cu bucurie. Măicuță dragă, chiar plecați în lume/ Noi te purtăm în suflet cu mândrie/ În munți cerniți sau mările cu spume/ Căci rupți am fost de astă tristă gie. (Mi-e dor... Limasol).

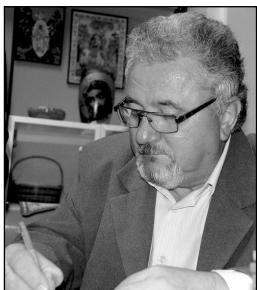
Dincolo de orice considerații de natură relațională între operă și autor, poezia Georgetei Resteman poate fi comparată cu o dantelă. Folosesc metafora fiind exact pe țărncul acesteia. O dantelă din acelea din timpul când sufletul, mintea, ochiul și făceau ca aceasta să arate ca un vâl de aer solidificat cu străluciri de gheață și o ireală frumusețe. Desigur poezia dacă este să o iei cu tine pentru a deveni la rândul tău mai impunător în ochii semenilor, nu o iei pe tine, ci în tine. Abia acolo, în suflet, se produce acea alchimie secretă prin care posesorul vremelnice al miracolului poetic se transformă și, după mai multe exerciții de acest gen, dobândește una din marile și adevăratele bogății ale omului: înțelegerea. Sau, cine știe, pentru cei foarte perseverenți, poate chiar înțelepciunea. Și astfel putem spune că poezia Georgetei Resteman este precum bagheta vrăjită a zânei care a transformat-o pe cenușăreasă într-o prințesă. Fiindcă numai o prințesă a rostirii poetice poate spune: Steaua viselor din noi strălucind pe-un colț de cer/ Printre astre-și trece clipa ascunzând un tainic dor/ Nu se sperie de sulii, de tristeți înfipite-n ger/ Răsfirându-și lin lucirea peste-un nesfârșit izvor. (Steaua viselor din noi)

Prin urmare, luați dragi cititori, cu încredere, mâna care cu generozitate vă este întinsă prin această carte, faceți pașii pe care vi-i inspiră Menuetul lui Bocherinni și fiți convinși că miracolul se va produce.

Nicolai
ȚĂICUȚU

autobuzul gri

sub un salcâm în bărăgan stau
și-mi privesc negrul de sub unghie

cu ajutorul unei unghii de la cealaltă mână
și cu indiferență, îl fac să dispară

acum îmi privesc albul de sub unghie
și constat că

nu mă arde nici soarele nici luna
nu mă bate nici vântul nici dorul de ducă
nu este împuțiciune de la hoitul pe
lângă care am trecut de curând

nu este nici cald nici rece când

trece autobuzul gri pe lângă mine fantomatic
și din instinct fac semnul ia-mă nene
șoferul mă privește/ prin mine privește
și trece încet mai departe
mă-nvăluie-n praf
nu înainte de a zări
silfida femeie îmbrăcată în negru
cu-al ei paner cu flori de câmp multicolore
pe brațul stâng
stând în picioare la drapta șoferului
pregătită oricând să coboare

ca și ieri/ probabil/ ca și mâine
aici/ sub un salcâm în bărăgan
șoferul grijului nevoie mare
nu-i va permite să coboare.

vadul

am convocat prietenii la întâlnirea de suflet
la locul de baștină, la locul preasfânt

din economie de timp și de spațiu
i-am rugat să fie reprezentați
doar prin distincția lor în relația cu mine

asa cum i-am anunțat -
pe calea aerului, pe calea gândului -
asa s-au și prezentat

iată-i strânși pe islazul comunal
de pe malul nelocuit al râului
tăifăsuind sprijiniți de terasa râului
întinși pe nisip sau în grupuri mici
complăcându-se întru firea omului

pe fiecare îl recunoști
într-o aripă deprinsă anume să țină-n plutire
bucuria revederii, într-un picior ce știe
urmă să lase-n nisip
în sânul, proeminență armonioasă
în relief trupului și încă datat adierii
în neliniștea sexului ascunsă după evantai
de păpădie sau în cel adumbrat în toamnă
într-un șold prea rotund să fie adevărat
sau într-o gleznă fină uitată de Dumnezeu
în glasul micos sau în altul baritonal
în binețele date, în vorba rostită în hău
în zborul planat peste priviri admirative
în semnul de înot al amfibiei în propriul ochi
în urma lăsată în rouă
în felul în care unduie iarba cu gândul...

se recunosc între ei, se ating a-mbrățișare:
tu al cui ești? cel mare sau cel mic?
cel din deal sau cel din vale?
dar taică-tu unde este? dar maică-ta?

...undeva mai încolo, aha
sunt undeva mai încolo...
așa nerostiți pe buza zilei
nemuriții mei prieteni mă așteaptă
să încercăm vadul prin râu, vadul
doar de mine știut, de mine făcut cu migală
din nisip și pietriș ridicat, bob cu bob
de trecere întru spălare, cu apă rece
apă curgătoare, curați, în curtea biserici
să ne regăsim, spre a sfinți
monument poeziei.

căderi

dintr-un vis de copil
cu praștia am lovit pasăre nevinovată –

o aripă a căzut pe ghizdul fântânii
s-a oglindit în luciul apei
și dusă a fost spre adâncuri

cealaltă aripă a căzut pe pervazul ferestrei
s-a oglindit în sticla mată a clipei de-ntuneric
și dusă a fost înspre ceruri

trupul păsării nevinovate
a căzut între palmele mele
(întinse spre iertare, spre iertare
mi se îndreptau atunci palmele)
cu capul spre trupul meu a căzut
cu privirea spre mine...

îngrozit, dar cu grijă am strâns palmele
am simțit căldura și fiorul:
sângele ei mi se prelingea printre degete
de-a lungul mâinilor, spre coate, spre piept...

trupul ei dezaripat
trecea dureros în trupul meu.

Otilia Ardeleanu

se vedea hăul din înaltul sufletului

săpau adânc lângă biserică
tristețea atârna pe chipuri ca o barbă
de zeci de ani fără lumină
se înțelegeau din târnăcoape
aruncau timpul cu lopata
doar aerul șuiera pe sub brațe
la ora când trebuia
cânta un preot în difuzor
psalmii veneau în cercuri fără greutate
atunci privirile cădeau cu vârfurile
în pământ

parcă-și săpau groapa

mama ne aștepta cu sufletul la gură iar

pe atunci nu înțelegeam de ce
spre heleşteu era cale de-o viață
nici că se putea mai mândru tata
avea patru-cinci undițe și o traistă
numai bună de vreo câteva kile de roșioară
eu culegeam imagini le presăram
să știu drumeagul înapoi rătăcitor
devenea arhaic printr-o pădure
de salcâmi unduiam tot felul de gânduri
fluiera și tata așa ademenitor
disecam râme într-o cutie neagră
în timp clipoceia o neliniște
curând tata se lăsa păgubaș eu
îi arătam poteca din fragmente de copilărie
îi izbutea o tristețe molcomă

umărul meu nu-i ajungea la umăr
eram prea mică să fi înțeles că
fericirea e un fir de meșină
terminată în cârlige

s-au născut într-un sat

când cădea seara ca o buză supărată
ne adunam în ulița retezată de livada de pruni
la cina cea de taină
stăteam până se închina de culcare
satul părea un coș cu pâini calde
flămânzi ascultam pe unul
învățătorul curiozității noastre
îi trebuia doar o sclipire
fiecare pleca spre casă
cu steaua lui în frunte

visele se întâlneau la cină

Dan-Petruț Cămui

umbra

am luat un cuvânt din dragostea mea
pentru tine știam că nu va ajunge
totuși l-am luat pentru mine zic hai
să întreb pământul de ciulini
câte-o pasăre vântul ce trăiește
în deșert vorbele tale scutură spre mine zăpezi
de întuneric plouă sufletul unui om care
nu întreabă dacă e bine să moară cuvântul
aproape sfânt aproape degeaba
nimeni să vorbească cu el
ce-mi dai să-ți răspund un prieten din
copilărie nu ți-a rămas nimic
emoții inutile un cerșetor prost îmbrăcat care
se uită după alte cuvinte de dragoste pietrele
să vorbească nu vor să creadă
o cămașă de in pe un om să se chinuiască
pentru iubirea lui îi este rușine
zâmbește cineva lângă el
nu știam că ne întâlnim în drumul oricui
mă prefac să vorbim despre vreme
îți voi spune nu
m-am îndrăgostit

vinul în fierț prima noapte cu tine

trece din mână paharul un parfum
viclean capătul lumii desprinde ciorchinii
miroase a pâine fiecare tăiere de
copaci în mâinile unui copil ce ascultă
povești cu sfârșieri prelungi
în mine dacă începi
trebuie să-mi desfăci mintea până
la capăt n-ai să mai poți opri
cei mai plini de albastru sâni
pe care nu vreau să-i las
noaptea trupurile noastre scapă cu greu
vâscoasă și caldă
ne-a acoperit umerii pieptul de locul
unde speriați așteptăm mijlocul zilei
chemarea și blestemul vorbindu-
[ne]omul

pomul vieții

sub firul de iarbă s-a întins
amintindu-și tinerețea unei albine
păzeam turmele
pe câmp noaptea
în păтури de lână
liniștit povesteam
fericiți să nu ne atingem
tu mereu la spatele meu
să mă îndrăgostesc primul
la lumina de stele cu părul
despletit și bărbia întinsă
lângă urechea mea care asculta
asculta și tăcea
despre dumnezeu

Geo *GĂLETAR*

spune-i acestui străin

cât despre mine, e bine să
știți
că strâng în pumni
două patrii de zăpadă.

aș mai ajunge la timp
în marile suburbii ale creierului, acolo unde
piticii verzi dau foc tobelor incandescente.
cine vorbește printre copacii nebuni?
cine-și vede inima în ochiul prietenului mort?

pielea ta scânteiază pe negrele podișuri,
pielea ta cântă și noaptea e aproape.
du-te și spune-i acelui străin
că nu mai așteaptă nimeni
în dimineața opacă. acum
când pielea ta cântă și noaptea e aproape.

și cineva vine

și viața se-mparte între zei răbdători
și cineva e aici și cineva dincolo
(îndurarea noastră cea de toate zilele)
și cuvântul e aici și nu mai vorbește
nu-mi așează greieri strălucitori în palmă
și cineva vine în vârful picioarelor
și-mi spune despre întâmplările

care nu se mai văd

și viața se-mparte între zei răbdători
viața e un surâs între două salturi în gol

o mică amintire

praful zilei se-aduna până la uși
respiram ușurați un miracol torid
trecea în vârful picioarelor
prin aerul desuet al fotografiilor din hol
mama și tata se țineau de mână
și soarele era o mică amintire
din viața care se ascundea pe la colțuri

★

nu vrei decât să arunci o privire.
în locul acela se termină totul: nemurirea
și plimbările fără țintă pe o scândură netedă.
osmozele incipiente fecundază regnul, îl
ridică la rangul de anomalie perceptibilă.
ai mai avea nevoie de puțin haos. ca să
fii în siguranță când auzi murmurul tenebrei.
nici nu știi cât contează gestul cu care
deschizi ușa în calea unei

fericiri întâmplătoare.

cu toate că nu e fericirea pe care o aștepți.
poate alta. nimeni nu garantează
pentru tine, pentru pasul pe care îl faci
în afara drumului.

nu vrei decât să arunci o privire.
litera de aur freacă în destinul nevăzut.
acolo, acolo se termină totul.
nu mai e nimic de privit.

★

du-te
ți-am spus într-o dimineață ploioasă
dar nu ploaia era regina
acelei dimineți
ai făcut primul pas
o ezitare între două cataclisme blânde
e iarba ai spus iarba își urmează destinul
trece pe lângă noi ca o umbră fericită
voiai să fii sigur de pasul următor
de bucuriile care răsar în tăcere

du-te
ți-am spus într-o dimineață ploioasă
du-te pe urmele tale nevindecate
în ploaia dimineții
în lumina zadarnică

★

în locurile cunoscute. câteva puncte pe cer.
paloarea în haine de gală. lustruind
ascunse elanuri. vei spune un amănunt
asurzitor. o glumă albastră a neantului.
și câte gesturi în lumea de aici.
dimineți impudice în memoria imaculată
a privighetorii. cineva
perorează despre disoluții și
revoluții. un moft cumsecade
în cutele vieții. fii înțeleghător
cu această zi umilă ca o insectă.

Ion DRĂGOIANU

Noaptea pustiului

o candelă albastră în legenda zilei
parfumul căutărilor
ascult Chopin în ultima cameră a gândurilor
copacul a căzut
sub puterea descântecului alb
crucea măsura umbra mea dezordonată
nebulii flutură iluziile în târgul de afară
satul e mort sub razele nebune
roțile carelor scârțâie prin tunel
și mama cu poza ei îngălbenită
umple pustiul din mine

în cuib era frig și ceața se strecura
printre firele de fân uscat
își potriveau somnul
aproape de puii abandonati

le ascultam plânsul
depășea hotarul de nord

Clara *SCHOPPEL*

Odihnă

Îți lipsise liniștea mea
Cu ea am aprins cuvinte pentru
a numi

ce avea să se-ntâmpale cu noi
de parcă există alt timp în afara
clipitului nostru domol!

Ne-am năpustit ca o nefericită noapte,
căptușindu-ne trupurile cu umbre.
Eu ți-am plâns tăcerea din urmă,
tu mi-ai șters ochii de vis
apoi te-ai odihnit în mine ca într-o apă.

Linca KUCINSCHI

și da. poate chiar vine toamna

poate vine aici toamna sunt
o femeie în carne și oase
tușesc variație liberă mereu în ușoară
scădere

întorc din privire acest pian pe partea cealaltă
cânt o melodie la modă corpul e cuminte
în orice plan
ochii au traiectoria lor nefirească

receptorii mei
nu fac diferența nicio melodie nu se termină
brusc nu e
o simplă găfăire un calcul al vântului
o ruginătură

de bloc
melodia se termină
în bucătăria de la doi acolo e bărbatul e
gâtul lui

e umărul

ARCADE LIRICE

degetele lui ating deodată 1000 de clape
176 de melodii
în toamna asta asta

cu tine sau fără tine aici e durerea

trei jointuri bune

am o batistă cu pătrate maro prima dată
șterg cerneala de pe degete am un tub mare
cu cerneală sub pat am o poză cu neamțul
acela frumos
încadrez eliminarea fizică a muștelor
de pe capul lui în plan secund
țeasta mea e
plină de versuri din vintage-ul anilor 50

printre picături cad niște imagini
sunt ace sunt unghii niște cuțite ascunse
în dulap

lichidez lent drumul
nu știu cui spre infern e un grec vesel
cu omoruri la activ cu spaime cu iubiri
făcute ferfeniță de nu știu care frate

a 3-a oară înec în cerneală o floare cu spini
beau un shot beau rar un shot
până n-oi mai fi

e bine așa acum versurile cu biserica neagră
se leagă ușor
se leagă și mintea de pat undeva o mână șterge
cu batista

culoarea buzelor mele mute

Tania NICOLESCU

Concept Darwin

Tot mai aproape de calea lactee răsună
potcoava
calul roșu își scutură coama
risipind întunericul

și mai vine o zi să privească printre gene
păsările bolnave picotind în soare
urmele pașilor rătăciți
privirile golite de vise
ațintindu-se oarbe
spre jocul vântului
ce-și desenează alt puzzle în nisipul lumii
și-apoi iar noaptea celor două luni
luminând spațiul galactic

sub petecul de umbră-al piramidei
imun la nostalgie și tristeți
doar viermele cu dinți
scărpinat părintește pe creștet de Darwin
își cascade de-o eternitate gura
și-arătându-și glota
mai mușcă o dată cu sete
din pământ

Doar

Doar o rază de soare
scăldându-se în băltoaca omătului topit
doar un miorlăit de motan lihnit
scuturându-și de noroi etichete
doar un ochi de cer azuriu
dinspre nori spre pământ ațintit
doar larma vrăbiilor ciripind
și iată curcubeul fericirii
din cenușii zilelor de iarnă înmugurind.

Festivalul Național de muzică folk „Tatiana Stepa” Ediția a IV-a

Vă las cântecele mele

Există oameni care lasă urme în zăpada din noi! Din când în când le rostim numele, aprindem o lumânare, depănăm amintirei, ne întâlnim cu o lacrimă! Oameni deosebiți, speciali prin ceea ce au făcut sau încă mai fac, în fața cărora te apleci cu recunoștință.

Tatiana Stepa a fost unul din acei oameni! Acum patru ani, în Mizil, colegi de scenă săvârșeau paras-tasul ei de 40 de zile cântând. Despre dragoste, iubire, zâmbet, lacrimă, cântau! Sufletul ei bun se ridica atunci la ceruri în acorduri de chitară. Așa s-a născut prima ediție a Festivalului de muzică folk în memoria Tatianei Stepa! În zilele de 12 și 13 octombrie, Centrul Cultural „Adrian Păunescu” a găzduit a patra ediție a acestui festival, care de anul trecut a inclus în program și o secțiune de creație și interpretare.

Au urcat pe scenă, în afară de concurenți, **Nicu Alifantis**, **Raul Cârstea**, **Cătălin Stepa** (fiul artei), **Adi Manolovici**, **Zoie Alecu**, **Puiu Crețu**, **Marius Bațu**! Emoție, bucurie, admirație, încântare...! Se simțea vibrația celor de pe scenă care reverbera în sufletele spectatorilor. Nu mai existau probleme, griji, necazuri!... O sală plină cu oameni, ca așteptarea pe țărnuț mări a unei imposibile și, totuși, mereu așteptate întoarceri. Nici gândurile nu se mai răzlețeau! Redescopeream cântecul... redescopeream copacii fără pădure și muzica folk, ne redescopeream pe noi înșine, coborând în copilăria din noi.

Și asta pentru că folk-ul se ascultă la fel ca liniștea, cu gândul la versurile excepționale scrise de **Adrian Păunescu**, **Nichita Stănescu**, **Constanța Buzea**, **Romulus Vulpes-**

cu sau Serghei Esenin...

M-am bucurat să văd în sală multe fețe noi, oameni tineri și frumoși, foarte receptivi la ceea ce se petrecea pe scenă. Au fost cei care trebuie! Cei care știu să creadă în muzică și poezie, cel care se salvează de cenușul cotidian prin artă.

Folk? Strigătul de viață al unui anotimp tradus de o chitară și adierea unei voci!

E bine că orașul nostru a găzduit nu doar un spectacol, ci chiar pe marea cantautoare Tatiana Stepa!

E bine că o păstrăm în suflete și e important să nu o uităm.

Felicitări tuturor celor care au contribuit, felicitări publicului pentru ținuta deosebită manifestată prin sensibilitate, respect, receptivitate!...

Domnul Nicu Alifantis a felicitat atât publicul mizilean cât și pe domnul primar datorită căruia: „*i-am smuls Tatianeii, de acolo de sus, de unde ne privește, un zâmbet adevărat*”.

Mizilul a devenit un loc drag și familiar și pentru una dintre cele mai valoroase scriitoare ale românilor. doamna Ileana Vulpescu, cea care, împreună cu Romulus Vulpescu, au fost ce-a dea doua familie a Tatianeii.

De menționat că Doamna Elena a ținut să fie prezentă la eveniment în pofida dramelor care i-au îndoliat sufletul în ultimul timp. Îi mulțumim Domniei Sale, așa cum le mulțumim tuturor prietenilor noștri și ai Tatianeii Stepa, prezenți la eveniment!

Adriana Popa

Luminita Burlacu

Formă și idee

Sculptorul contemporan **Henry Moore** încerca să pătrundă sensul și specificul artei lui **Constantin Brancuși** raportându-se la inovațiile formale ale acestuia: „*De la gotic încoace, sculptura europeană a fost năpădită de mușchi, bucurii, tot soiul de excrescențe care au ascuns cu totul forma. A fost misiunea specială a lui Brancuși de a ne scăpa de această năpădire și de a ne face din nou conștienți de formă*”.

Ceea ce realizează Brancuși, însă, nu este doar o descoperire a formei sub straturile de materie adăugată, *decorativă*, nu este doar revelarea unor tipare, adică nu este o simplă stilizare. Sculptura sa cheamă în memorie forma, într-adevăr, însă mecanismul prin care această formă ia naștere și poate fi recunoscută este mult mai subtil. Este vorba mai întâi de nașterea ideii din materie, așa cum prima oară s-a născut Cuvântul și abia apoi acesta a ordonat haosul. Ideea este cea pe care o percepem și ea pare să ordoneze materia.

Sculptura lui Brancuși pare să detroneze supremația văzului și, paradoxal, să facă apel la simțuri dintre cele mai îndepărtate de receptarea obișnuită a operei sculpturale. Ea se poate pipăi, precum în cazul *Sculpturii pentru orbi*, și invită la desfătări tactile. Ea se poate, de asemenea, auzi. **Cella Delavrancea** povestea că, văzând pentru prima oară (prin 1923 sau 1924) în atelierul artistului o sculptură formată din zigzaguri, a recunoscut imediat forma, după ce mai întâi a auzit-o: „*Păi, asta este Cucurigu-gagu*”. Cocoșul fusese recunoscut după stigătul său, căci intervalurile dintre zimți făceau succesiuni de cvarte muzicale. (v. **Dan Grigorescu, Brancuși**, Editura Meridiane, București, 1980, p.38).

De altfel, nu sunt toate Păsările în văzduh brâncușiene, așa cum le-a vrut artistul însuși, niște zboruri? Nu pasărea o vedem, ci zborul ei despicând aerul îl auzim, îl simțim. Recunoaștem mai întâi zborul și apoi pasărea. Mai întâi ideea și apoi forma.

Există, bineînțeles, și sculpturi în care ideea și forma ajung la un echilibru, disputându-și întâietatea: fiecare încearcă să se impună prima receptării, însă răman într-o interdependență ce creează atât sentimentul de familiar, cât și pe acela de necunoscut, de mister, în același timp. Este și cazul *Măiestrelor sale*, ce ni se descoperă de la început ca păsări, dar nu numai atât. Ca și în folclorul românesc, măiastra nu este o simplă pasăre, ci un arhetip. Toate variantele *Măiestrei*, indiferent de semnificațiile diferite pe care le pot accepta, duc la ideea de arhetipal. Axul pe care se sprijină nu este o stilizare a formei piciorului, ci chiar o *axis mundi*, un principiu ordonator al materiei, un „stâlp al cerului” - acel lucru care, așa cum credea și țărânul, susține universul care, altfel, s-ar prăbuși. Corpul păsării prefigurează prin rotunjimea sa *Începutul lumii* (sculptura din 1920). Forma bombată și netedă sugerează perfecțiunea primordială, materia compactă, densă, reunind în armonia inițială toate formele ulterioare, toată varietatea de păsări. În această formă rotundă pulsează, parcă, misterul vieții, misterul acelui elan vital ce a dat naștere lumii; i se simt căldura și fecunditatea, măiastra fiind o pasăre a vieții ce-i redă flăcăului din basmele românești puterile sau îi reface integritatea corporală turnând peste el câteva picături de apă moartă. Și tot ea îi redă spiritul picurând din cioc apă vie. În folclorul nostru, măiastra are și calități psihopompe: ea face legătura dintre lumea viilor și cea a morților, motiv pentru care poate fi regăsită și în reprezentările funerare. De altfel, mitologia românească nu este singura ce îi dă păsării această semnificație. La celți, la hinduși și în șamanismul uralo-altaic pasărea este intermediarul dintre cer și pământ. Toate aceste reprezentări au la bază arhetipul păsării-suflet, prezent și în textele biblice, Coran sau în Cartea Morților. Sculpturile lui Brancuși par să trezească această semnificație prin gâtul alungit al păsării, ca o prelungire în infinit a acelui ax pe care se sprijină. Gâtul păsării se înalță dincolo de lumea materială Prin subțirimea sa el contrastează cu trupul, cu greul materiei, părand o sublimare a acesteia în spirit.

Reducerea păsării la picior, trup și gât nu este, așadar, o simplificare formală, o stilizare, ci redarea caracterului său arhetipal: principiu sau Logos întemeietor, materie și duh! Este o Măiastră !

MAMA TEODORA

În seara aceea de iulie, bătrâna stătu mai mult ca de obicei în fața icoanelor. Ceva o reținea în genunchi, nici ea nu-și dădea seama ce. Terminase rugăciunile și acum căzuse într-o profundă reverie, uitând de sine și de cele ale vieții. Într-o vreme au început să-i picure gândurile, adunându-se precum stropii de ploaie într-un vas. I se întâmpla adeseori în ultima vreme să-și revadă fragmente de viață, însă niciodată în fața candeliei aprinse. Îi revenea destul de des în minte pățania din vremea războiului, care i-a dat un fel de buimăceală pentru toată viața, torturându-i singurătatea anilor prelinși în mare viteză. Acum o ținutise la poadea o nemiloasă greutate. Se spovedise în ultima vreme la un duhovnic, acela murise, lăsând-o de izbeliște. Atât a apucat să-i spună: „O să faci canon în fiecare an, așa cum voi orându-i. La sfârșit am să te împărtășesc și abia atunci ai să te eliberezi definitiv de păcatul, care te apasă fără milă.” Între timp, părintele a plecat în lumea dreptilor, iar ea se gândea că va trebui s-o ia de la capăt.

În ceasul acela, imaginile din vremea tinereții au început să i se plimbe din nou pe dinaintea ochilor, de parcă s-ar fi petrecut cu o zi în urmă. Trecuse de optsprezece ani și mama, privind-o cu drag într-o bună zi, i-a spus cu voioșie: „Doamne, ce nuntă o să facem, numai să treacă pacostea asta de război și să vină tată-tu acasă. Se aude că o să le dea drumul la cei trecuți de patruzeci...”

Peste o săptămână s-au auzit bubuituri înfundate, iar femeile s-au pregătit de fugă. Înainte de toate să pună la adăpost lăzile de zestre și câte altele. Au săpat gropi și au îndesat în ele cât a încăput, acoperindu-le în mare grabă, căci focul se apropiase. „Asta-i catiușa rusească, spaima nemților”, le spuse un vecin, venit de pe front fără, un picior. „Sta-le-ar în gât catiușa ceea, că nu se mai satură să sfărtece pământul care ne hrănește și inima mamei și a nevestelor, zdrobite de prea multa durere!” și-a vărsat oful Ana, privind cu drag la Teodora ei, floare înflorită sub soare și încă neculeasă.

În dimineața următoare satul s-a pus-tiit. Trosniturile s-au apropiat, scuturând casele din temelii. Femeile s-au înșiruit spre pădure, blestemând în scârțâitul carelor. Teodora s-a aplecat într-o vreme să bea apă din pârâu, dându-și seama că îi lipsește de la gât medalionul dăruit de bunică-sa, înainte de a se prăpădi:

– Mamă, am uitat ceva, vă ajung din urmă, i-a aruncat ea Anei, prăpăstuindu-se în vale. S-a oprit abia când a ajuns la marginea pădurii. Și-a pus palmele deasupra ochilor și a cercetat cu luare-aminte satul. Nimic, în afară de pârâiturile cu care se obișnuise. Casa ei, din cele mai arătoase, era la margine, pe un tăpșan, așezat deasupra Gârlei Morii. Teodora a luat-o la trap, cu gândul la medalion. A intrat în casă, l-a luat de pe cui, azvârlindu-l în sân și s-a repezit spre ieșire. Când a sărit de pe cerdac peste trepte, n-a avut vreme să vadă că o aștepta un rus holbat, ca de pe lumea cealaltă, cu brațele deschise. N-a avut ce face decât s-o înhațe, pradă ușoară în fața unui zdrăhon, duh-nind a băutură și a mahorcă. Teodora s-a zbatut ca o pasăre în laț, dovedită fiind de putere, greutate și o putoare de dihor. Gâfâiala animalului, provocându-i durere și scârbă, i s-a părut că a ținut un veac. I-a venit să urle, dar n-a făcut-o. Când a văzut că namila s-a prăvălit ală-

turi, cu un rânjet de porc sătul, stând cu ochii închiși, s-a săltat pe un cot și, zărind arma alături, s-a ridicat în picioare, însoțindu-și mișcarea cu o cumplită sudalmă, a apucat pistolul mitralieră, ca să-l facă pe rus ciur de copt cu-coși. Cât pe ce să-i sară pușca din mâini. A descărcat în el toate cartușele, a aruncat peste carnea sângerândă unealta ucigătoare și exact în momentul în care a scuipat cu afurisenie, a auzit în vale zgomot de motor. S-a furișat în spatele casei și de acolo, pe o viroagă, spre pădure, făcând de data asta un mic ocol, ca să nu fie văzută. Pe maică-sa a găsit-o în genunchi, plânsă și tremurând. Auzise împușcăturile și se aștepta la ce-i mai rău.

– Am venit!... a anunțat-o Teodora, nu tocmai în apele ei.

Ana s-a apucat atunci să buhăluiască în neștire, ca la mort. I-a trebuit ceva vreme să se liniștească și să pornească din nou la drum. Calul, odihnit, a luat-o voinicește pe firul apei, înaintând sub muntele Pleșu, unde i-a găsit adunați pe ceilalți fugari. Pârjolul a ținut o săptămână încheiată, după care au putut să se întoarcă. Au bocit, au blestemat și a doua zi s-au apucat de treabă.

Casa Anei era întreagă. Ea a urcat ultima și la coborâre a venit în frunte. Intrând în ogradă, Teodorei au început să-i țiue urechile. A sărit din căruță și s-a dus la locul cu pricina. Inima îi bătea nebunește. Pământul era încă pătat cu sângele rusului ucis. Mama s-a îndreptat spre ușă grăbită, aruncându-i fetei peste umăr:

– Dehamă tu calul și dă-i drumul să pască. Ne apucăm de cărat lucrurile înapoi în casă, după aceea o să-i ajutăm pe alții.

Teodora n-a apucat să ajungă la căruță. O groaznică detunătură a azvârlit-o la pământ cu fața în jos, sperind-o de moarte. A rămas nemișcată în înfricoșarea ei până a simțit că o arde în spate. Abia atunci s-a ridicat și și-a văzut partea din față a casei împrăștiată, iar restul cuprins de flăcări lăcome. Calul răsturnase căruța, semănând lucrurile din ea prin ogradă. Teodora a sărit în picioare și s-a apropiat de foc. A zărit o mână, apoi încă o bucată din trupul maică-si și a leșinat. S-a trezit înconjurată de femei plânse, care o stropiseră cu apă din belșug. N-a putut să verse nici o lacrimă. Și-a dus mama în aceeași zi la cimitir, fără popă, fără pomeni, doar cu o cruce strâmbă, făcută la repezeală. Ana n-a avut parte nici măcar de sicriu, fiind îngropată într-o bucată de țol, din cele salvate.

A doua zi dimineață Teodora și-a pus pe ea rândul de straie păstrat în căruță, l-a chemat pe Doroftei cel olog, spunându-i:

– Bădiță, eu pe aici nu mai am ce face, așa că oi pleca pe unde m-or duce ochii. Poate m-oi întoarce cândva, nu știu. Îți dau de pomană tot ce mi-a rămas, în afară de cuțitul ăsta. Îi amintire de la tata și taie, nu glumește... Dacă a veni de pe front...

– Am să-i dau înapoi...

– Nu, bădiță, mata spui bogdaproste și devii stăpân, nu ai de dat nimic înapoi. Știu că o să-l ajutați să-și încropească oleacă de gospodărie. Să-i spui că-s sănătoasă și că-i duc dorul...

☆

Era la un izvor, pe un deal. Jos, se odihnea o copaie nu prea largă, plină de case arătoase. Părea că pe acolo să nu fi trecut frontul. Abia în momentul acela a putut să vadă ce e în jurul său. Nuci cu rodul pe ei, în așteptarea bății și vii neculese. Teodora coborî și bătu la prima poartă. I-a ieșit în întâmpinare o bătrână vioaie, cu ochi de veveriță, jucând sub o basma neagră, de sub care căzuse o suviță de

păr ca omățul.

– A cui ești tu, fa? Că nu te cunosc...

– Îs străină și caut de lucru, a răspuns tânăra, cu îndrăzneală. Știu să fac orice, a adăugat, ca să pară convingătoare.

– Măine-poimăine îmi șterpelești lucrurile din casă, îți ridici coada și nu te mai vede nimeni. Ce încredere poți să ai într-o străină? s-a oțărât stăpâna casei.

– Dumnezeu v-a ocrotit și v-a lăsat casele pline, reia fata. De unde vin eu, rușii au luat tot, numai apa și aerul ne-au lăsat, dar și pe astea le-au spurcat...

Femeia a rămas pe gânduri. Părea să cugete adânc. În vremea asta și-a purtat privirile, ca un tăiș de brici, pe trupul fetei de la cap la picioare și invers de câteva ori, sorbindu-i parcă puterea. Pentru prima dată Teodora s-a simțit dintr-odată vlăguită și a făcut un pas înapoi, speriată.

– Vino! i-a poruncit, luând-o înainte, repezit.

Tânăra o urmă îndeaproape până-n casă. Înăuntru, un moș ca un patriarh. Plete albe, îngrijite, straie curate, un chimir lat, privire de oștean iscoditor și brațe de haiduc. Musafira se opri în prag, temătoare, în vreme ce găzdoia s-a făcut nevăzută pe altă ușă, revenind îndată.

– Avem ajutor, Ilie, glăsui femeia, oprindu-se lângă masă cu o strachină în mână. Și tu ce te-ai oprit ca o mireasă la ușă? se întoarce spre musafiră. Ți-o fi foame. Așează-te aici.

– Am mâncat nuci pe deal și poame, se laudă Teodora, în timp ce pășește, gândindu-se că nu i-ar strica o masă adevărată.

– Au rămas neculese, grăiește bătrâna. Ne-am gândit c-o să năvălească lăcustele pe aici și n-am vrut să găsească toate puse pe tavă. De mâine trecem la treabă.

– Anică, fata asta de-a cui o fi? După cât mă pricep, îi de oameni gospodari. Să-i pui dinainte și un păhărel de rachiu, glăsuiește moșul.

– Zice că-i străină și că vrea să muncească. Se potrivește, avem nevoie... N-am întrebat-o cum de s-a rătăcit pe-aici, dar la vreme de război... Poate n-a fi una din alea care umblă teleleu, azi aici, mâine cine știe pe unde a înflori...

– Nu-s de acelea, bunică. Dacă tot m-ați primit în casă, am să vă istorisesc cum de-am ajuns la d-voastră, se pornește să vorbească Teodora, fără să se atingă de brânza care-i făcea cu ochiul din hârbul de pe masă.

Fata le-a spus oamenilor toată pățania, lăsându-i cu gura căscată.

– Îi fi borțoasă, o încearcă bătrâna.

– Nu te gânde, bunică. Am să muncesc, n-o să aveți a vă plânge de mine.

Așa a fost. De-a doua zi, cei din casă s-au minunat de câtă treabă a putut să facă. Punea în spate cât un bărbătoi, lepăda greutatea în ogradă și într-atâta era din nou pe deal. A cărat în toamna ca un cal. Nu numai de hărnicie. Auzise ea cândva că, din ridicătură, o femeie poate lepăda. iar gândul ei nu era altul decât să scuipe plodul zămislit fără vrere. Dacă a văzut că nu-i chip, s-a băgat la vreme târzie cu picioarele în baltă, la clătît rufe. Nici așa n-a scăpat și-i era mai mare ciuda să poarte în pânțe fructul viernănos al acelei dihanii care i-a făcut felul. Îi venea câteodată să-și dea cu pumnii. N-a făcut-o. A lăsat să treacă iarna. Cu porc tăiat, cu vin adunat în butoaie, boscorodind în beci, timp în care a stat lângă un cazan burduhos, ținând de usturimea focului și vărsându-și oful alături într-o tigaie.

(Continuare în pag. 20)

Mama Teodora

(FRAGMENTE)

În primăvară, cei doi bătrâni ajunseseră să țină la fată ca la propriul copil. Ei îi venea uneori câte un gând să-i lase și să plece la Râșca. Știa că e departe și, chiar de-o munccea dorul, își lua seama. A rămas pe loc, muncind până când a fost nevoie de moașă. Nu s-a bucurat când i s-a adus vestea că are un flăcău. N-avea de ce. Venind vremea să-l ia în brațe, i s-a părut că e un broscan râios. Îndată l-a pus deoparte, lăsându-l să orăcăiască în neștire. Gospodina din casă a venit s-o certe:

– Fa, cu ce-i vinovat puiul ăsta de om în fața ta? Îi făptura lui Dumnezeu și în boțul de carne cu ochi de lăngă tine curge și sângele tău. Ian, uită-te bine la el și vezi că-ți seamănă!

– Mai bine îl strâng de gât ori îi înfund o pernă peste față, după cât mi-i de drag, răspunse cu mânie.

– De s-a întâmpla să faci una ca asta, apoi eu te arunc în drum și te dau pe mâna legii. Pune-ți pruncul la sân și hrănește-l acum cât te văd eu! Aista-i inger și tu vrei să-l omori, femeie nesocotită.

Teodora n-a avut încotro. L-a ridicat și i-a dat să sugă.

– Crapă-n tine, rusnac afurisit! îl alintă ea de față cu gazda.

Dar, parcă i-ar semăna într-adevăr. Rămâne cu ochii peste el câtva timp. Îi vine în minte un cântec de leagăn, auzit de atâtea ori pe la casele vecinilor. Nu îndrăznește să cânte. Poate altădată...

☆

Teodora a robotit cât a putut. La arat, la vie, la straturi, pe lăngă casă. Lucra cu tragere de inimă și-și munccea câteodată mintea până amețea. Îi era dor de sat, însă nu se putea întoarce. Toți oamenii ar fi hulit-o. Aici nu-i era rău. Bătrânii se purtau cu ea, de parcă ar fi, fost al lor. Cât va putea să stea? Ei își așteptau feciorul din război. Asta era una. A doua e că o trăgea cugetul să se rostuiască într-un fel, doar n-o să stea argată până la adânci bătrâneți.

Pe la mijlocul verii a sosit cel așteptat. Înalt și chipos. Neastâmpărat și vorbăreț. Bucuria bătrânilor a fost de nepovestit. Nădăjduiau c-o să vină, ieșeau adeseori pe poartă, uitându-se în lungul drumului, însă li se cui-bărise în suflet și o oarecare îndoială. Dacă?... Se înfricoșau, iar frica îi trimitea la rugăciune. Acum nu-și mai încăpeau în piele de mulțumire. Viața a intrat pe făgașul obișnuit. Bărbatul s-a apucat de treabă și îndată s-a cunoscut. Teodora își vedea de ale ei, așteptând să i se spună că ar fi timpul să plece. Îl înconjură pe cel venit și abia dacă au schimbat câteva cuvinte. Într-o zi, și-a luat inima-n dinți și s-a dus la mama Anica. Așa-i spunea ea de la o vreme.

– Poate vreți să mă duc... acum are cine să vă ajute, a încercat ea să vadă atitudinea bătrânilor.

– Și unde ai să te duci, fa? i-a răspuns Anica, înțepat. La Haralambie cel iubăreț, căruia nu-i mai ajung femeile? Ce ți-a venit? Vrei să pleci numaidecât?

– Nu, dar mă gândeam că...

– Lasă-mă să cuget, ca una care am trecut prin multe vaduri în viață. Măine om sta de vorbă și atunci ți-oi spune unde m-a dus mintea. Am să-l întreb și pe omul meu.

Până a doua zi n-a fost mult. După amiază Anica a chemat-o la sfat.

– Uite ce-am hotărât cu moșneagul: nu te-ai gândit rău. Du-te la Bacău. Pune mâna și ia-ți banii aceia, o să-ți dăm și noi câțiva și încearcă să-ți găsești un rost. Dar, fa, să fii cu ochii-n patru, că lumea de la oraș te ghicește în două paie. Ține bine gologanii și mai cu seamă nu te lăuda că-i ai. Să nu-ți știe nimeni gândurile. Acolo peștele cel mare îl înghite pe cel mic, spunându-i că-i face un mare bine. Pe Ieremia îl lași la noi o vreme. Până te cuprinzi. Acum te-ar încurca. O să vii când ai să poți și ai să-l iei. Dacă mor eu, are cine să aibă grijă, nu-l las eu de izbeliște...

Teodorei i-a părut bine. La copil ținea, nu ținea. Mereu l-a simțit ca o povară. A încercat într-o vreme să-și impună să-l iubească, dar n-a fost chip. Cu toate că-i semăna, nu s-a putut lega de el ca o mamă de fiul ei. Nu i-a putut cânta niciodată. Nu l-a strâns la piept cu dragoste, ci doar de formă. De câte ori îl lua în brațe, îi apărea în fața ochilor hidoșenia de rus, care i-a nenorocit viața și din pricina căruia a trebuit să-i moară mama, azvârlită de explozie în toate părțile ogrăzii. Îi venea atunci să-l strângă cu atâta drag, să-i iasă sufletul din el. Se obișnuise între timp cu ideea să-l lase în viață. Atât că nu-l putea dragosti, cum face o mamă.

Acum se despărțea de băiat ca de o bucată de lemn. L-a lăsat în livadă jucându-se, a trecut pe la bătrâni, să le sărute mâna, a primit o trăistuță cu de-ale gurii, și-a pus acolo un ziar vechi în care avea ceva documente și a plecat.

Într-un târziu, a nimerit în Bacău, unde și-a găsit, un rost. După băiat s-a întors la un an, cu o mașină militară. A intrat în sat cu sentimente amestecate. Ar fi fost o oarecare bucurie împletită cu regretul că a trebuit să vină pe lume un plod nedorit.

– Opriți aici! se repede, după ce recunoaște locul și casa.

Cineva din ogradă a ridicat capul deasupra gardului. E Anica, adusă puțin din spate. Bătrâna își duce mâinile la gură, făcându-se stană de piatră.

– Bine v-am găsit! aleargă s-o îmbrățișeze Teodora. Văzând că bătrâna tace, musafira s-a oprit și a observat rostogolindu-se pe obrazul femeii două lacrimi. Din spatele ei venea în întâmpinare Ilie, încă sprinten.

– A sosit clipa de care ne era teamă, vorbește moșneagul, apropiindu-se.

– De ce vi-i frică, oameni buni? Ce s-a întâmplat? Încearcă să-i ajute.

– Apoi... am prăpădit băiatul, cuvântează omul. A ieșit într-o zi la joacă în drum și nu l-am mai văzut de atunci... Am sculat tot satul și l-am căutat cu de-amăruntul. Nu l-am găsit nicăieri. Parcă a intrat în pământ... Ce-ai să ne faci pentru asta?... Că de atunci n-am avut liniște...

Tudora tăcea, prelungind tăcerea din ogradă. Moșul aștepta răspunsul spășit, în vreme ce baba lui se uita în ochii tinerei, cerșind îndurare.

– Ați fost oameni prea buni cu noi, vorbi ea. Cum aș putea să vă supăr cu vreo bănuială? Îi plăceau caii?

– Ca fiecărui băietan, răspunde tot bătrânul.

– Poate s-a suit într-o căruță, a uitat de el și n-a mai știut să vină înapoi. S-ar putea să apară cândva. Ați anunțat autoritățile că a dispărut?

Amândoi dau degrabă din cap afirmativ.

– Ne-ai luat o mare povară de pe suflet, Dumnezeu să te răsplătească, îndrăzni

abia acum să vorbească Anica. Ai o inimă bună, am știut eu. Nesfârșită groază mi-a fost când te-am văzut...

– Mamă Anica, eu vă sunt datoare. M-ați primit în casă și m-ați omenit. Să fiți sănătoși, să vă bucurați de copii și de nepoți. Eu trebuie să mă întorc de unde am venit. Mă așteaptă mașina...

– Întâi să gustați ceva cu toții, nu se poate să plecați ca de la casa nimănui. Suntem și noi oameni pe pământul ăsta... Nu i-am făcut umbră degeaba în viață, zice Ilie, îndreptându-se către poartă pentru a-i chema pe militari.

Aceia nu fac mofturi. Intră în ogradă, iar de acolo, în urma celorlalți, în casă. Dau pe gât câte un țușpaiț, după cuvântul lui Ilie, de tescovină, se ospătează cu niște varză călită în jumeri, încălzită la repezeală și cu mămăligă rece, peste cate toarnă câte o ceașcă de must pișcător de limbă.

La despărțire, Teodora primește o traistă cu câteva lucruri. Nu știe ce-i înăuntru.

– Să-ți poarte noroc, draga bunichii, îi urează stăpâna casei, cu lacrimi în ochi. Nu știu de ne-om mai vedea...

– E o vorbă, o liniștește cea care pleca, deal cu deal se întâlnește... Am să vă scriu. Cu bine și cu sănătate!...

S-au urcat în cabină și au plecat. Pe drum se gândea la Ieremia... Venise să-l ia nu chiar cu tragere de inimă și se întoarce fără el. E prea mic totuși să-și ia lumea-n cap. La vârsta asta copiii au nevoie de ocrotire, de iubire... Cine să-l iubească? Întrebarea o izbește pe Teodora cu putere, zdruncinându-i creierii. Rămâne acolo o vreme, călătorind în zigzag. E săcâitoare. Mai rea decât o muscă de toamnă. „Bietul de el!” șoptește, mișcându-și buzele. „Cine să-l iubească?... Dacă din nevoia de căldură a plecat să mă caute?

Corina Vodă

Azi...

Azi
te-am căutat pe străzi
pe holuri
pe felinare
pe fețe
pe margini de amintiri sau
închipuiri sau halucinații.

Azi
ți-am zidit portretul într-o petală
și
zâmbetul ți l-am donat unei coperte
a cărții de neurochirurgie.

Azi
te-am legat cu un fascicol de lumină
de retina mea oarbă
și te-am prins în plasa de fluturi a copilăriei
dată dispărută de un secol.

Azi
te-am iubit cu furezia tornadei
care a devastat ieri un continent
te-am urcat în turnul Babel
al inimii mele fibroase de lavă înghețată
te-am coborât în catacombele sângeroase
și evlavioase ale creștinătății clandestine
și te-am îngropat în naufragiul
unui gând.

Azi ai fost nimeni.

Azi ai fost Dumnezeu.

Azi...m-ai uitat.

La început a fost... iubirea

M-am spetit muncind. Toată casa trebuia lustruită. Ca de fiecare dată, sărbătorile sunt un prilej de corvoadă pentru mine. Toate lucrurile trebuie șterse de praf, spălate, curățate, puse la locul lor. Ca-n poveștile fraților Grimm, când căsuța din pădure strălucea ca un pahar. Ca un pahar spălat cu detergent și clătit de o mie de ori, se-nțelege. Fără urme de degete pe el.

Așa strălucea și aragazul meu. După el, zăcea un cartof, care ar fi putut avea frunze și flori de când stătea acolo. Noroc că făcuse mai înainte o baie de ulei fierbinte. Deci, aragaz ca nou, egal unghii rupte și exfoliate. Mănușile luate de el, cadou de ziua mea, nu-mi ajută la nimic.

Urmează mâncarea!

Ce-ai vrea să mănânci, puiule?

La început, am numărat pe degete, apoi, mi-am dat seama că am nevoie de un caiet studentesc ca să-mi notez toate poftele puiului meu. Crăciunul dezlănțuie imaginația culinară a unora, fără frontiere!

Aspic-jumătate de porc fiert, pâna miroase și termopanul a usturoi, pus cu gingășie în boluri de semicristal, cu frunzulițe de pătrunjel și rondel de morcovei, pentru design, deoarece avem musafiri și nu se poate altfel. Sărmăluțe în foi de viță și varză murată, așa, cam cât încap în roaba de pe șantierul vecin, că jumătate din ele le mănânci prin gustare, înainte de-a fi fierate de-a binelea. Cărnăciori, salata de boeuf care-i aduce aminte de copilărie, când, Doamne, nu avea nicio grijă, și mușchiulețul cu mămăliguță, și...

O tonă și jumătate de prăjiturile de ciocolată și nucă, în așteptarea lui Moș Crăciun.

Care Moș Crăciun? Care va veni!

Un zâmbet șiret mă duce cu gândul la un cadou frumos din partea moșului, și continui să pun în oale și ulcele, feluri de mâncare tradiționale sau inventate de mine. Cine știe ce i-o fi dat prin gând moșului să-mi cumpere? Poate cizme noi, o poșetă, vreo bijuterie? Emoționată, îl împing ușor, delicat, ca să dau cu aspiratorul pe sub picioarele lui... mai știi, mi-o fi luat cerceii aceia din aur alb, cu o pietricică mov, minusculă, care m-au lăsat fără aer, când i-am văzut în vitrină la BJL Gold?

Aproape că topăi prin cameră cu aspiratorul în mână, la aceste gânduri perverse. Mă uit la el, dar pe față nu i se vede decât un zâmbet lătit, ca o ștampilă uzată. Ștrengarul! Mă fierbe până diseară la foc mic, iar eu, de atâta adrenalină, muncesc cu disperare!

Împodobesc bradul. Singură, că el are un meci înregistrat și trebuie să-l vadă. Glob după glob, ghirlande de bețeală, și o mormăitură ce seamănă cu „O, brad frumos...” Nu mă aude nimeni, numai omulețul de zăpadă, spânzurat de-o creangă, se zgâiește la mine. Scot limba și el începe să tușească.

Așa era odată! Globurile aveau personalitate, scoteau sunete delicate ca niște trepte pe care urcai cu respirația tăiată, la Steaua Crăciunului, care se

afla în vârf de brad. Emoțiile erau copleșitoare, iar Crăciunul, un miracol!

Trag cu coada ochiului, și, când iese din cameră, așez pachetele pregătite special pentru el, sub brad. Nu i-am luat mare lucru, doar o pijama moale și pufoasă, și un aparat foto, digital, ambalate cu grijă. Știu că o să-i placă. Gata! Intru și eu la duș, dacă mi-am terminat toate treburile și las imaginația, sub jetul cald de apă și spumă, să o ia razna. Ce ar fi putut să-mi ia? Cărți! Da, știe că-mi doresc niște cărți grozave despre care i-am tot spus în urmă cu ceva timp! Haine? Cosmetice?

Ies de la duș cu inima cât un purice, trag iar cu coada ochiului sub brad, nimic! Cât am stat în baie? Poate am ieșit eu prea repede!

Merg să-mi usuc părul! anunț eu cu voce tare, poate se prinde de figură. După o jumătate de oră de bâzâit uscătorul de păr, simt că-mi arde pielea capului și-mi zic că e de-ajuns. Din exces de zel, trec prin fața oglinzii și fac ultimele retușuri. Parcă m-aș pregăti pentru o poză. Oboseala e ascunsă de un strat de machiaj, aplicat cu dexteritate. Nici urmă de riduri sau de cearcăne. O picătură de parfum, însemnând o picătură de magie. Dau o raită pe la brad.

Cadoului era desfăcut pe canapea, iar el era dispărut în bucătărie, cu capul în oala cu sarmale. O punguță de plastic, semitransparentă, stă aruncată neglijent, sub brad. O iau cu mâinile tremurânde și scot din ea două perechi de șosete roz. Șosete? Roz? Caut în punga mică și altceva, dar nu mai găsesc nimic.

Apare în tocul ușii. Îmi urmărește mișcările și nu știe ce simt când șoptește: „bumbac sută la sută”, apoi pleacă iar, la degustat sarmale.

Stau în genunchi sub brad și o lacrimă cât un glob, se prelinge pe obrazul meu, proaspăt fardat.

Numai omul de zăpadă, spânzurat de-o creangă, se zgâiește la mine...

Tăcerea după Simion (Ksatriyei)

V i a d
T u r b u r e
iată darurile din urmă pe care ți le așez dinainte
roșu purpuriu imperial caietul de caligrafie
și poemele în care m-am crezut
întiul păstrător al cheilor tale
nesfârșită această zi pentru
atât de puține daruri
prea scurtă respirația tăiată felii și uscată
pe masă
pentru o călătorie atât de lungă în jurul odăii

Ion Roșioru

POEME

Când

Când mă hotărâsem, Doamne, nemuririi să-i trec râul,
Unicornul n-acceptase să-i pun șaua și nici frâul!

Când dorisem spre nemoarte să-mi urmez în taină steaua,
Unicornul n-acceptase să-i pun frâul și nici șaua!

Când am vrut galopul vremii să-l preschimb într-un acum,
Unicornul fără lacrimi m-a-mbiat cu el la drum!

Când am fost la șapte leghe de sublimul absolut,
Unicornul meu sălbatic s-a pierdut și m-a pierdut!

Să

Spre cimitir în faptul zilei cât roua nu s-a scuturat,
În car cu boi pe-un drum de țară să-mi fie visul
legănat!

În dreptul cumpenei fântânii să mi se-ngăduie-un popas
Cât să-nțeleagă apa sfântă că-mi iau lumescul bun
rămas!

Să-și cearnă teii tineri floarea peste firavul meu sicriu
Cât să-mi aduc cu drag aminte c-am fost odinioară viu!

Apoi pe marmura tombală să-mi fie scris un vers
precum:
„Am mai murit eu și-altădată, dar niciodată ca acum !”

Vid

Că-n an există luni în care doar cu dispensă se fac nunți.
Dintotdeauna ai știut-o, dar n-ai dorit să mă anunți.

Ne-a prins pe maluri diferite torentu-nvolburat din munți
Și el ne-a măturat din calea-i toate posibilele punți.

Trec zilele și-ți micșorează puterea să mă mai înfrunți
Și parcă n-am fost niciodată așa de vagi și de mărunți.

Nu mai vorbim aceeași limbă și nu mai știi să te
încrunți:
Eram șaten, erai blondină și n-am ajuns decât cărunți!

Decât

De-atâta zbor uitasem mersul și biruit am adormit
În apele oglinzii-al cărei argint uzat s-a scorojit.

Pentru întâia oară-ntrînsa lumina pură m-a primit
Și mi s-a dat în dar o pană de înger care mi-a priit

Chiar dacă nu am scris pe aer decât un vers oracular
Despre pădurea de mesteceni în care mirii morți răsar.

Scânteia sacră tănuită în bobul roz de chihlimbar
M-a fulgerat doar o clipită și s-a răsfrânt în sine iar!

privește-mă acum femeie
în toată splendoarea morții mele
suspina-mă pe genunchi și spune-mi
noi nu am apucat nici măcar să trăim în păcat
fie aceasta ziua mării tăceri trecută în calendar
în cinstea ei voi îmbrăca rochia cea mai frumoasă
în care nu m-ai văzut niciodată
cuvintele - ochi
cuvintele - degete
cuvintele - tălpi

Nicoleta Sălbatecu

Lacrimă și sinapsă

E mai curând gras și împiedicat. Părul, aproape complet alb, i se rărește din ce în ce mai tare. Și abia dacă a trecut puțin de patruzeci de ani. Probabil că nici nu se așteptase la asta atât de curând. În general vorbind, cred că nu se așteptase la nimic anume legat de ființa sa. Își privește fața în oglindă doar când se bărbiește și se holbează atunci cu curiozitatea cu care ar fi privi de-aproape un chip străin, la obrazii grăsuți acoperiți de țepi albi, sârmoși, la cicatricea din bărbie, pe care își amintește vag că o are de prin anii de școală și de fiecare dată, pentru câteva secunde, rămâne cu Bic-ul în aer uitând complet ce are de făcut. Când o surprinde cu privirea ațintită asupra lui, îi zâmbește docil. Zâmbet idiot, angelic. Nu i s-a schimbat cu nimic zâmbetul. Are aceeași față de copil buimac de când lumea... Gura i se lățește enorm, dezvelindu-i dantura din care doar cei doi dinți din față mai sunt întregi, într-un zâmbet candid. Poate ar trebui să fie bucuroasă că e cu ea și o sprijină atât cât îi stă în puteri. Dar nu poate, nici după toate câte s-au întâmplat astă - vară, să nu-și dorească și ea să-l vadă om la casa lui, cu o muiere prin preajmă. Intenționat îi lasă hainele necălcate, îi gătește prost sau deloc, doar-doar s-o satura într-o zi și își va face și el nai., of, Doamne iart-o, un rost al lui. Poate că ar trebui să fie bucuroasă că n-a sfeclit-o astă vară, dar de se trezește gândind că mai bine o sfeclea decât să-l mai vadă așa prin preajma ei? Este îndeosebi furioasă că din pricina lui are astfel de gânduri.

– Mamă, mâine e Sfântul Nicolae, o să lipsesc mai mult de-acasă.

Nu-i răspunde. Pentru că-i vine să-i spună „du-te învărtindu-te!” și pentru că el iar ar privi-o cu zâmbetul ăla dezarmant și ea iar s-ar urî că poate simți toată furia aia pentru propriul copil. Doar că n-a reușit niciodată să îl iubească numai pentru că e al ei. În sfârșit, l-a iubit, îl iubește, dar nu e ce ar trebui să fie. Îi este silă, milă, îi este ciudă că simte așa și cu atât mai acut simte așa cu cât zi de zi sila parcă se face din ce în ce mai mare decât mila.

În primul rând nu-i suportă mizeria. Ia aceleași haine murdare mirosind a mâncare, a câine ud și-a fum de sobă. Umblă nepieptănat, cu unghiile murdare și merge ca un om fără adăpost. Și-l vede de la geam cum traversează strada, se duce spre casa ei, poate pune pariu că nici acum nu-i vindecă, chiar dacă nu-i mai spune nimic în legătură cu asta.

Este cu adevărat obosită. Ar vrea ca el să fie departe, ea să-și poată imagina măcar că e bine, că duce și el o viață normală. Să pună seara capul pe pernă fără să se întrebe când vine, ce a mai făcut și așa mai departe.

După ce iese pe ușă se învârtă o vreme, complet fără rost, parcă ar căuta un ungher de odaie ceva care să le aducă și lor o viață normală. Apoi merge la bucătărie și se-apucă de făcut mâncare și se miră cum de nu se hotărăște o dată să pună cianură în oală și să scape amândoi de toate grijile. Probabil că puțină speranță tot i-a rămas. Nu știe pentru ce.

– Tanti Mariana, ești acasă ? se aude vocea subțirică a Ancuței, copilița vecinilor care-și face de treabă pe la ea în fiecă zi. Nu bate niciodată, o strigă prin ușă, parc-ar trăi în

sat și ar striga pe deasupra gardului. Așteaptă să i se deschidă, deși i s-a spus de atâtea ori să intre că ușa e deschisă, dar îi place să fie tratată ca un musafir. E servită cu cafea și Ancuța e în al nouălea cer pentru că acasă nu are voie să bea așa ceva. Are vreo paisprezece ani abia.

– Tanti Mariana, ați văzut ce frumos a nins?

– Da, Ancuțo, am văzut...

– Știți ce-a făcut Paul ieri când ninge?

– Ce ispravă a mai făcut fiu' meu de data asta?

– Le-a dat voie copiilor să-l acopere cu zăpadă. L-au îmbracat în zăpadă din cap până-n picioare, arăta de parcă ar fi fost în ghips... Doar ochii, nasul și gura le-au lăsat descoperite. Și el râdea de mama focului, dar dinții în clănțneau atât de tare de am zis c-o să-i sară din gură.

– De-aia a venit el așa degerat... Ce să-i fac, Ancuțo, dacă atât îl duce pe el mintea...

– Mie mi se pare că el e fericit, tanti Mariana.

– Așa ți se pare ție ? Știi tu la vârsta ta ce e fericirea ?

– Păi ce legătură are vârsta...? Și doar fericirea nu e ca o lecție pe care trebuie să o înveți, o simți sau nu o simți, nu ? Eu pe el nu l-am văzut niciodată nici nervos, nici supărat. Nici măcar astă vară când l-au bătut ăia de l-au băgat în spital. Și cu copiii e-așa de bun...

– Nu e bun, e prost.

Cârpa de șters vasele se desprinde din mâinile durdulii ale femeii și aterizează pe ghiveciul cu flori din fereastră, în timp ce tanti Mariana descrie în aer cu palmele cercuri largi ca să arate cât de mare e prostia lui Paul.

– Și ca și cum n-ar fi fost prost destul, l-au mai bătut și nebunii ăia astă-vară, până l-au tâmpit complet.

– Auziți, dar cum de l-au prins pe Paul în casă la Nela ?

– Măi, dar tu ești mai rău ca o babă, vrei să le știi pe toate...! I-a picat cu tronc învățătoarea asta, doar știi că el e toată ziua după copii, cred că de când a murit fra'su înecat a rămas el puțin ciudat așa. Parcă l-ar căuta pe Ionel în toți copii ăștia cu care se joacă. Și dacă el nu prea gândește, s-a luat într-o seară după femeie și a intrat, cică, după ea în casă cu nu știu ce flori și un cadou... Aia s-a speriat când s-a trezit cu el în ușă și a început să țipe. Și-atunci bărba'su și cumnatul Nelei au sărit din casă și l-au bătut măr pe Paul al meu. Cred că ar fi scăpat el mai ieftin, dar a început să râdă când ăia i-au spus să o șteargă, și cică i-ar fi spus soțului Nelei că are o privire bovină și că n-o merită. Auzi la el, o fi meritând-o el... bleagul pământului...

Mariana rămâne cu ochii în fundul ceștii pentru câteva clipe, iar Ancuța fără să arate prea multă compasiune o întreabă cu voce de detectiv :

– Și el ce zicea ?

– Cine, Paul? Râdea ca un tont. Îi curgea sânge din gură ca din robinet și el râdea ca unul care-și pierduse mințile...

– Tanti Mariana, eu nu cred că Paul nu e în toate mințile, cum spuneți.

– Dar ce crezi tu ?

– Eu cred că așa vrea să spună lumea despre el.

– Dar de ce ar vrea cineva una ca asta?

– Asta nu am de unde să știu... Dar el vorbește așa frumos, de câte ori îl întreb ceva în legătură cu școala, îmi răspunde foarte clar, mă ajută. Ar putea face asta un om care e sărit de pe fix? Chiar acum câteva zile l-am oprit pe scări și l-am întrebat ceva despre Arghezi, are

el niște poezii, psalmi, care mie îmi dau de furcă, iar el așa frumos mi-a explicat... Mai bine ca profa mea de română.

– Ce să zic... De citit i-a plăcut mereu să citească... Și-acum citește mult. Dar eu aş vrea să nu fi citit niciodată nimic, dar să-l văd și pe el un om normal.

– Dar acum unde e ?

– S-a dus să-și cheltuie toți banii pe cadouri pentru copii, iar apoi stăm și tragem de pensia mea până la sfârșitul lunii... Măine-i Sfântul Nicolae, merge cu cadouri el știe unde...

– Păi asta e frumos, nu credeți ?

De-afară se aude sunetul prelung și strident al unui claxon. Cele două se îndreaptă spre geam curioase. În mijlocul străzii Paul dansează. Dintr-o mașină un șofer claxonează nervos. Iese apoi din mașină și îi strigă ceva. Se apropie mai mult de Paul gesticulând nervos. Paul nu pare să-l audă ori să-l vadă. Execută pași mărunți ca de horă. Măinile ridicate în aer, îmbrăcate în haină neagră se proiectează distinct în albul zăpezii.

– Ce face, nebunul ? Uite și tu ce idei îi vin prin minte...

Femeia deschide fereastra cu gesturi furioase. Se aplecă peste pervaz :

– Paaaauul, încetează și vino sus !

Ancuța privește aburii care-i ies din gură femeii o dată cu strigătul exasperat. Se apleacă și ea mai mult și expiră cu putere. Îi ies și ei aburi din gură. Paul nu privește deloc în sus deși maică-sa îl strigă din nou și mai tare. O buclă de păr alb i-a ieșit de sub batic și-i flutură pe deasupra urechii în timp ce femeia își agită mâna dreaptă făcându-i semne din ce în ce mai desperate lui Paul să urce.

S-au oprit mulți trecători pe stradă. Unii râd, alții numai privesc. Șoferului nervos i s-au alăturat și alții. Paul a blocat circulația cu dansul lui. Unul dintre șoferi îl zgâlțâie de o mână, „Ce dracu ai, frate ? Dă-ne voie să circulăm... Mergi și dansează pe trotuar... Haideți să-l luăm pe sus pe nebun !” îi îndeamnă el în cele din urmă pe ceilalți șoferi. Paul se oprește din dansat. Traversează strada și se uită apoi în sus spre cele două de la geam. Le zâmbește. Ancuța izbucnește în râs. Paul când o vede râzând, râde și el...

– Hai, Ancuțo, du-te acasă, vreau să vorbesc cu Paul între patru ochi când vine.

– Bine, plec. Mai trec mâine...

– Sunt convinsă, Ancuțo. Hai, fugi.

Paul intră în bucătărie și se apropie de maică-sa cu pași legănați de copil.

– Ce Dumnezeu faci, Paul ?

– Ce fac, mamă ?

– De ce dansai în mijlocul străzii ? Vrei să te închidă la spitalul de nebuni?!

– Mi-au furat niște băieți banii. M-au trântit în stradă și mi-au luat banii. Am vrut să cumpăr ceva copiilor...

– Și de ce dansai ?

– N-ai văzut că ei se bucurau ?

– Care ei, cretinule ?

– Copiii.

– Răd că ești idiotul orașului, Paul. Nu pentru că se bucură, ci pentru că ești un om bătrân fără minte, înțelegi ?

– Da, mamă, înțeleg. Ionel îmi spune mereu că sunt prost. Dar mă iubește.

– Ionel a murit de foarte multă vreme.

Dacă ar mai trăi, i-ar fi rușine cu tine.

Lui Paul îi curge o lacrimă. Mamei sale îi curge o lacrimă. În același timp, cu același gest, amândoi și-o șterg cu podul palmei.

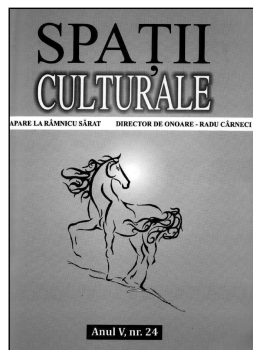
- Îți dau o cafea caldă ?

Îi toarnă o ceașcă plină ochi chiar dacă Paul nu-i dă niciun răspuns

RĂSFOIRI

SPAȚII CULTURALE

Anul V, nr. 24/2012

Ultimul număr al revistei din Râmnicu Sărat („Spații culturale”) este unul de excepție. Și asta nu doar evenimentului din 18 august a.c., *Ziua Poeziei*, care a strâns laolaltă 31 de poeți „numărați” în revistă, ci și al truditivilor din echipa redacțională coordonată de Valeria Manta Tăicuțu.

✎ Editorialul semnat de doamna V. Tăicuțu punctează, magistral aș spune umbrele și luminile de pe cărările gloriei. „În zilele noastre - scrie autoarea - moartea unui artist nu mai impresionează pe nimeni, mai ales dacă artistul în cauză n-a știut să facă din viața și (poate) opera lui un spectacol demn de atenția știrilor cu nenorociri de la ora cinci. Ca să fii detectat de senzorul fin al oportunităților de orice tip (...) trebuie să fii agresiv, nesimțit, megaloman, lubric, șmecher, slobod la gură, capabil de compromisuri...”

Și de aici revolta pe care am simțit-o, mulți dintre noi, atunci când tembeliziunile noastre naționale au anunțat că a murit: „prima soție a poetului Adrian Păunescu”.

De fapt a murit, cum scrie doamna Tăicuțu: „probabil una dintre cele mai talentate poete din câte-au fost sau ar fi putut să fie. A trăit discret - nu în umbra bardului, ci în universul ei exemplar - rămânând generoasă, caldă, umană, frumoasă”

✎ Despre poezie, ca să nu nedreptăm pe nimeni, nu vom reproduce nume, nici versuri, cu excepția „Ritualului”, cu reflexe de lumină asfințită lin, semnat de **Gheorghe Istrate**: „sunt peșteri care mor cu gura spartă/ ca peștii visători din marea Moartă/ caninii lor de piatră-ncremenită/ sub bolți de întunerice mă invită// așeară am fost singur într-o stea/ care-n tăceri adânci mă prelungea/ dar mi-am închis cereștile veșminte/ precum și Domnul doarme sub Cuvinte// îmi scotocesc ființa ca pe-o grotă/ în care sufletul mi s-annoptat -/ din melodii mi-a mai rămas o notă/ al cărui portativ s-a sfârșit...”

✎ Prozatoarea (și poeta) **Viorica Răduță**, demonstrează, în numai două pagini, că nu trebuie să plângem sau să ne credem orfani, în fața culturii europene. În **Vedere cu mama pe masă** cuvintele - cum spunea Gheorghe Smeoreanu cândva: „...sînt niște păsări mute/ care se-ntorc să ouă-n Babilon”. Iată câteva răsfoiri:

„Orica are o rochie albastră cu bu-line albe. E făcută de mama. Ajunge pe strada fotografului, unde și apusul stă într-o fotografie. Atât. Și el se uită la rochie, manechinele din colț la mama întinsă pe masă. (...) Apoi toți și toate se opresc în tăcerea din jur. Un aer rece trece de la un trup la altul. Parcă am fi morți.

Din nou pe trotuar. Capetele de lemn sunt nenumărate. Pălărierul îi numără și pe ei, în convoi. Orică nu vrea, mama o trage de mânecă. Bulinele îi rămân în mână. Și trec amândouă prin geamul fotografului, trec și

ceilalți. Ca prin timp, spune tata. E bătrân (...) De fapt, timpul nici nu mai este, e doar copilăria. (...) Orică mai că vede tăcerea Zenofiei cum se duce și vine pe ușa deschisă între camere. Tăcerea se uită afară la viscol. Îngerii se uită la ceasul din perete (...) Pe strada noastră au murit toți bărbații. Numai Zenofie are multe duminici în jur. Geamurile se fac în curând ape. Aerul se termină și el. Orică își pregătește un pulover negru, subțire.”

OGLINDA LITERARA

Anul XI, nr 129, septembrie 2012

Din revista focșăneană, păstorită de **Gheorghe Neagu**, am ales finalul interviului realizat de **Florența Fântânaru** cu actorul **Dan Puric**, pentru savorea cu turnură anecdotică a unei întâmplări, în care mama actorului a jucat „rolul” principal:

✎ „Într-o zi - povestește actorul - ne aflam împreună în mica ei garsonieră amărâtă... sună telefonul. Mama ridică receptorul și aude o voce obraznică:

– Sunt de la Cotroceni! Vreau cu Dan Puric!

Eu întind mâna spre receptor, numai că mama, neuitându-se la mine, continuă:

– Draga mea, dar dumneata nu știi să te păzezi? N-ai un nume?

De partea cealaltă a firului, vocea obraznică bolborosi ceva, dar nu-și pierde tonul de tupeu. Mama se uită la mine, apoi luă decizia:

– Nu este acasă!... Ce doriți?

– Să vină să-și ia decorația! Răcni vocea femeii obraznice. A primit „Ordinul Național Steaua României în grad de cavalier” pentru merite în cultură! Să vină să și-l ia că i-l înmânează domnul Președinte!

O secundă de tăcere se așternu în mica garsonieră sărăcăcioasă. Apoi vocea mamei căzu ca un trăznet:

– Îi dă și bani?

– Nu, se auzi vocea în receptor.

– Atunci să și-o pună pe piept!... răspunse mama trântind receptorul.”

✎ La rubrica **Deslușiri** este transcrisă una din celebrele emisiuni din anii '90 a lui **George Pruteanu** („Doar o vorbă să-ți mai spun”) în care regretatul filolog aducea în discuție cuvintele din substratul dacic al limbii române. Ceea ce surprinde este puterea de abstractizare a unora dintre acestea, „vecinătatea” lor cu marele mister al Cuvântului, care a fost la început. Iată ce am ales, folosind acest criteriu, din „lista Pruteanu” (având drept surse studiile lui Hasdeu, I.I.Russu și Arion Vrapciu): **amurg, bălaur, boare, ciocârlie, codru, copac, doină, dor, droaie, genune, iazmă, iele, ji(e)lț** (cu sensul de pîrîu), **măgură, moș, mugure, noian, prunc, pururea, țarină, urcior, viscol, zară...** Păcat că limba aceea mai e știută, azi, doar în Sarmisegetuza din cer!...

POESIS

Anul XXIII, nr 258 - 260/2012

Cea mai elegantă revistă de poezie (tehnoredactare: **Tatiana Vaida**) și, după părerea noas-

tră, cea mai valoroasă, le propune, ca de obicei, cititorilor un „regal” liric și mai multe abordări (critică, eseu etc) asupra fenomenului literar în contextul actual.

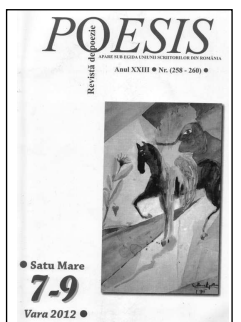
✎ O astfel de abordare (**A supraviețui ca scriitor în România**) îi

aparține lui **Daniel Corbu**: „Mai multe voci din Europa afirmă și confirmă că modelul multiculturalismului a eșuat. Multe voci (nu doar Fukuyama!) susțin că ne aflăm la sfârșitul istoriei. Și mai mute voci declară moartea artei. Dar cel blestemat își urmează calea. În el se adună măreția și mizeria timpului său, saliva și agheazma, sfâșierile, furtuna, efemerul, paradoxul, deznădejdea, refuzul sau acceptarea Celuilalt, dorința, vanitatea, ancestralitatea, mitul, sentimentul tragic, fluxul și refluxul ființei în mișcare.”

Ce se întâmplă la noi, unde numărul de „scriitori” pe capul locuitorilor a crescut înfiorător, după revoluție, cât în toate cincinalele iepocii de aur: „În lipsa criticilor adevărați (categorie dispărută în România), laudele (la adresa celor pomeniți mai sus - n.n.) din partea găștilor lor literare le curg gârlă, ca în spectacolul poveștii **Hainele împăratului**. Polemica de idei literare nu-și mai găsește la noi sensul, iar confuzia de valori a devenit înfloritoare. Victoria, mai bine spus gloriola îi face pe acești scriitori cărora le cade ca o mânășă rolul de baroni culturali naționali și locali (care împart premii, antumități și postumități) să semene perfect între ei, îi egalizează aproape ca moartea. Ce trist peisaj!”

✎ Pentru a nu ne risipi în excelentul conținut liric al revistei, reproducem un singur poem **Înainte și nu mult după aceea**: „Ne-am așezat pe două rânduri, amestecați,/ femei și bărbați, față în față,/ era miezul fierbinte al zilei/ dealul urca singur printre cele două și-ruri.../ De jos până sus trecea drumul de piatră, îngust,/ spălat de ploii, pe marginea lui bălării întinse,/ a venit întâi un călăreț alb pe cal negru/ apoi a venit altul, negru pe un cal sur./ «Să nu vă mișcați, au urlat ei,/ să țineți capul sus,/ ochii deschiși, spinările drepte!»/ Ne-au dat bice și nuiile lungi, lănci ascuțite/ ne-au aruncat pâine și pește sărat/ iar cel ce-a venit la urmă/ și-a rotunjit glasul și-a strigat lung:/ «Peste puțin va trece printre voi Hristos,/ știți ce-aveți de făcut!»/ Noi ne-am dat un pas înapoi, nici n-am fugit,/ nici nu ne-am mirat/ dar când a trecut Hristos, cu crucea pe umeri,/ cu un mic convoi, toți am aruncat armele,/ pâinile le-am călcat în picioare.../ Hristos însă nu s-a oprit,/ a urcat până-n vârful dealului,/ a înfipt crucea-n pământ/ și a în-genunchiat în fața ei/ ca și cum n-ar fi fost El!/ Noi ne-am risipit care încotro,/ pășind încet să nu-L tulburăm/ și abia atunci nori negri/ s-au învălătuțit pe cer/ și o ploaie subțire ne-a spălat fețele./ Sub noi, în vale, Ierusalimul nu mai era!”

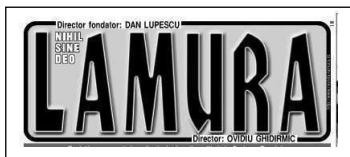
Va fi oare, vreodată, tradusă această poezie și altele, semnate de **Marcel Mureșan**, în limba înțelegerii dumneavoastră, domnule Nobel?

(Continuare în pag. 24)

(Urmare din pag. 23)

Lamura

**Anul XI (serie nou), Nr. 127 - 131,
Aprilie - August 2012**

Revista craioveană are tot dreptul să aspire la un loc de frunte în ierarhia revistelor românești de cultură, având în vedere personalitățile pe care le găzduiește, majoritatea din mediul universitar. În consecință conținutul său (eseu, comentariul istoric, pictură, literatură etc.) poate satisface aproape toate gusturile cititorilor.

➤ În **Cultură și civilizație**, prof. Dr., **Ovidiu Ghidirmic** trasează o graniță fluidă, dar plină de semnificații, între cei doi termeni din titlu, graniță ce „enclavizează” societatea românească actuală: „România este o țară de cultură, dar cu un nivel redus de trai și civilizație. Și, în acest sens, vina este colectivă, ne aparține tuturor, ca națiune. Nu mai trebuie să căutăm mereu ... «țapi ispășitori». Mai bine am reflecta cu folos asupra noastră înșine, mai ales acum, după Revoluție, în plin proces de democratizare, când am văzut ce efecte dezastruoase, incalculabile poate să aibă libertatea neconștientizată. Nivelul nostru precar de civilizație se observă peste tot: pe stradă, în locuri publice, în instituții, până și în viața politică, unde nu suntem în stare de un dialog urban și civilizat și am creat o opoziție primitivă, vindicativă și violentă, aproape gata să ne aducă în pragul unui ... «război civil», de parcă am fi în Africa de Sud și nu în Europa.”

➤ **Mihai Duțescu** scrie un poem trist, în care se „aude” foșnetul de zbor al frunzelor toamnei: „Ce densitate are aerul/ sub aripa păsării/ ca s-o ridice pre ea la cer/ la subsuoara mea/ tot aer este/ dar eu pironit pământului/ rămân/ când mâinile acestea/ sentind către tine/ prelungi și albe/ cum aripile condorului/ numai iubirea nu ajunge,/ orice s-ar spune,/ uită-te la mine/ cum zbor pe pământ.”

➤ Medalionul dedicat regretatului mare pictor Sabin Bălașa, reproduce o confesiune a pictorului despre propria-i creație:

„Pictiez de când mă știu. Pentru mine, arta este ca respirația. Fiecare simte taifunul vieții în felul lui, într-un fel cei care se lasă duși de vârtej, altfel cei care îl provoacă, și total altfel cei care înaintează contra lui.

Eu, ca peștii cei vii, merg împotriva curentului, pe un drum propriu, fără a-i vulnera pe alții. Nu vreau să fac școli sau să lansez curente. Pictiez pentru marea lume, pentru nevoia ei de spiritualitate, de frumos și de bucurie. Lumea nu trebuie să îmi înțeleagă opera, ci să o recepționeze, să se contopească cu ea. Ființa umană, indiferent de gradul ei de cultură, este înzestrată genetic în ce privește receptarea frumosului și a artei. Comunicarea între mine și oameni se face direct, fără intermediari. (...) Arta nu este o profesie, ci o misiune, un mesaj particular adresat colectivității. Locuiesc în abis și pictiez ce văd cu mintea; pentru mine arta este o viziune, un act de generozitate, o mare capacitate de a iubi. În viață, ca și în artă, îmi urmez propria direcție, îmi continui visul, ajutându-i și pe alții să își descopere propriile vise. Trăiesc în așa fel încât să pot crea și consider că ziua mea este în fiecare zi când pictiez.”

VATRA VECHE

Anul IV, nr. 10(46), octombrie 2012

➤ În „dialogul” revistei, realizat de **Luminița Cornea, Elena Graure Manta** (membră a Asociației Artizilor Plastici UAP București, Asociația Artizilor de sticlă NRW, BBK Köln. Din anul 1991, trăiește, lucrează și a devenit cunoscută în Germania), artista care ilustrează, cu lucrările sale realizate în sticlă, acest număr al revistei, mărturisește: „Tatăl meu a avut cred un rol important în destinul meu artistic. Mi-a transmis ideea că aș putea fi liberă, prin artă, într-o societate în care libertatea era îngrădită. El făcuse Canalul și considera că în societatea comunistă puteai fi liber doar ca artist. Astăzi consider că avea dreptate, într-o oarecare măsură. Ce a trebuit să mai învăț, în decursul anilor, a fost, așa cum a spus o artistă plastică ce face parte din curentul surrealism, Meret Oppenheim, că «libertatea nu îți este dată, trebuie să ți-o câștigi». De ce sticla? Dacă îmi văd viața detașată și cu tenta spirituală de care mă bucur la această vârstă, nu pot să spun decât că totul e un plan pe care îl îndeplinim cu fervoare și curaj.”

➤ „Mucius Scaevola n-a fost fratele meu./ El nu si-a jertfit decât dreptul său braț./ Eu, neavând mai de preț/ decât inima,/ pe ea am sortit-o flăcării,/ dar n-a ars de tot:/ un ciob mai pâlpâie/ în casa înghețată a trupului/ coborât/ din naltul fumegând/ al Crucii.” (**Mariana Cristescu - Blasfemie**). Un poem superb, ca și cel dedicat de **Pere Bessô**, poet spaniol, Veronicăi Micle: „Nu zic de iubire/ trandafir ireal:/ cântec timid al păsării/ cu penne albastre, sifilisul/ lui Mihai Eminescu,/ arsenicul ucigaș.../ Amant al tabloului cu trandafiri/ și al norilor negri de furtună./ Veronica Micle/ zace în țărâna sfântă/ la mănăstirea de călugărițe,/ după gardul de fier, trandafir albastru.” (**Văratec**)

Nr. 9 (1155) - Septembrie 2012

➤ **Nicolae Prelipceanu** - ca mulți intelectuali de elită dealtminteri - exersează, în **O absență prea scurtă** dorul de țară (parcă Octavian Paler observase, cândva, că cel mai cumplit, totuși, e să-ți fie dor de casă când ești acasă):

„Ce fericire să lipsești din patria ta câteva zile măcar! Oricât de tare ți-ai iubi-o, o pauză nu strică. Și asta cu atât mai mult cu cât acolo se petrec lucruri de care ți se face ție rușine, chiar dacă nu ești vinovat de vreunul dintre ele. Când prim ministrul țării tale afirmă răspicat că bugetul unui institut cultural era mai mare decât cel al ministerului culturii, deși vezi și tu și vede oricine vrea să vadă că 713 nu e niciodată mai mic decât 43, atunci chiar că-ți vine să cauți repede o masă, chiar dacă te afli pe la Paris sau pimplă, sub care să intri.

Mai ales că nici concetățenii tăi mai puțin suspui, sau chiar, hai să fim sinceri, jospuși, nu se arată mai breji o dată ajunși acolo,

în străinătate. (...) Din păcate, toți cei, sau cei mai mulți dintre cei, care afirmă că-și iubesc patria română o fac în modul acela în care anumiți părinți iresponsabili sau bunici își iubesc copiii ori nepoții, admirând toate greșelile pe care aceștia le fac, fie și cu grația aferentă vârstei. Pe de altă parte, dacă lumea noastră a ajuns unde a ajuns este și pentru că toți cei neimplicați direct în afacerile politice s-au abținut să judece comportamentul public al celor suspui, după prostul obicei impus și inculcat de regimul comunist care nu suporta să se vadă nici măcar comentat, necum contestat.

Îmi pare (...) rău că democrația noastră (...) nu este nici pe departe ireversibilă și că drumul nostru alături de puterile occidentale, de atâtea ori schițat și altădată, se dovedește la fel de fragil, pentru că suntem o lume extrem de ușor de dus cu vorba, extrem de viscerală, extrem de indiferentă la judecata rațională, favorizând mereu, și asta nu de ieri de alaltăieri, senzația, impresia rapidă, confirmată sumar și însușită fără o a doua ipoteză supusă analizei personale a fiecăruia. Lo-zincile de tip galerie de fotbal prind la noi foarte bine și, mai mult, pot ține loc pentru multă vreme de judecată rațională. Și să te mai miri că ni se întâmplă ce ni se întâmplă?”

CAFENEAUA LITERARĂ

Anul X, nr. 10, octombrie 2012

➤ Vorbind despre cultură, **Virgil Diaconu** spune câteva adevăruri mai puțin digerabile de mulți artiști sau consumatori ai actului artistic: „Marile opere sunt creatoare de orizont artistic, nu de stadioane cu aplauze. Marii creatori nu încheie contracte cu gustul public.” Între cultura joasă (low culture) și cultura înaltă (high culture) autorul, de fapt, nu discriminează nici măcar mahalaua culturii, admitând că: „În această epocă, de masă sunt manelele și telenovelele, ca unele ce împlinesc gustul celor mai mulți.” Numai că acest gust face parte din cercul lumii nu din esența și devenirea ei: „Atunci când Marhew Arnold înțelege cultura înaltă ca fiind «tot ce s-a spus și s-a gândit mai bun de-a lungul secolelor», el se referă la cultura trecutului, cultură în care critica deja a operat selectiv, păstrând valoarea și dând la o parte realizările minore.”

➤ Din răspunsurile la **Ancheta Cafe-nelei** despre postmodernism îl consemnăm parțial pe cel dat de Radu Cange: „Poezia nu înseamnă decât valoare în timp. Că sunt «curente» care vor să-și facă un nume, mascând nu de puține ori lipsa talentului sau impostura spirituală, e de la sine înțeles. Că sunt critici literari care marșează pe această temă - nimic de mirare. Criticii sunt și ei în căutarte de... ceva. Cert este că, după Emil Cioran și după alți mari gânditori, lumea, în totalitatea ei - dar, mai ales, lumea spirituală - este în declin, spre perigeu. De ce n-ar fi și această perioadă a postmodernismului. Adică, de ce n-ar face parte din acest proces?”

➤ Plimbându-se prin lumea noastră nebună, **Alexandru Petriș** des... cântă, parcă îngânând o pe Casandra: „mai ia tramvaiul, nu mașina/ redu țișările// e păcat să mori sănătos, replici// bani-s scurți de coadă, spu-

(Continuare în pag. 25)

ne/ nu te mai întinde la fripturi și coniac// se îngrașă doar groparii și popii// e criză// da, e criză, și dragostea se deschide second-hand:// spunem aeste cuvinte în vis/ iar visul/ și-a aruncat scăunelul de sub picioare/ cu gâtul în laț."

☛ **Virgil Diaconu** le oferă cititorilor săi o bucată de tort, din volumul în pregătire **Prințesă cu floare**. Furăm și noi o firimitură: „Vara ca o poveste se numește Lolita./ Despletită din întuneric,/ tu te streкори printre bățile ceasului/ Gândul meu te ia în brațe încă de departe.// Ești goală sub cămașa albastră./ îmbrățișarea mea face pulbere întunericul.// Bățile inimii tale deja se aud la mine în piept.” (*Vara ca o poveste*)

ACTUALITATEA LITERARĂ

Anul III, nr. 25, octombrie 2012

☛ Vorbind despre acordarea **Premiului Nobel pentru Literatură** pe anul în curs, **Nicolae Silade** face o constatare de bun simț: „Dacă Nobelul pentru Pace poate fi acordat pe criterii politice, nu înțeleg ce amestec are politicul în acordarea premiului pentru literatură. O fi Mo Yan un bun scriitor, dar e și membru al Partidului Comunist Chinez și chiar vicepreședinte al Uniunii Scriitorilor din China. Țin minte că în epoca de aur români nici nu visau la Nobel, tocmai din pricina comunismului. Și iată că acum, când am devenit și noi capitaliști, Academia Suedeză premiază comuniști.”

De fapt, subiectivismul nu face parte, numai de ieri, de azi, din împletiturile cununii de aur ale dinamitardului premiu. Hai să ne gândim numai câți nordici l-au luat... Chiar să fi meritat toți?!

☛ Excelentă proza semnată de **Sebastian Spirea (Despărțire)**. Un nume de ținut minte...

☛ Un postmodernist de elită este, fără îndoială, poetul muntenegrean **Becir Vučović**. Iată cum scrie cel ce crede că: „femeile sunt frumoase/ numai când ies goale din apă” (traducere - **Liubița Raichici**): în Bruxelles// dacă astăzi Hristos ar intra/ în noul Babilon// dacă astăzi Hristos ar intra/ în Los Babilon// dacă dimineața Hristos/ ar face popas în locul natal/ în rochia sa/ iarăși vulgul/ ar vui/ Răstignește-l// Răstignește-l//Răstignește-l”.

☛ **Binecuvântările (ciclu de poeme)** lui Nicolae Silade ascund o tristețe de catifea roșie, precum incendiul provocat de mângâierea mâinii unei femei absente: „Îți mulțumesc ție doamne (...) pentru această lumină/ care mă călăuzește spre tine când fratele soare și sora lună/ și sfântul francisc din assisi dăruie omului liniștea și neliniștea/ și dorința de căutare a unui sens pierdut îți mulțumesc pentru prietenii mei întorși la tine și care dorm în pacea ta elitis seferis/ montale și eliot și pentru țara pustie pe care ne-ai dat-o nouă// (...) numai spre tine se îndreaptă și sufletul o rugăciune mi se face/ acum când cele de văzut au fost văzute și cele de urmat au fost/ urmate arată-ne calea ta arată-ne împărăția ta **arată-ni-te**” (sublinierea noastră) Ultimul verb uman, este, în esență, acesta!

☛ Paul Goma: „s-a solidarizat individual”, scrie **Magda Ursache** în eseu domniei sale, cu titlul „**După 35 de ani sau «ce-ai fost, ce ești, ce-o să fii»**”. Și continuă: „Am mai replicat celor care se tot vaită că n-am avut un Havel. N-om fi avut un Havel, dar avem un Goma, unul singur, numai că n-am știut ce să facem cu temeritatea lui, cu jertfa lui.” Afirmație „prelungită” spre numele scriitorilor oarecum dizidenți de mai târziu:

„Trebuie recunoscut că nescriitorii au reacționat altfel decât scriitorii: i s-au alăturat (lui Goma - n.n.), în timp ce greii momentului literar n-au făcut-o, din imposibila lor prudență. În 1 - 3 august 1977, 2000 de ortaci, aflați în greva minerilor din valea Jiului, s-au solidarizat cu Goma, știau de el.” Nedreptatea care i s-a făcut (și i se face) scriitorului exilat are însă un avantaj, peste care doar cei ce confundă istoria cu geografia cred că pot trece: „E un loc, însă, din care Goma nu poate fi exclus: din antologia verticalității românești, pe care s-o găsi cineva s-o facă.”

Becheru Eglantina Mădălina

Florin URȘULEANU

Trenul spre nicăieri

Dimineața nu știu niciodată de unde vin...
Mă trezesc într-o gară pustie,
cărând în suflet
o mulțime de lucruri mărunte,
înfometat de foame și însetat de sete,
niște obiceiuri din alte vremuri
de care mi se face dor uneori.
Dar dimineața
ploile cad din ochi și sunt sărate
iar zahărul dulce al zăpezilor de altădată
e amar.
Mă așez, obosit, în sala de așteptare,
și ronțai semințe negre de floarea soarelui
în timp ce ușa singurătății
se trăneste de perete
și mai intră unul ca mine
care nu știe de unde vine
și încotro se duce...

ANTOLOGIE FEREASTRA

INEFABIL

Tic... tac... Obişnuiam să număr secunde... acum m-am obişnuit să număr infinitul... Totul era rece... fotografia pe care o ținam cu degetele înghețate trezea în mine regretul de a fi trecut pe lângă atâtea clipe, fără să le privesc măcar. Nu e nimic, mă voi schimba. Frigul se făcea din ce în ce mai simțit, iar fotoliul se mărea doar pentru a-mi simți vulnerabilitatea în fața serii. Priveam aceeași privire de câteva ore... copil ce ești, nu te-ai schimbat deloc. Pereții albi și goi se dezbrăcau de var țipând de chinuri dure și lăcrimând în șoapte: Privește-te!

– Sunt doar iluzii... spuneam în timp ce ridicam albumul de pe masă pentru a-l ascunde din nou în dulapul ce zăcea ticsit de amintiri, lângă fereastra pe care pătrundeau ultimele raze ale soarelui. Ceasul din mahon pe care îl cumpărasem în urmă cu trei ani dintr-un boutique cu obiecte de colecție, îmi părea obosit și el, secunde trecând alene, dându-și ultima suflare pentru a mișca secundarul... tic... tac.

Oglinda mă înfățișa tânăr, cu trăsături fine, bine conturate și îmi reamintea discret: să nu întârzii, ea te așteaptă la opt! Ieșeam de câteva zile cu o balerină care mă invitase la unul dintre spectacolele ei. Mi-a spus să nu întârzii. Am intrat în baie și totul părea bizar, nu mai recunoșteam nimic, nu mă mai recunoșteam. Simțeam un vid în suflet și în minte, în timp ce apa mă clătea de toate bacteriile conștiinței. Nu știu cum, dar auzeam mereu bățile ceasului. Dușul își împrăstia stropii în ritmul timpului. Devenea o obsesie: să nu întârzii!

Am stins lumina și am deschis ușa, rămânând o clipă pe loc căci simțeam cum în spaatele meu totul se modifică, dar dintr-un sentiment de lașitate am strâns cheile în pumnul ce mi se părea lipsit de forță, poate pentru că preferam să cred că lucrurile rămăneau așa cum le știam.

Ieșind din apartament mi-am dat seama că totul arăta altfel. Oare atât de orb am fost să nu remarc nici o schimbare? Imobilul tot era altul, ușa pe care tocmai o închiseseam dispăruse, lăsând în urma ei o inscripție ștearsă: Ai întârziat!

Era un vis, trebuia să fie un vis. Coridorul din fața mea era îngrozitor de rece, inundat de lumina palidă a câtorva becuri. Îmi priveam mâinile lipsite de viață, de căldură, de seva tinereții. Mergeam pierdut și observam că, din loc în loc, câte o ușă numerotată era deschisă. Înăuntru erau o chiuveță și un closet de faianță sau o boxă cu măhuri murdare, teuri cu cârpe împutite și cutii de sodă. Era un vis, trebuia să fie un vis!

Continuam să merg grăbit, ciupindu-mă de picior pentru a simți durerea realității. Ce este realitatea? Doar un fantastic comun, iar când acest fantastic își arată și celelalte fețe, ne speriem și negăm ceea ce vedem, muritori lași ce suntem! Îmi auzeam pașii, iar acest lucru mă liniștea, căci nu eram doar singur, eram singur cu mine.

Pereții gri de timp, emanau un puternic miros de mușcături, în timp ce nenumărate uși se deschideau atunci când mă apropiam de ele. Dormitoare vechi, demult părăsite, săli imense, goale cu geamurile murdare și sparte prin care sufla vântul. Am început să alerg pe holurile lungi și pe scările de marmură ce păreau interminabile. Alergam, alergam, alergam... timpul nu mai curge. Doamne, ce-i clădirea asta? Unde sunt? Devenisem sclavul fricii...

Umanitatea e superficială. Crede în anumite lucruri doar pentru că trebuie să creadă, fără să se întrebe dacă într-adevăr există. Atunci am început pentru prima oară să mă gândesc la Eden și Erebus, la veridicitatea existenței lor, dar mi-am dat seama că enigma vieții nu e de fapt asta. Nu e vorba dacă există sau nu Dumnezeu, ci dacă noi existăm?

NU, nu era un vis ceea ce mi se întâmpla... Când am acceptat acest lucru, obosisem deja să mai sper. Fantasticul se transformase în realitatea mea. Și am mers așa ore în șir... Până când am găsit ieșirea. Erau două uși imense cu geamuri opaline ce deschideau calea spre o sală impozantă... Trebuie să fi fost un palat...și ce mai palat! Dar era pustiu. Mă întrebam cine locuise acolo?

Am deschis ușile ce au produs un scârțait atât de puternic de parcă toată lumea l-ar fi putut auzi. Am ieșit afară unde, bizar, nu era nimic, nimic, doar vid... frig și întuneric. O lacrimă mi s-a prelins pe obrazul înghețat și m-am întors în palat, nu înainte de a citi afișul lipit pe una dintre uși: „Raiul este închis temporar. Dumnezeu a coborât pe Pământ...”

Cosmina Alina COSMA

ESEU DESPRE CUVÂNT

Pierduți, inconștient de cele mai multe ori, într-un labirint de cuvinte, încercăm să găsim ieșirea din amalgamul de aspecte și conotații, încercăm să medităm la viață și la moarte, la oameni și la lucruri, probând toate cheile pe care le avem la dispoziție: ironia, ludicul, aforismul, disperarea, superficialitatea sau profunzimea. Aceasta demonstrează capacitatea cu adevărat dramatică a omului de a structura sau a destructura un întreg univers de cuvinte. Lungul drum din întunericul labirintului spre lumina salvatoare a cuvântului nu face altceva decât să exprime iluzoria ieșire, pentru că fiecare cuvânt naște interpretări diferite, fiecare cuvânt naște sensuri multiple și atunci „trebuie să punem semne la fiecare pas. [...] Să nu te rătăcești înainte.” (**Marin Sorescu, Ieșirea prin cer - Iona**, Editura Eminescu, București, 1984, p.50.)

Este posibil ca această rătăcire în cuvinte să nu fie altceva decât o pierdere în sine, o convertire a concretului în abstract, iar rătăcirea va deveni reîntoarcere (rezultat nefast al drumului prin labirint) prin conștientizarea propriului drum și pentru a da un sens rătăcirii. Ne sustragem sau exprimăm, spunem adevărul sau mințim, ascundem sau devoalăm, totul se face prin cuvânt, cuvânt maltratant sau maltratant, manipulant sau manipulant, și... suntem în labirint.

Cuvântul în sine nu înseamnă nimic, e doar un semn schițat pe un suport care poate fi orice, piatră, hârtie, scoarță de copac. Cel mai mult mă contrariază semnele de pe băncile din parcuri sau de pe copacii crescuți la marginea aleilor mai puțin umblate, le știu cu toții, zâmbim când le vedem sau condamnăm indignați pe cei care nu respectă natura sau distrug bunurile publice. Formula, pentru că seamănă izbitor cu o formulă matematică, este: $X + Y = LOVE$. Mă întreb de ce acești anonimi folosesc cuvântul din limba engleză, dar nu ezită să-și pună în formulă prenumele. Mă întreb de ce nu folosesc cuvântul în limba română, dragoste sau iubire. Poate acel *love* reduce riscurile, *love* nu implică prea multe responsabilități dar, în același timp, aruncă în derizoriu un sentiment. Chiar cuvântul în sine, semnul, este „ușor”, diafan și efemer, *love* – ca o mângâiere ușoară pe obraz, ca o briză subtilă, care a fost și a trecut. Pe de altă parte, cuvântul iubire este un cuvânt „greu”, este ca o asumare, ca o decizie definitivă, mult mai dificil de îndepărtat, ca o anatema, ca un semn pe viață. De asemenea, cuvântul dragoste are o altă încărcătură, devine cu adevărat colosal, ca o stâncă ce poate strivi sufletul fragil al ființei și așa șubreze de căutarea ieșirii din labirint.

În altă ordine de idei, cuvântul permite dezvoltarea în interiorul lui a unui punct de vedere multiplu, poate cel care și-a lăsat pentru eternitate (crede el sau ea) gândul scrijelit cu mîgălă sau încrâncenare, chiar este invadat de „lava pătrunsă de lună” (**Lucian Blaga, Poezii** – Ediții definitive, Editura Semne, București, 2007, p.63.). Și cine sunt eu să mă îndoiesc de adevărul celor citite într-o plimbare prin parc?

Ceea ce am încercat să arăt este faptul că prin orice cuvânt spus, auzit sau citit intrăm în labirint, deoarece cuvântul are, dincolo de carapacea grafică, viață interioară, el trăiește și

ne cheamă la meditație asupra multitudinii de sensuri și aspecte. În fața cuvântului suntem spectatori dezinhizați, nu avem în față (cam impropriu spus) un obiect rotund și etanș care nu permite accesul, ci chiar suntem invitați înăuntru fără să știm că ne așteaptă labirintul. Drumul prin labirint este presărat cu numeroase capcane, relația dintre lucruri, sentimente și numele lor putându-se rupe, iar ceea ce descoperim poate fi tulburător.

Când ne-am născut am intrat în cuvânt (și în alte multe alte lucruri care ne plac sau nu), când murim se lasă tăcerea sau... povestea continuă într-o altă dimensiune. Între cele două momente, viață și moarte, se întinde „cuvântul” din care nu ieșim decât atunci când se încheie călătoria. Viață, inițiere, drum, cunoaștere, toate sunt cuvinte și nu „vorbe goale”. Înțeleg acum înțelepciunea acestei expresii, cuvintele primesc sensul pe care noi vrem să-l dăm, dar poate sensul nostru nu coincide cu sensul celui care ascultă, pentru el vorbele sunt golite de sensul cu care, credem noi, că am încărcat cuvântul. Dacă privim cuvântul din această perspectivă, el devine întotdeauna o armă (armă mortală, arcu lui Cupidon etc), dar încărcătura nu mai depinde foarte mult de cel care lansează proiectilul ci de cel căruia îi este adresat. Cuvintele pot fi atât de „grele” pe cât vrem noi, dar cuvintele nu ne mai aparțin după ce au fost rostite, nu mai avem aproape niciun control asupra lor și de aici înainte, totul depinde de cel care primește încărcătura. Căutăm mereu cuvântul potrivit, dar care, odată rostit, face doar ce vrea receptorul, pentru că, atunci când vorbim, suntem mereu niște părinți incapabili să-și disciplineze copilul. Astfel, „copilul – cuvânt” ajunge mereu, fără derogări, în grija unor „părinți vitregi” care, poate vor face cu totul altceva decât am gândit noi cu „copiii – cuvinte”.

Cred că noi, românii, avem ceva special, prin aceea că privim lumea fără conștiința anihilantă a relativizării axiologice și ontologice, și la fel privim și cuvântul. El, cuvântul, nu ne sperie, vorbim mult, în orice ocazie, emitem judecăți de valoare și asta e ceva bun, în ideea în care îmi dă speranța că ființa umană e încă perfectibilă.

Cuvântul, sau mai bine zis sensul lui, are forța demiurgică de a anula cronologia, de a modifica spațiul și timpul, de a construi și ruina, de a anula mitologii, de a relativiza și absolutiza, de a transforma totul în nimic. Schema comunicării devine astfel o încercare puerilă de a explica inexplicabilul pentru că mesajul depinde doar de capacitatea emițătorului și chiar mai mult, de capacitatea receptorului de a decoda mesajul. Cuvintele devin examenul pe care îl susținem mereu în încercarea de a deține controlul și de a cuprinde în tipare logice

realitatea.

Mă întreb cum ne putem păstra bruma de spirit în acest labirint. Poate tot ele, cuvintele, ne vin în ajutor, fiind percepute ca încurajări ale sinelui și să nu uităm ironia care ne salvează de atâtea ori de la o existență fadă. Îmi dau seama că, în orice situație am fi, cuvintele ne pot trăda, dar ne pot și salva, fiind un fel de graniță între bine și rău, alb și negru, acestea generând totodată o gamă variată de sentimente, de culori vii sau pale care compun viața noastră. Prin urmare, existența este inteligibilă prin cuvânt, deși raționalul are partea lui de irațional, așa cum viața are partea ei rezonabilă și cea absurdă, granița dintre cele două fiind de cele mai multe ori, de o mobilitate deconcertantă.

Probabil există un talent de a înțelege cuvintele, așa cum unii au talentul de a le pune pe hârtie. Sunt convinsă că nu toți oamenii s-au născut cu acest talent, așa cum nu toți ne-am născut muzicieni, sau pictori, sau scriitori. Am găsit odată, nu mai știu unde, o însemnare: „*citit Enigma Otiliei, lectură greoaie și plictisitoare*”. Sunt de acord că acest roman nu trebuie să placă tuturor, dar atunci nu ar trebui citit, nici măcar din obligația elementară a elevului de liceu. Viața e oricum scurtă și atunci de ce să citești mestecând nisip câteva sute de pagini pentru ca, în final, să faci publică o constatare atât de tristă?!

Știu că există și „vorbitorii de profesie”, oameni cărora le place să se audă, oameni care au vanitatea să creadă că pot îmblânzi cuvintele. De cele mai multe ori, talentul lor de vorbitori este infinit mai mic decât vanitatea despre care v-am spus. Incapacitatea lor de a colabora cu cuvintele, de a accepta supremația cuvântului, vine dintr-o cauză absolut reală: necunoscându-și limitele, aceștia ajung să creadă că nu au nicio limită, că toate cuvintele au creat un univers doar pentru ei și ca urmare, nu mai este loc pentru altceva. Pe un astfel de inocent (acesta este un eufemism) nu-l poți învinui nici măcar de rea credință pentru că reaua credință este însăși natura lor și ca urmare ar însemna să-l învinuim că există, ceea ce este, firește, prea mult. Din păcate, vorbitori absolut netaleantați își expun în voie jalnicele rezultate ale iluziei că au îmblânzit cuvintele.

A vorbi despre cuvânt folosind cuvinte este ca și cum ai încerca să faci o operație pe creier folosind trusa unui mecanic. S-ar putea ca totul să se dezintegreze, să se transforme în pulbere, dar nu una ordinară, ci pulbere de stele, pentru că „*La început a fost Cuvântul și Cuvântul era Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul*” (**Sf. Ioan**). Mă emoționează și mă sperie atâta forță! Cuvântul, ca și Dumnezeu, nu este palpabil, nu poate fi văzut ca orice obiect sau ființă concretă, dar această imposibilitate de a vedea nu îi anulează nici puterea și nici slăbiciunile.

Traian Vasilcău

Nins de Cuvinte

(Pentru Grigore Vieru)

MIZIL

10.X.2008

Vîntul cosește zarea de otavă,
Dar în privirea lui foșnesc cocori
Ducînd pe-aripi istoria bolnavă,
Eternitatea-n voi culege flori.

O, el e-un crin pe care-l scapă cerul
Rugîndu-ne să i-l întoarcem cînt.
Deschideți geamul, a-nflorit Vieru,
Frumos ca un poem doinit de vînt.

Din cer se-abate-o mare de lumină,
Zăpada ei începe-a nămeți
Lumea care-a plecat ca o străină
Sub lutul ce învață-a ne rosti.

Arhanghel peste timp va fi izvorul
Prin mănăstiri de iarbă-ngenunchind,
Cuvintele, chemîndu-și ziditorul
Cu brațele la cer, se acuprind.

Nici o durere nu le mai încîntă,
E-o fericire-n zei, iar în copii
Porți nalte se deschid și-atunci cuvîntă
Poetul-crin cu glas de veșnicii.

El printre arbori umblă ca un domn,
În ei îi țes mantale lungi lăstunii
Și-n ochii ce par lacuri de nesomn
Cîntă bătrînul cer la harfa lunii.

Un freamăt de luceferi e în toi,
Un zvon de îngeri îi răsare-n cale,
Poveștile în el cresc taine noi
Și-n vis surîd, uitare de-orice jale.

De-acum va fi să fie numai cînt
Și mîine-n zori, trezind oarbe morminte,
La braț mergînd, pămînt lîngă pămînt,
Ne-om duce-n templul său nins de cuvinte.

PROZĂ SCURTĂ

Cristina Bîndiu

Cu ochii arși de himere

Uneori toamna cobora de-a dreptul în sat,
cu ochi mari și albaștri de văzduh tânăr.
Și el știa că e toamnă, că e sfârșit, că e
trecere, că e ... moarte. Și-l apuca așa un dor
nebun de viață, de mirosul amar al nucilor
verzi, de sunetul izvorului captiv printre rădă-
cinile bradului bătrîn... de alunecarea imposi-
bilă a picăturilor de soare pe fețele străvezii ale
frunzelor de mestecăn...un dor nebun de al-
bastrul din ochii Toamnei...

Nu mai avea stare. Măinile prindeau
să se frământe stăpânit de parcă exersau mode-
larea unui nou Pămînt, ochii începeau să-i alu-
nece neliniștiți peste oameni și lucruri fără să
își găsească loc demn de popas, tot trupul pă-
rea să-i fie stăpânit de un freamăt straniu, ca un
foșnet greu de frunze zăpăcite de vânturi...

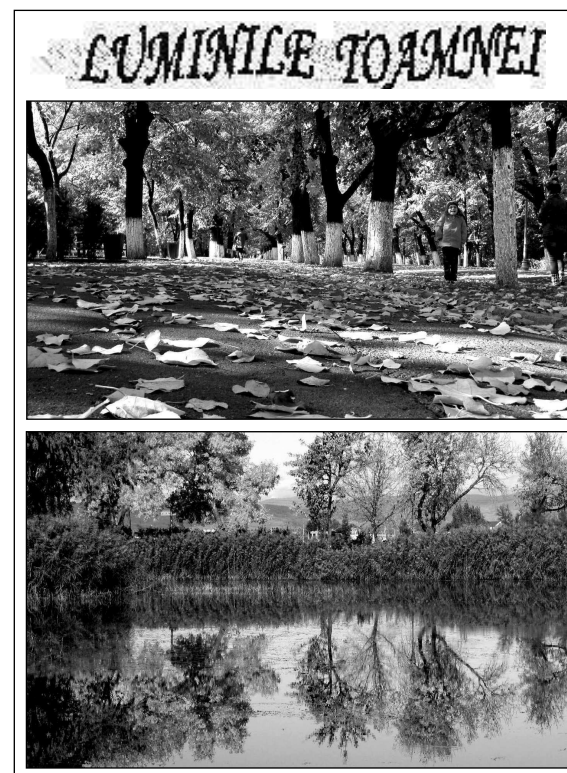
Noaptea nu făcea altceva decât să-i
alunge somnul, iar ziua rătăcea neodihnit de
colo, colo... Lunatic, ar fi zis unii... E dus rău,
dom'le, spuneau alții...(Doar bunică-sa, Ana,
îl înțelegea... Așa plecaseră, sub porunci mai
mari decât cele pămîntești, și părinții lui. Nu
se mai întorseseră. Oamenii din sat îi căutaseră
zile în șir... Nici urmă de ei... Ca și cum s-ar fi
transformat în ceață și s-ar fi ridicat spre soare,
sau în fir de apă ce ar fi intrat în pămînt...).
Lui nu-i păsa de ce spunea lumea. De multe ori
nici nu-i auzea. Aștepta... aștepta... până când
dorința de a pleca devenea chemare imperi-
oasă, până când dorul de lumină și cer liber
devenea mai puternic decât cotidianul gri, până
când nici foamea și nici setea nu mai aveau pu-
tere să-l țină locului...

Apoi o lua la pas spre munte. Cărarea
pornea din spatele casei bătrânești sub stre-
șinile căreia mai stăruiau încă lacrimile pentru
cei plecați pentru totdeauna... Începea ca o
joacă, serpuita ca o amăgire, apoi, după ce-i
prindeai vraja, se încrunta brusc și te puneă să
te iei de piept cu muntele. Era arțăgoasă și rea.
Ici îți purta pasul pe margini de prăpăstii, colo
îți zvârlea în cale stînci și rădăcini rostogolite

de torenți, dincolo te păcălea cu un petec de
verde, mai încolo pietrișul îți luneca de sub tal-
pă pierzându-se în adâncimi mute. Lui îi plă-
cea cărarea asta. Se lupta cu ea de la 14 ani,
când setea de albastru îl stăpânise prima dată.
Știa și unde-l va duce. Mergea cu pas domol.
Așteptarea îi încorda simțurile, îi accelera bă-
tăile inimii și-i tăia respirația...

Ieși din pădure. Lumina puternică îi
râni privirea. Clipi nedumerit, ca trezit din somn.
O amețală plăcută făcea ca vârful pilit de vre-
muri, vânturi și ploi să-i pară legănat de lumina
albă. De acolo nu mai avea înaintea decât stîncă
golașă, pătată din loc în loc cu verde auriu și
crud. Nimic între el și Cer. Nimeni între el și
Dumnezeu. Coti pe lângă stîncă în formă de
cal ce tocmai se pregătește să plece în marea
cursă a vieții lui și rămase înmărmurit - a câta
oară? - în fața priverii. Cerul părea că se arun-
case de sus și-și găsisese cuib cald în scobitura
muntelui. Lacul era - din nou - de un albastru
imposibil de descris. O lacrimă scursă din ochiul
lui Dumnezeu aducea aici, departe de oameni,
frumusețea și liniștea începuturilor. Zăgazul
lacrimilor se frânse. Una câte una, lunecau pe
obrazul asprit de barba nerasă. Doar aici își
permitea să simtă durerea...

Așezat pe o buturugă ce-i amintea de
Masa tăcerii a lui Brîncuși, Tudor își permitea
să fie viu. Să-l doară frumusețea și să-și aline
cu ea durerea... Cu ochii arși de himere ascultă
sunetul tăcerii...

Revista Fereastră

Publicație editată de: Asociația Culturală "Agatha Grigorescu Bacovia" - MIZIL

Cod fiscal: 230324460; Cod IBAN:RO60RZBR0000060010080523, deschis la "Raiffeizen Bank" - filiala Mizil

Redacția

Str. Agatha Grigorescu Bacovia, nr. 13A

Telefoane: 0244251144; 0722653808 - director; 0769210763 - redactor șef;

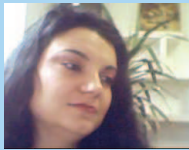
E-mail: lmanailescu@yahoo.ro; leonidacondeescu@yahoo.com

Director: Emil Proșcan, Redactor șef: Lucian Mănăilescu

Autorii materialelor publicate răspund în mod direct de conținutul acestora. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază

Cei ce doresc să-și procure vatianta tipărită a revistei o pot solicita pe e-mailul redacției. Prețul unui număr 5 lei (incluzând contravaloarea cheltuielilor de expediere.) Banii vor fi virăți în contul Asociației „Agata Grigorescu Bacovia”

Abonamentele pot fi făcute pe adresa redacției. Costul unui abonament este de 5 lei pe număr (minimum 3 numere), incluzând și cheltuielile de expediere. Contravaloarea abonamentului va fi achitată fie prin mandat poștal (pe adresa redacției), fie prin virament, în contul nostru, reproduș mai sus. În cazul în care ați făcut abonament anunțați, prin e-mail, redacția.

Silvia BITERE

odată am fost și eu acolo prin lume

divertisment

afară vremea era de basm
ușor trasă pe sfoară
sau ca un ciorap de femeie
peste chipul unui bărbat fermecător
în rest fumigenă și confeti

am câteva chestiuni importante de rezolvat
cum ar fi capul acesta pe care îl port cu mine
zi de zi
ar mai fi pisica vecinului care

în fiecare dimineată
îmi dă firește bună dimineată
îi răspund politicos printr-un miau
blocul se prăbușește

ridic din umeri privesc pe geamul
din bucătărie
el face cele mai bune clătite din lume -
îmi spun în gând
îi măsoar pasul dintre frigider și aragaz
apoi strâng într-o cutie lucrurile vechi
le expediez pe o adresă oarecare

telefonul sună
este mama
care mă așteaptă de cinci săptămâni
într-un zepelin
să-mi dea vestea cea mare
că nu mai avem niciun vecin și că tata
s-a pierdut

prin casă

în regulă îmi achit datoriile
de mâine mă mut în altă dimensiune

singurul prun de pe deal

eram ca un sâmăbure prins de pământ
când am pus urechea la adăpost să nu aud
cum cresc

și pierdeam vremea prin livezi
fluieram hoinăream tot ce întâlneam
până și întâmplarea
uitarea din altă viață
iz de caisă crudă

așa formasem o așezare în mine
uneori mutul vorbea din scripturi
atunci îmi duceam din gânduri pe un pod
departe

odată am fost și eu acolo prin lume
se umbla cu cerșitul și cu inima la vedere
dacă muream din prea multă iubire

ne ascundeam
fiecare în căciula celuiilalt ca să nu simțim
gust de trup

aceasta poate fi o poveste
dar eu am numit-o singurul prun de pe deal

coraline în casa ei

(din ciclul de poeme „de-a coraline”)

aveam tendința să mă revolt
într-o zi mi-am luat casa în spinare
am plecat la drum pur și simplu fără acoperiș
și drumul șerpuia ca în povești
ne sprijineam când într-o umbrelă când într-un
fir de busuioc de care se îndrăgostise coraline
când se mutase în mine
acum o vară nu ne cunoșteam
soarele se credea albastru
cerul jubila la picioarele mele -
un tâmpit îndrăgostit

bună dimineăța rotundo
credeam că se rupe lumea în două
bucurie fericire hai îi strigam coboară
ia-mă de tălpi
fericirea există omule există
ia-mi albul ochilor
vezi și tu ce văd și eu prin el
atunci ai apărut tu coraline în viața mea
erai atât de creponată fără cusur
ai început să țezi în mine macrameuri
ai țesut orașe întregi
am crezut în tine ca în mama
ai crescut de acum încolo vom locui împreună

când liniștea

acolo mă voi găsi într-o liniște deplină
singură în huruitul unei roți de moară
când apa trece prin mine smulsă din călcâi
când orele
când zilele
și din dor când mi se lasă vulturii pe umeri
ca niște miei la pășunat
să îngâne din ce a mai rămas prin munți
am să aleg dealul acela colorat
în care dorm gândurile noastre
mai jos de frunte
să mă îngroape

chemarea numelui

ieșeau arcade din mine toate duceau
către infinit
erai tu smulsul din încheieturi
erai tu oare adunatul meu
și mult prea fericirea
nu știu

în mine cusătura este deasă
nod marinăresc
sunt fata lui tata
și tata navighează

ai strigat într-o zi de pe o stâncă
atât de tare
drept în piept ca o rană minunată te-ai deschis
tufe de trandafiri înfloriți din ape

de atunci trăiesc în corp străin
un naufragiat printre coaste
nu mă plâng de eventuale furtuni
lasă-mă să mai zburătăcesc
o vreme prin pielea ta
numele tău

dacă te uiți

dacă te uiți mai de aproape la mine
sunt un duplicat al unei femei
ocupația: o coastă din bărbat
restul sunt scrisori primite de la prieteni
unii morți în viață alții care nu s-au
terminat încă de zidit

nu-i nimic e timp destul
o să reușească și ei când nu or mai vedea
până atunci mai spăl un trup de sânge
mai bat un cui între dumnezeu și iisus
cum domnule de ce
delimitiez facerea noastră între cer și pământ

am auzit că la noapte o să cadă luna
și ce dacă
a mai căzut când eram eu copil și
nu s-a lepădat nicio marie
cocoșul nu a cântat nici măcar o dată
așa că mi-am luat gândul de tânăra
să veghez la tot ce nu îmi aparține
treaba e simplă

azi dimineată m-am trezit în mijlocul
unui iureș
și...

doi maimuțoi în pijama

peste totul ăsta din care încerc să ies curată
ca o basma peste toate leagănele goale pe care
doar le-am privit și amețit în pupilă
cu fiecare teamă de mâine sau că mâine
vom duce furnicile înapoi în mușuroi
când uite ele vor să-mi vorbească despre
vreme
și cum vai lor nu le este rușine să umble
ca oamenii

printre oameni

la colț de stradă umbrela mi se lăsase
pe umeri de dor
și ploua doar pentru tine și pentru mine
speram să fiu salvată că de a doua zi lucrurile
mari aveau să conteze
mama cu grădina ei plină cu flori tata cu tata
iar noi doi copii îmbrăcați în pijamale
cu maimuțoi
să ne iubim

ploaie cu pisoi și trifoi

ce ploaie îmi bate din geam vremea
dau fuga până acasă să pun acoperișul pe bloc
des absurd abstract cum plouă
cum ți se pare rochia mea
atârnată de autostrada soarelui care urcă
spre cer
ca o foiță de țigară sau ca o fată desculță

hai îi spune mai bine să dăm naștere azi
unui pisoi
și în partea inimii a început să le încolțească
un trifoi

dreptul meu la visare

prietenii mei imaginari sunt oamenii
adesea trecători
pestriți ori plecați de acasă din cine știe
ce motiv
se poate demonstra existența unora prin
decupaj artistic
de exemplu ieri am decupat un păun
și el așa îngâmfat
mi-a spulberat încrederea că mai pot fi și altfel
am zis bun trebuie să dau drumul unei ape
să curgă
și vedeai da vedeai peștii cum înoată
doi câte doi

în pereche cum se hrăneau creșteau
și nimeni din lumea asta
nu se întreba măcar de ce oare doar vai și vai

era o vreme ca astăzi neștiută
când un pește tăcea pentru că așa face el
de obicei
sau cum ai spune tu despre lună că are
două fețe
ori balerine cu picioare diforme nu există
nu-i așa

tristețea ca și bucuria treceau cum ai trece
o trecătoare

adesea trecători adesea trecătoare
poți tu să-mi alegi un munte și să scrii pe el
„nu te uit nu mă uita”

